ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

71

ಮದಿಪು

೭೩೨

ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಮುಡಿ ೭೧

ಸಂಪುಟ-2 ಸಂಚಿಕೆ-3

ಮಂಗಳೂರು 5 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016

ಬೆಲೆ: ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು : 72

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ.ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ
ಮಾನ್ಯ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯೆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ ಮನವಿ ಕೊರಿನ ಸಂದರ್ಭ.

ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಲು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್‌ನಾಥ್ ಸಿಂಗ್ ಆರೆಗ್ ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ ಮನವಿ ಕೊರಿನ ಸಂದರ್ಭ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸನ್ಮಾನ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸನ್ಮಾನ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ 71 ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು
ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU Tulu Quarterly
VOL - 2, ISSUE - 3
Date : 05 October 2016
Pages : 72
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 15/-
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Published & printed by
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf of
Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy
owned by
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
published at
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
TULU BHAVANA, ASHOK NAGAR POST,
MANGALURU-575 006,
DAKSHINA KANNADA, KARNATAKA.
Printed at
AAKRITHI PRINTS
Light House Hill Road, Mangaluru.
Managing Editor :
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು

ಕಾಲ ಎಂಚ ಕರಿಯುಂಡ? ಆಟಿ, ಸೋಣ, ನಿರ್ನಾಲ್ ಕರೀದ್ ದೀಪೊಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಆಂಡ್.. ಕರೆನಾಡ್‌ಡ್ ಕಾಲೊಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿ ಮಲ್ತಿನಕಲ್ನ ಎಣೆಲ್ ಬುಳೆ ಪಯದ್ ಬಂಗಾರ್ದ ರಂಗ್‌ಡ್ ಪೊರ್ಲಾಯಿನೆನ್ ತೂನಗ ಮನಸ್ ಅರ್ಲುಂಡು. ಬೆನ್ಪಿನಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆ ಏಪೊಲ ಬುಡ್ಪು ಪಾಡಯೆರ್ ಪಣ್ಪಿನ ದೈರ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಈ ನಡುಟು ದೇಸೊದ ಗಡುತಂಚಿದ ದುಸ್ಟ ಸಂಗತಿಲ್ ದುಗುಡೊಗೇ ಕಾರಣ ಆಂಡ್.. ನರಮಾನ್ಯೆರ್ನ 'ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ'ತ ನಡೋಲ್ಗೆಡ್, ಲೋಕೊದ ಭವಿಷ್ಯದಂಚಿ ತೂನಗ ತಿಗಲೆಡ್ ಕೊಲ್ಪು ಕುಲ್ಲಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. ಈತ್ನೇಟದ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಾದನೆಲ್ ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಲೋಕೊಡು ಶಾಂತಿ ಒರಿಯೊಡು. ಅಂಚ ಆವೊಡಾಂಡ ನರಮಾನಿಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದುಪ್ಪುನ ಬೇದ ಮಚ್ಚರ, ಪಗೆ ಮಾಜೊಡು.. ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಪಂಡಿಲೆಕ "ನೂರು ಮತದ ಹೊಟ್ಟ ತೂರಿ, ಎಲ್ಲತತ್ವದೆಲ್ಲೆ ಮೀರಿ, ನಿರ್ದಿಗಂತವಾಗಿ ಏರಿ, ಓ ನನ್ನಚೇತನ, ಆಗು ನೀ ಅನಿಕೇತನ.." ಪಣ್ಪಿ ಬಾಮ ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಪಸೆರೊಡು. . ಅಂಚ ಪಸೆರಡ್ ಪಣ್ದ್ ಬಯಕೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಎಳ್ಪತ್ತೊಂಜಿನೆತ 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆನ್ ತುಳು ಬಂದುಲೆನ ಕೈಕ್ ಕೊರೊಂದುಂಡು.

ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರೆಗ್ ಮದಿಪುಡು ಓದುನಕಲ್ನ ತುಳುತ ಗೇನ ಎಚ್ಚಾಪಿಲೆಕದ ಬರವುಲೆನ್ ಕೊರೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಅಂಚಿನ ಬರವುಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಇಂಚಿಪ ಬರ್ಪಿನೇ ಕಮ್ಮಿ. ಬರವಣಿಗೆನ್ ಒಂಜಿ ತಪಸ್‌ದಂಚಿನ ಕಾಯಕ ಪಣ್ದ್ ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ಬರೆಪಿನಕುಲು ಕಮ್ಮಿ ಆತಿಲೆಕ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಮನಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ಬರೆಪಿನಿ. ಬರೆಯಿನೆನ್ ಅಪಗನೇ ಅಂಚೆನೇ ಕಡಪುಡುನು.. ಇಂಚದ ಬರವುಲೆನ್ ಮದಿಪು ಬಯಕುಜಿ. ಓದೊಡೇ ಆಯಿನೆನ್ ಬರೆಪಿನಕಲೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಮದಿಪು ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಪೊಸ ಪೀಳಿಗೆದ ಬರವುಗಾರೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಈತ್ನೇಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ಓದುದು ತೆರಿಯೊನೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊನೊಡಾಪುಂಡು.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುಡು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕಣನೀರ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ತಾರೀಕ್ 1–3–2014ಡ್ದಿಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರು ಮಾಲ್ದಬೆಟ್ಟುದ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ ತಾರೀಕ್ 17–10–2016 ಈ ದಿನ ಶರೀರ ಬುಡ್ದು ಪೋಯೆರ್. ದಿ. ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ' ತುಳು ಸಿನೇಮೊಡು ಕೋಟಿ ಆದ್, ಆ ಸಿನೆಮೊಗೇ ಒಂಜಿ ಐಸ್ರ ದಿಂಜಾಯಿನ ಪಡಿವಾಳೆರ್ ಕೃಷಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಘಟನೆ ಈ ಮಾತ ರಂಗೊಡು ಸೇವೆ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೆರ್ಮೆದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಘನತೆನ್ ಎಚ್ಚಾಯಿನಾರ್. ಅರೆನ ಸಜ್ಜನಿಕೆಡೇ ನೆಮ್ಮದಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಆದರ್ಶೊಲಿತ್ತ್. ಆರ್ ಇನಿಕ್ ಇಜ್ಜೆರಿಣ್ಪಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊರತೆದ, ದುಕ್ಕೊದ ಸಂಗತಿ.

ಗಟ್ಟಿ ತಿರ್ಲ್ದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂಡಾರೊಗು ದಿಂಜಾಯಿನಾರ್ ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ ಶೆಟ್ರ್. ಸಂಶೋಧನೆತ ಆದೆರೊಡು ಬರೆತಿನ ಅರೆನ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವುಲ್ ತುಳುವೆರ್ ಓದೊಡೇ ಆಯಿನಂಚಿನವು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೂಕುದ ಇನಾಮು ಗೆಂದ್‌ದಿನ ಮೇರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ಲಾ ಪಡೆತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಮೋಕೆ ಗೌರವ ದೀವೊಂದಿನ ಚಿತ್ತರಂಜನ ಶೆಟ್ರೆಡ್ದ್ ತುಳುತ ಬೇಲೆಲ್ ಏತೋ ಆವೆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಆರ್ ಇಜ್ಜೆರಿಣ್ಪಿನ ದುಕ್ಕ ಒರಿದ್ ಪೋತುಂಡು.

ಅಂಚನೆ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಲೋಕೊದ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತಿ ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ ಮೆಕ್ಲೆಲ್ನಾ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದ.

ಅಕಾಡೆಮಿ 30–8–2016 ನೆ ದಾನಿ ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನೆತ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರಹಮಂತ್ರಿಲೆಗ್ ಮನವಿ ಕೊರ್ದು ಬಯ್ಯ್‌ದ್ಂಡ್. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸತ್ವೊನ್ ಸರಕಾರೊಗ್ ಮನವರಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಡ್ಡೆ ಫಲ ಕೊರ್ದು, ತುಳುವೆರ್ನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ ನಿಜ ಆವಡ್ ಪಣ್ದ್ ಬಯಕೊಂದು, ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಂದುಲೆಗ್ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡೊಂದು ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯಿತ ಮಲ್ಪುವೆ.

ತುಳು ಭವನ, ಕುಡ್ಲ — **ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
20–10–2016 — ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ

ಮದಿಪುದ ಎಳ್ವತ್ತೊಂಜನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬು ದೀತ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಯಕ್ಷಗಾನೊ, ಸಿನೆಮಾ ಲೋಕೊದ ನಾಲ್ ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ನೆನೆಪು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಈ ನಾಲ್ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರಿನಕುಲು. ಈ ನಾಲ್ ಮಹನೀಯೆರ್ ಇಂಚಿಪೊಗು ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅಕುಲು ಕಾಯ ಬುಡಿಯೆರ್ಂಡಲಾ, ಅಕ್ಲೆನ ಬೇಲೆ ತುಳು ಬಾಸೆ-ಸಾಹಿತ್ಯೊ-ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಅಳಿಯಂದಿನ. ಅಂಚಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಅಕುಲು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರಾದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ತನ್ನ ಸಜ್ಜನಿಕೆಡ್-ಸರಳತೆಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಯುನಕ್ಲು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳೆರೆನ್ 17-10-2016 ತ್ತಾನಿ ಕಳೆವೊನೊಡಾದ್ ಬತ್ತಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬಾರೀ ದುಃಖೊದ ಸಂಗತಿ. ಒರಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತೆಯಾದ್, ಕಡಿಮೆ ಪಾತೆರೊಡೇ ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಸುದಾರ್ತೊಂದು, ಮಾತೆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆಲಾ ಬೆರೆಯೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಪಡಿವಾಳೆರ್ ಬಾರೀ ಎತ್ತರೊದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಾರ್. ಸಭೆಟ್ ದಾದಾಂಡಲ ಚರ್ಚೆ ಲಕ್ಕ್ಂಡ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾತೆರ್ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕೇರಿಗ್ ತನ್ನ ರಡ್ಡೇ ರಡ್ಡ್ ಬಂಗಾರ್ದಂಚಿ ಪಾತೆರಡ್ ಆ ವಿಷಯೊಗು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪಾತೆರ್ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ, ಆರ್ನ ನಿರ್ಧಾರೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಏರ್ಲಾ ಬಾಯಿ ಬುಡಯೆರ್. ಇಂಚಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಪಡಿವಾಳೆರ್ ಸುರೂತ 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ' ಪಿಚ್ಚರ್‌ಡ್ 'ಕೋಟಿ'ನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಡ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಕೋಟಿಂದೇ ಓಲು ಪೋಂಡಲಾ ಗುರ್ತಿಸಾವೊಂದಿನಾರ್. ಮಸ್ತ್ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಮೆರೆನ ತುಳು ಬಾಸೆ - ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇಲೆಲಾ ಮಲ್ಲವೇ.

ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ರ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುದರ್‌ದಾರ್. ಆಂಡ ಪುದರ್ ಪುಗಾರ್ತೆಗ್ ಬಯಕ್‌ನಾರತ್ತ್. ಅರೆನ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಸ ತೆಲಿಕೆ, ಶುಭ್ರವಾಯಿನ ಬೊಲ್ದು ದಿರೆಸ್‌ದಂಚನೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಲಾ ಆತೇ ಶುಭ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಶುಚಿ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೊ ಉಂದು ಒಂಜೆಕ್ಲಾ ಬಯಕಂದಿನ ಆರ್ ಬರವುದ ಮುಖಾಂತ್ರ ಕೊರಿನ ಕೊಡುಗೆ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲವು. ಅಳಿದುಳಿದವರು, ಕುಡಿ, ಒಂಟಿ ಒಬ್ಬಂಟಿ ಇಂಚಿ ಕನ್ನಡೊದ ಕೃತಿಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕೃತಿಕ್ಲೆನ ಮುಖಾಂತ್ರ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಬರಹಗಾರೆರಾದ್

ಗುರ್ತಿಸಾವೊಂದಿನ ಶೆಟ್ರ್ ಕಡಕ್ಕ್ ಪಾತೆರ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರೊ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆದಾರ್. ಅರೆನ ಅಳಿದುಳಿದವರು ಕಾದಂಬರಿದ ಬಗೆಟ್ ದಿ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಇಂಚ ಪನ್ತೆರ್ 'ಬೈಲಂಗಳ ಗುತ್ತು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪೇ ಗುತ್ತುಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಶೆಟ್ಟರು ತುಳುನಾಡಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ." ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 2011ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಬೋಳದಾರೆನ್ 7.8.2016 ತ್ತಾನಿ ಕಳೆವೊನೊಡಾದ್ ಬತ್ತಿನವು ದುರ್ದೈವ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಲೋಕದ ಮಲ್ಲ ಪುದರೇ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರ್. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಮೆಂಚಿನ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ನ ಆರ್ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್ ಪೆರುಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಬಂಗರಸು, ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಬುದ್ಯಂತ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ ಮೆರೆಯಿನಾರ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪ್ರಸಂಗಲೆನ್ಲಾ ಬರೆತಿನ ಆರ್ ವಿಶೇಷವಾದ್ ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ, ರತ್ನರಾಧಿಕೆ, ಪಟ್ಟದ ದೈವ, ಗರುಡ ರೇಖೆ, ಬೊಳ್ಳಿ ದಂಡಿಗೆ ಮುಂತಾಯಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತನ್ನ ಚಾತುರ್ಪು ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಬಾರೀ ಜಲ್ಸ್‌ದ ಬಿರ್ಸ್‌ದ ಪಾತೆರೊದ ಬಿರ್ದ್‌ಲೆಡ್ ರಂಜನೆ ಕೊರಿನಾರ್. ಕಟೀಲ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ ಮೇಳಲೆಡ್ 35 ವರ್ಷ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತಿನ ಆರ್ ತಾಳಮದ್ದ್ಲೆಡ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದನ್ ಕಳೆವೊಂದಿನವು ತುಳುಕು ಬಾರೀ ನಷ್ಟನೇ.

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಬಾರೀ ನಯೊ-ವಿನಯೊದ ಆರ್ ಹಿರಿಯೆರಾಂಡಲ ಕಿರಿಯೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಬಾರೀ ಸಲಿಗೆಡ್ ಮೋಕೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಪನ್ನಗ ಗಟ್ಟಿಯೆರೆನ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಲು ಬಾರೀ ಗಟ್ಟಿಯಾದೇ ಉಂತುಂಡು. ಓಲು ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಬಾರೀ ಆಸಕ್ತಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರೊನುನ ಮಲ್ಲ ಗುಣ ಆರೆನ. ಅಂಚಿನ ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಗಟ್ಟಿಯೆರ್‌ಲ ನಮನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿನವು ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ.

ಇಂಚ ಈ ಮಹನೀಯೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ಅಕ್ಲೆನ ವಿಚಾರೊಡು ಈ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಬರವುಲೆನ್ ಕೊರ್ತ. ಬೊಕ್ಕ ಮಾಮೂಲಿದಂಚನೆ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಲೇಖನೊ ಇಂಚ ಬರವುಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು 71ನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ನಿಕ್ಲೆ ಕೈಕ್ ದೀತ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಕೇನೊಂದು ದುಂಬುದ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ನನಲಾತ್ ಪಾತೆರ್ಗ ಪಂಡೊಂದು... ಪಾತೆರ ಮುಗಿಪುವೆ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

22-10-2016

ರಘು ಇಡ್ಕಿದು
ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

ಮುಡಿ
ಗಿರ್ಪುನಗ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು / 3

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ / 5

❋ ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ / ಪ್ರೊ.ಡಿ. ವೇದಾವತಿ / 9

ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ / ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ / 11

ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ / ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ / 13

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ / ಶ್ವೇತಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಗಟ್ಟಿ / 17

❋ ಲೇಖನೊಲು

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಪೊರ್ಲು / ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸುಧಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ / 21

ಅಂಚಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡಾ / ಡಾ.ಕೆ. ಜಗದೀಶ್ / 26

❋ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್

ಒಲಿತ ಉಚ್ಚು / ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು / 32

ಕೈದಿಲು / ಕೋಡು ಬೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ / 33

ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ ಬಾಲೆ / ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು / 35

ದೇವೆರೇ ಒರಬಲೆ / ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ / 36

❋ ಕತೆತ್ತ ಕೋಪೆ

ಪೊರ್ಲು ಕಂತುನ ಪೊರ್ಲುಡು / ಲತೀಶ್ / 37

ಸಾದಿ ತಪ್ಪಾಂದಿ ಮಗೆ / ಪಾರ್ವತಿ ಎಂ. ಭಟ್ / 39

ಪೊರಕ್ಕೊಲಿ ಬಾಲೆ / ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ / 44

❋ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಕಬಿತೆ

ದಿನ್ನೊ / ಮೂಲ ಮಲೆಯಾಳಿ : ಶ್ರೀ ಕುಮಾರನ್ ತಂಬಿ
ತುಳುಕು : ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ / 48

❋ ಕಿರಿಯೆರ್ನ ಕಬಿತೆ

ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಾಮಿಯೊಂದು / ಸುಭಾಷ್ / 50

ಗುರು / ದೀಕ್ಷಿತಾ ಜಿ. / 50

❋ ಜೋಕ್ಲೆ ಜೋಳಿಗೆ

ಬ್ರಹ್ಮ ರಕ್ಕಸೆ / ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ / 51

ಅಚ್ಚಿರ / ವಿನಮ್ರ / 52

❋ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು

ತುಳುನಾಟಕ 'ಬರ್ಬರೀಕ' / 53

ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ 'ಬೂಳ್ಯ' / 55

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು / 57

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು / 60

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು / 62

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 66

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 71

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ / ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 72

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್

ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳೆರ್

■ **ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ**

ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಯೋಗ್ಯ ಸಂಘಟನೆ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಟೆ, ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಸುಭಾಸೆರ್ ಸಮಾಜೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಕಲ್ಲಮಂಡ್ಕೂರು ಮಾಲ್ದಬೆಟ್ಟುಡು 21.3.1946ಟ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಮೇರ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಮೀನ್ದಾರೆರೆನ ಕುಟುಮೊಗು ಸೇರಿನಾರ್. ಈ ಕುಟುಮೊ ದಾನಧರ್ಮೊಡು ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ. ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರು ಇಡೀ ಪರಿಸರಲಾ ಆಕ್‌ಲ್ನನೇ ಆದ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆಗ್ ಜಾಗ ಕೊರ್ತಿನಂಚಿ ದಾನಿಲು. ಅಲ್ಪದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಲೆನ್ ಅಕುಲೇ ಕಟ್ಟಾದೆರ್. ಇಂಚ ಎಲ್ಲಿಡ್ದಿಂಚ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರೆರೆಗ್ ಬೆನ್ನಿಡ್ ಇಷ್ಟ. ತನ ಜೀವಮಾನ ಇಡೀ ತಂಕ್ಲೆನ ಬೆನ್ನಿದ ಭೂಮಿನ್ ಆರ್ ಪಡಿಲ್ ಬುಡ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆನೊಟ್ಟು ಬೆಂದೊಂದು ಬೆನ್ನಿದ ಕಷ್ಟಸುಖ ತೆರಿಯೊಂದಿನಾರ್. ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಕೃಷಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರ, ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಹಕಾರೀ ಸೊಸೈಟಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೃಷಿಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನಾರ್. ಪಡಿವಾಳೆರ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ. ಎಲ್ಲಿಡೇ ರಂಗನಟನೆಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಈ ಕುಟುಂಬ ನಂಬೊಂದು ಬೈದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಕಡೇಮುಟ್ಟ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಾಗನಂಬಿಕೆ, ದೈವ ನಂಬಿಕೆ, ದೀವೊಂದು ತಂಕ್ಲೆನ ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆನ್‌ಲಾ ನಡಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಬ್ಬಗ ದಾರಗ, ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಕಮಿಟಿಡ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಪರಿಸರವಾದಿಂದ್‌ಲಾ ಮೇರೆನ್ ಪನೊಲಿ. ನಿಡ್ಡೋಡಿ ಅಲ್ಪ್ರಾಮೆಗಾ ಪವರ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ ವಿರೋಧಿಸಾಯಿನ ಕೂಟೊಡು ಮೇರ್‌ಲಾ ಒರಿ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಮೊಕ್ತೇಸರರಾದ್ ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸುಮಾರ್ ಎನ್ಪೊ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 'ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕ, ಅಂಗುಲಿಮಾಲ, ಕಲಿ ಕಂಠೀರವ, ಬೈಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಬೈರನ ಬದ್‌ಕ್, ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟಂದಿ ಕಂಡನಿ, ಏರ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು' ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ನಾಟಕೊಲುಆರೆನ ನಟನಾ ಚಾತುರ್ಯೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ. ದಿವಂಗತ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ಸಿನಿಮೊಡು ಕೋಟಿ ಆದ್ ತನ್ನ ಜೂವೊದ ದೇಕಿ, ಮೋನೆದ ತೇಜಿ, ಸಾಜಾ ಅಭಿನಯ ಮನಮುಟ್ಟುನ ಸ್ವರಬಾರದ ಪಾತೆರ. ಈ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಮೆಂಚ್‌ದ್ ಸಿನಿಮೊಗೇ ಕಳೆದಿಂಜಾಯಿನಾರ್. ಸಿನಿಮಾ ತೂಯಿನಾಕುಲು "ಹೋ, ಕೋಟಿ ಪಂಡ ಕೋಟಿಯೇಂದ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಪುಗರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಏರ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಡುಲಾ ಆರ್ ಮಿನುಗು ತಾರೆ ಕಲ್ಪನನೊಟ್ಟುಗು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್! ಸುದ್ದ ತುಳು ಸಿನೆಮೊದ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪಾತ್ರ ಮೆರೆನ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಅಭಿನಯೊಡು ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ತಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಈ ಸಿನೆಮಾ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಶಿಯನ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್‌ಡ್ ಇನಾಮು ಗೆಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳರ್ ಒರಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಘಟಕೆ. ಸರ್ವೋದಯ ಯುವಕ ಮಂಡಲಿ, ಅಭಿನಯ ಕಲಾವೃಂದ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ತುಳುಕೂಟ. ಸ್ಕೌಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೈಡ್ ಸಂಘಟಕೆ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಜೈನ್ ಮಿಲನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಬೆನೊಂದು ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಕಾರಣ ಆಯಿನಾರ್. ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ತುಳುಕೂಟ ಮೇರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದುಪ್ಪುನಗನೇ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬೊನು ಬಾರೀ ಸಂಭ್ರಮೊಡು ನಡಪಾದ್‌ಂಡ್.

ಪಡಿವಾಳೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್‌ಲಾ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಚುಟುಕು, ಕಬಿತೆ, ನಾಟಕ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಗೋಷ್ಠಿಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಮೂಡುಬಿದಿರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ಮಾರ್ಣೆಮಿದಪಗ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಕಾಶವಾಣಿ ಡ್‌ಲಾ ಆರೆನ ಸಂದರ್ಶನ. ಕವನ ವಾಚನೊಲು ಅಪಗಪಗ ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಅವಧಿಡ್ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರೆರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಘನತೆನ್ ಎತ್ತರೊಗು ಮುಟ್ಟಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಸುರೂತ ಸ್ಥಾಯೀ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒವ್ವೇ ವಿಷಯೊನು ನಿಧಾನೊಡೇ ಕೇನ್‌ದ್ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಪರಿಹಾರ ತೋಜಾವುನ ಆರೆನ ನಡಕೆ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಆದರ್ಶ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಆಡಳಿತ ಕೂಟೊಡು ಇತ್ತಿನನೇ ನಮ್ಮ ಒಂಜಿ ಅದೃಷ್ಟಂದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಪನೊಂದುತ್ತೊ.

ಆಂಡ ಆರ್ ಅವಧಿ ತೀರೊಡಾಂಡನೇ 17.10.2016ತ್ತಾನಿ ಕಾಯ ಬುಡಿಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ದುಃಖೊದ ಸಂಗತಿ. 'ಶರಣರ ಗುಣ ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು' ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಪಡಿವಾಳೆರೆನ ಅಕೇರಿದ ಸಂಸ್ಕಾರೊಗೊ ಊರುಗು ಊರೇ ಸೇರ್‌ದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಮದೆ ಅಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆನ ಕೀರ್ತಿ ಏಪೊಲಾ ಒರಿಯುನನೇ. ಏಪೊ ಮುಟ್ಟ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ನೆನೆಪು ಒರಿಯುಂಡಾ ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ಸುಭಾಸೆರೆನ ನೆನೆಪುಲಾ ಒರಿಯುಂಡು.

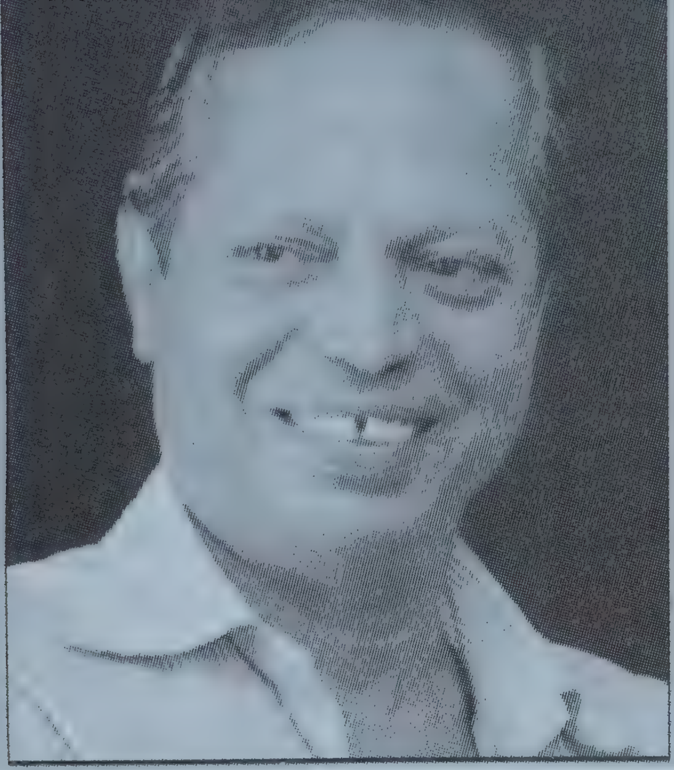

ಪಾತೆರೊದ ಪದೊಲಿಡ್ದ್ ಮದೆ ಆಯಿ ಮಾಣಿಕ್ಯೊ
ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರ್

■ **ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ**

ನಮ್ಮ ಕಡಲ ಕಲೆತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪಂಡ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯೊ, ತುತ್ತೈತೊ ಬೊಕ್ಕ ರಂಗದಿಂಜಿ ಮಲ್ಲಕಲ, ಪಾತೆರೊದಪದೊಲಿ. ಅವ್ವೇತೋ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಈ ರಂಗೊಡು ಮೆನ್ಕ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪನ್ಪಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಲೆಕ್ ಲೋಕಪುಗಾರ್ತೆ ಕನತ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಡಲಾಯಿರೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತಾದ್ ಅೃತ ಗತ್ತ್ ಗೈರತ್ತ್‌ನ್ ಬಾನೊದೆತ್ತರೊಗು ನೆಗಪಾದೆರ್. ಅೃಟ್‌ಲಾ ಮಾಮಲ್ಲ ಅರ್ಥಧಾರಿಲು ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪನ್ಪಿ ಕೊಳಕೆ ಕಂಡೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಗಂದಸಾಲೆ ಬುಳೆಪ್ಪಾದೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ದುಂಬುದ ತರೆಮಾರ್‌ಟ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ದೆತ್ತೊಂಕುಲು ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟ್ಯಾಲ್, ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್, ಪೊಳಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು, ಶೇಣಿ, ಸಾಮಗೆರ್, ಪೆರ್ಲ, ಕಾಂತ ರೈ ಮುಂತಯಿ ಹಿರಿಯೆರ್. ಅಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಪಂತೆಡ್ ಗೆಣ್ಪುಗು ತಿಕ್ಕುನ ಕೆಲವೇ ಅರ್ಥಧಾರಿಲೆಡ್ 'ಸಿದ್ಧ ಕಟ್ಟೆದ ಇರ್ವೆರ್' ಪಾತೆರೊದ ಬಿರ್ಸೆರಾದ್ ಜನಪುಗಾರ್ತೆ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟೊ-ಕೂಟೊಡು ಐಸ್ರ್‌ರೊಡು ಮೆನ್ಕ್‌ದಿನ ಅಮರ್ ಬೊಳ್ಳಿಲು ಅಕುಲು. ಪಾತೆರೊದ ಪದೊಲಿಡ್ ಇನೆದಾಂತೆ ಮೆರೆಯಿ ಮುತ್ತು-ಮಾಣಿಕೊಲುಂದು ಪನೊಲಿ. ಇನಿ 'ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ದ್ವಯೆರ್' ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ನಮನಡುಟು ಇಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಉಡಲ್‌ಕೊಲ್ಪುನ ಕಟು ಸತ್ಯ.

ರಡ್ಡ್‌ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಯಕ್ಷರ ಚೆನ್ನೆ ಚೆನ್ನಪ್ಪಣ್ಣೆ ನಮನ್ ಬುಡ್ದುಪೋತೆರ್. ಆ ಆಘಾತೊಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುನೆಗ್ ದುಂಬೇ ಮೂರಾನಿ ಜುಲೈ ೧, ೨೦೧೬ ಯಕ್ಷ ವಾಚಸ್ಪತಿ ವಿಶ್ವನಾಥಣ್ಣೆಲಾ ಈ ಲೋಕ ಬುಡ್ದು ಬರಾಂದಿಲೋಕೊದಂಚಿ ಪೋದಾಂಡ್. 'ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ' ಪನ್ಪಿ ಊರುಡು ಉದಿತ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಲೋಕೊಗು ಬೊಲ್ಪುದಿಂಜಾಯಿ ಜೋಡು ನಂದಾದೀಪೊಲು ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ತೆಕ್ಕ್‌ದಾಂಡ್. ತುಳು-ಕನ್ನಡೊದ ನುಡಿಮುತ್ತುಲೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ಆ ರಡ್ಡ್ ಸೂರೊಲಾ ಕಾಲಗರ್ಭೊಡು ಕಂತ್‌ದಾಂಡ್.

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ಅಜ್ಜಿ ಬೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೊದ ಬಾಜಕರಡ್ಡಡ್ ಜುಲೈ ೨೪,೧೯೫೭ಡ್ ಜನ್ಮೊನ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ ದಿ.ಕೊರಗ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕರೇವತಿ ದಂಪತಿಳ್ನ ಐವೆರ್ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ ಹಿರಿಯಾರ್. ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಹೋಟೆಲ್, ಎಲ್ಯೆಸಿಂದ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಉದ್ದೆಗೊ ಮಲ್ದಿನ ಆರೆಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಪಂಡ ಜೂವೊದ ಗಂಟ್. ಅಂಚಾದೇ ಮಾತಾ ಬುಡ್ಡು ಕರ್ನೂರು ಕೊರಗಪ್ಪೆರ್ಯೆಕ್ಲೆನ ಕದ್ರಿ ಮೇಳೊಗು ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಕಾವೂರು ಕೇಶವೆರೆಡ್ ಯಕ್ಷನಲಿಕೆದ ಕೆಲವು ಗುಟ್ಟುಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನವು ಬುಡ್ಂಡ ಬಾಕಿದವು ಮಾತಾ ಆರ್ನ ಏಕಲವ್ಯ ಸಾಧನೆ. ಕದ್ರಿ, ಕಟೀಲ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ-ಇಂಚ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಡೆಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಮೇಳೊಲೆಡ್ ನಲ್ಪವರ್ಸೊ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತಿನ ಆರ್ ವೇಷಗಾರಿಕೆದ ಒಟ್ಟುಗು ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಅರ್ಥದಾರಿಯಾದ್‌ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಕೂಟೊಡು ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜ್ಯೆರ್. ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಭೀಷ್ಮ, ಸುಧನ್ವ,ರುಕ್ಮಾಂಗದ, ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಪರಶುರಾಮ, ಬಲಿ ವಾಮನ, ವಿದುರ, ಧರ್ಮರಾಯ, ಅರ್ಜುನ, ಕರ್ಣ-ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾತ್ರೊಲು ಆರೆಗ್ ಪುದರ್ ಕನತ್ತ್‌ದೊ. ತುಳುಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡ್. ಪೆರುಮಳ ಬಳ್ಳಾಳ, ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬುದ್ಯಂತ ಬಂಗರಸು, ಕಾಂತು ಪೂಂಜೆ, ಕೊಡ್ಸರಾಳ್ವೆ ಮುಂತಾಯಿ ಪಾತ್ರೊಳೆಗ್ ಆರ್ ಜೂವ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆಡ್ ಆರ್ನವು ಮಲ್ಲಪುದರ್. ವರ್ಣವೈಷಮ್ಯ, ವಿಷಮ ಸಮರಂಗ, ಕನ್ಯಾಂತರಂಗ, ಶ್ರೀರಾಮ ಸೇತು, ಶಶಿವಂಶವಲ್ಲರಿ, ಜ್ವಾಲಾ-ಜಾಹ್ನವಿ, ಚಾಣಕ್ಯ ತಂತ್ರ(ಕನ್ನಡ), ಬೊಳ್ಳಿದಂಡಿಗೆ, ಗೆಂಡಸಂಪಿಗೆ, ರತ್ನರಾಧಿಕೆ, ಪಟ್ಟದ ದೈವ, ಗರುಡ ರೇಖೆ(ತುಳು) ಇಂಜಿನ ಪೊರ್ಲು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಮೂಡೆದ್ ಜನ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ಪೆರ್ಮೆ ಆರ್ನವು. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಸಿ.ಡಿ, ವಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಲೆಗಾದ್ ಪಾಕ ಕಿನ್ಯ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ಲಾ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಭಾರತಿ ಸಂಘೊದೊಟ್ಟುಗು ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನೊಡು ಪಾಲ್‌ದೆತೊಂದೆರ್. ಕರಿನ ಪದಿಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಂಬಾಯಿದ ಅಜೆಕಾರ್ ಕಲಾಭಿಮಾನಿ ಬಳಗೊದ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸರಣಿಡ್ ಅರ್ಥಧಾರಿಯಾದ್ ಅಲ್ಪದ ಕಲಾರಸಿಕೆರ್ನ ಉಡಲ್‌ಗೆಂದ್‌ದೆರ್.

ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ ಯಕ್ಷನಿಧಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾನಾದಿಗೆ-ಬಲ್ಮನೊಲು ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದೊ. 'ಯಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾ ವಾಚಸ್ಪತಿ' ಪನ್ಪಿನವು ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆರೆಗ್ ಕೊರ್ನ ಪೆರ್ಮೆದ ಬಿರ್ದ್. ಬೊಡೆದಿ ಜಯಂತಿ; ಅಕ್ಷತಾ, ಸುದರ್ಶನ್ ಬೊಕ್ಕ ಭರತ್‌ರಾಜ ಪನ್ಪಿ ಮಾಜಿ ಜೋಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಅಜ್ಜಿಬೆಟ್ಟು ಬಾಜಕರಡ್ಡದ 'ಯಕ್ಷಶ್ರೀ' ಇಲ್ಲಲ್ ಶಾಂತಿ-ಸೊರ್ದಯೊಡು ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರೆನ ಮೆದುಳು ಬೊಕ್ಕ ಲಿವರ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಲಿದೆತೊಂದು ಪೋಂಡು. ಅಜಿಪ್ಪಕಡಪುನ ದುಂಬೇ ಆರ್‌ದೇವೆರ್ನ ಪಾದೊ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಪಾತೆರೊದ ಪದೊಲಿಡ್ದ್ ಜಾರಿನ ಪೊರ್ಲ ಮಾಣಿಕ ನಮ್ಮ ನಡುಡ್ದು ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಮದೆ ಆಂಡ್.

ಕರಿದ್ ಪೋಯಿ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರೆನ ನೆಂಪುಗು ಕಣನೀರ ಕಾನಿಗೆ ಬುಡ್ಂಡ ನಮಡ್ದ್ ಬೇತೆದಾದ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ!

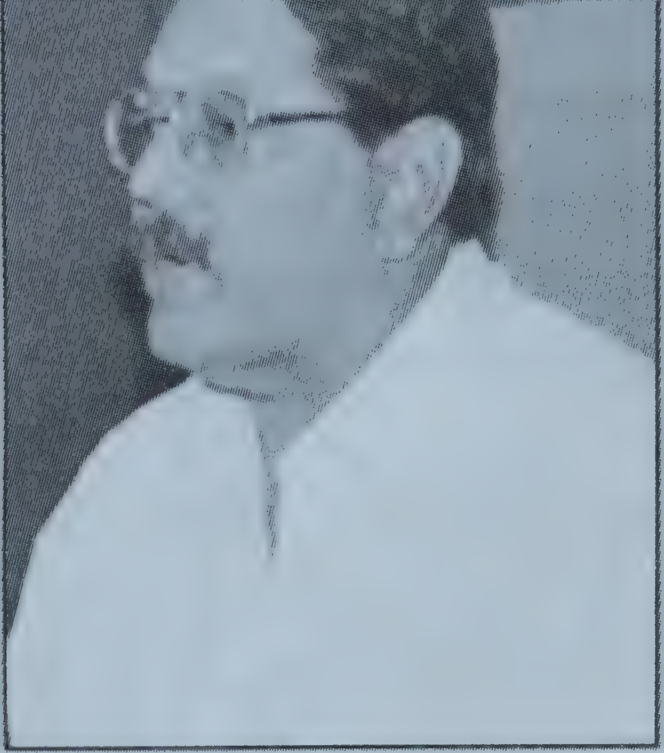

ಮೋಕೆದ್ ನಮಸ್ಕಾರ್

ತುಳುವ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಪಸೆರಿನ ಅಳಿಯಂದಿ ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ

ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ರ್

■ **ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕದ್ರಿ**

ಕುಡರಿ ರಾಮದೇವೆರ್ ಕಡಲ ಬಂಜಿನಡಿತ ಬಾಲೆಂದ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್

ಪಚ್ಚೆಬಾರ ಬುಲೆತ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ತೂಂಕುನ ಪೊರ್ಲುಗ....

ಬಂಟೆ, ಬಿರುವೆ, ಬೆರಣೆ... ತಿರ್ತ ಜಾತಿ, ಮಿತ್ತ ಜಾತಿ, ದಲಿತೆರ್, ಶೋಷಣೆ, ವೈದಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಳಸಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ(?)ರ್ ನಕುಲು ದೊಂದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಾಡ್‌ಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಕಲ್ಜಿಗೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಡ್ ಗಂಧಸಾಲೆದ ಬಿದೆತ ಒರಟು ಉದಿತ್ತ್‌ದ್, ತುಳುವ ಮಣ್ಣ ಮೂರಿದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಪಸೆರಿನಾರ್... ಎನ್ನಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ತಮೆರಿಯಾದ್ ಉಂತಿನಾರ್... ಚಿತ್ತನ್ನೆ... ಎನ್ನ ಮಾಮಣ್ಣೆ.

ತುಳುವ ಬೂಮಿದ ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ದ ರಾಜದರ್ಮದ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕದಪೊರ್ಲ ಕತೆನ್ ಪನ್ತಿನಾರ್. ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾಯಿನಾರ್, ಒಕ್ಕುದು ಲಕ್ಕಾದ್ ಬೆಪ್ಪು ತೋಜಾಯಿನಾರ್.

'ಅಳಿದುಳಿದವರು', 'ಕುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರೆತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಇತಿಹಾಸೊನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರೊಲೆದ ಅಬತಾರದ ಸತ್ಯಕತೆನ್ ಕಣ್ಣೆದುರು ಉಂತಾದ್ ತೋಜಾವುನ ಬರವುದು ಅಣ್ಣೆ... ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ.

ತೋಡಿನಾತ್ ಒಸರ್ ನೀರ್ ಪೀಕುನ ಲೆಕ್ಕೊ, ಚಿತ್ತಣ್ಣನ ನೆಂಪುದ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆ ದುಲಯಿದ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಿಲೆಬಿಲೆತ ಸತ್ಯಕತೆತ್ತ ತಿರ್ಲ್ ನಿಲ್ಕುಂಡು. 'ಆಧುನಿಕ' ಲೋಕದ ಇತ್ತೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ತೂಂಕನದ ತಟ್ಟೆಡ್ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಟ್ ದೀದ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತಟ್ಟೆಗ್ ಪರಪೋಕುದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪೆಜ್ಜಿ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಪಾಡೊಂದು ದುನ್ನ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪಾತೆರದ ಬಿರ್ಸೆ ಮೇರ್. ಪೂಕು ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಚೀಪೆನ್ ಪೆಜ್ಜುನ ತಿಗಕೆಲೆಂಜಿದ ಲೆಕ್ಕ, ಎದುರುಪ್ಪುನಾಯೆ ಪಿರಯೊಡು ಬಾಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬಾಮಿದ್

ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಪಾತೆರಕತೆ ನಡಪಾವುನ ಪೇರ ಉಡಲ್‌ದಾರ್ ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ.

'ಒಂಟಿ ಒಬ್ಬಂಟಿ' ಬಡಕಾಯಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೊದ ಕತೆ ಆಂಡಲಾ 'ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು' ಚಕ್ಕನಕ್ಲೆನ್ ಚಲ್ಲ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅಪ್ರಿಯವಾಯಿನ ಸತ್ಯೊನು ದೈರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾದಿನಾರ್.

ಚಿತ್ತಣ್ಣನ ಬರವುದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಗ್ ಕೊಂಡಾಟದ ಮದಿಪು ಕೊರೊಂದು ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಕುಲು ಇಂಚ ಪನ್ತೆರ್. 'ಬೋಳದಾಸೆರ್ ಪರಕಾಯೊ ಪ್ರವೇಸೊ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ಬಾರಿ ಬಿರ್ಸೆ. ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಕಂಬುಲದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಯಾನ್ 'ಕಂಬಳ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಓದುದು ತೆರಿಯೊಂದಿನಾಯೆ. ಚಿತ್ತಣ್ಣನ ಪೊಲಬು ಎಂಕ್ ಆತಿನಿ ಬೊಕ್ಕ. 'ಕಂಬುಲ' ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಪಾಕ ವರ್ಸಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಎಂಕಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಲಾ ಅಂದ್, ಚಿಂತಕೆಲಾ ಅಂದ್, ವಿಮರ್ಶಕೆಲಾ ಅಂದ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರೊಲು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಗೇಣಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಮ್ಮಂಧ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೂಡು ಕುಟುಮ, ಗುತ್ತುದ ಗತ್ತ್, ಗುತ್ತುದ ಉಲಗುಟ್ಟು – ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಮುಟ್ಟಡ್ ತೂದ್, ಮುಟ್ಟುದು ತೂದು ಅನುಭವಿತ್‌ದ್ 'ಎತೆನಾ, ಕತೆನಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ತೋಜಾದಿನಾರ್ ಮೇರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ದಿನಾಯೆ ಪುರಾಣದ ಪರಶುರಾಮೆ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರೆಂಜುನ ಸ್ವಯಂಘೋಷಿತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ ಬೆಪ್ಪು ಮುಟ್ಟಾವುಲೆಕ್ಕ ಬೋಲದಾರ್ 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಮಾಮನ್ನೆ' ಪಾಡ್ದನೊಡು ಇಂಚ ಪನ್ತೆರ್.

ದೇವೆರೊರಿಯೇ ದೇವೆರ್
ತುಳುವೆರೆ ಕೊಂಡಟದ ಕುಡರಿ ರಾಮ ದೇವೆರಾರ್
ಕಡಲ ಜಲರಾಸಿದಂಗನೊಡ್ದು
ತುಳುವೆರೆ ಉನ್ಪುದ ಕಂಗನ ಕನದೀ ಬೆರ್ಮೆರಾರ್
ಬೂಮಿ ಉದಿಪನದ ಪೊರ್ತು
ರಾಮದೇವೆರ್ ಕುಡರಿ ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ದೀಡ್ದೊಂದು
ಅಕ್ಕಸೊಗು ತರೆನೀಡ್‌ದ್ ನಡಪುನಗ
ಕಡಲ ಸಿರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾಮ ಪಾದೊಗು ಮಡತನ ಮಗ್ತೊಂದು
ಪಾದದಡಿತ ಪೊಯ್ಯೆನ್ ಬಿರಿ ಬೀತೊಂದು
ಪುರುಜಾರೊಂದು ಕಡಲ್ ಪಿರ ಪಿಜ್‌ರೂ ಪೊರ್ಲು
ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್‌ನ್ಪೀ ತೆಲಿನೀರ ಕನ್ನಡಿಡ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು
ಕುಡರಿರಾಮ ದೇವೆರೆನ್ ತುಳುನೆಲ ಕೊರಿ ಬೆರ್ಮೆರೆಂದ್ ಸುಗಿತೊಂದು
ಕಡಲ ತಲ ಉದಿಪನದ ತುಳು ನೆಲೊನು

ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ – ಮಂಜಣ್ಣೆ

"ಬೋಲ ತಿರ್ತ್‌ಲ್ಲ್ ಬೂಬಜ್ಜೆರೆನ ಪುಲ್ಲಿ
ಬೋಲ ಮಂಜಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಮಗೆ
ಬೋಲ ಪುಷ್ಪರಾಜ ಶೆಟ್ರೆನ ಮೆಗ್ಯೆ
ಬೋಲ ಮಂತ್ರೆಂಗಿ ಪರಡಿದ ರುಕ್ಮಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿನ ಮಗೆ
ನಾಗ ಬಕ್ತೆ ಬೋಲ ದಾಸೆ"

ಉಂದು 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಮಾಮನ್ನೆ' ಪನ್ಪಿ ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್ ಕೋಟಿ–ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನದ ಕೊಡಿಟುಪ್ಪುನ ಬೋಲ ಚಿತ್ತರಂಜನ ದಾಸ ಶೆಟ್ರೆನ ಪುರುಪು.

ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪಾಡಿದ ನಾಗ ಬನೊಕು ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಂದು
ಅಮ್ಮ ಕುಟುಮ ಬೋಲ ಪರ್ತಿಮಾರ ಗುತ್ತುದ
ಬೆರ್ಮೆರೆ ಬೈದೆರ್‌ಲೆಗ್ ಮಡತನ ಮಗ್ಗೊಂದು
ಅಪ್ಪೆ ಕುಟುಮ ಬೋಲ ಮಂತ್ರೆಂಗಿ ಪರಡಿದ
ಚಾವಡಿಡಿತ್ತೀ ಬೈದೆರ್‌ಲೆ ತೂಂಕು ಮಂಚಾವುಗು
ಪೂ ನೀರ್ ದೀವೊಂದು...

ಈ ಸುಗಿಪುಡೇ ನಾಗ ಬಕ್ತೆ ಬೋಲ ದಾಸೆರೆನ ಗುರ್ತ ಅರ್ಥ ನಂಕಾಪುಂಡು.

ತುಳುವಪ್ಪೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತ್ತ್‌ದ್, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಡ್ ಬಂಜಿದ ಪಡಿಕ್ಕಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ 'ಏಸ' ಕಟ್ಟೊಂದು ತುಳು–ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್‌ಂದ್ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕೊಂದು ಪಿರಬರಂದಿ ಲೋಕೊಗು ಪೋಯಿನಾರ್ ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ.

ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟಂಗಿ, ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆ, 'ಅಣ್ಣಾ' ಪನ್ಪಿ ಕೊಂಡಾಟದ ಉಡಲ್ ದಿಂಜುನಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ ಪಾತೆರ ಕತೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನ ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ, ಬಜೀ 'ಚಿತ್ತರಂಜನೆ' ಅತ್ತ್ 'ಚಿತ್ತ ಕಂಡುನ ಅಣ್ಣೆ'.

ಕುಡ್ಲ ಪೇಂಟೆದ ನಡುಟು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಂಬುಲ ಪಂಡ ಅವು ಎಂಕ್ಲೆನ ಕದ್ರಿದ ಕಂಬುಲ. ಎನ್ನ ಪೊಪ್ಪ ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ಗುತ್ತುದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಪತ್ತಜಿಪ ವರ್ಸ ಕಂಬುಲ ನಡಪಾದಿನಾರ್. ಪೇಂಟೆಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತಿನ ಎಂಕ್ ಕದ್ರಿದ ಕಂಬುಲದಲ್ಪ ಮೈಕಡ್ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ, ಸಿನೇಮೊದ ದೃಶ್ಯೊಲೆಡ್ ಪತ್ರಿಯೊಂಜಿ 'ಫ್ರೇಮುಡು' ನಟೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರೊ, ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಭಿನಯದ ಅಂಸೊಲೆನ್ ನಿರ್ದೇಸಕೆರ್ ಕೆಮರದ ಕಲಾವಿದೆಗ್ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಲೆಕೊ ವರ್ಣನೆದ ವಯ್‌ಕರಿನ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕೊಡಿಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಸಿರಿ, ಒಡಿಪುದ ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್, ಕೋಟಿ–ಚೆನ್ನಯೆರ್, ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ, ಕುಡರಿ ರಾಮ ದೇವೆರ್, ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಗುತ್ತುದಕುಲು, ಒಕ್ಕೆಲ್ದ್‌ಕುಲು,

ಕೃಷಿ ಬದ್ಕ್, ಕಂಬುಲ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾನಪದ, ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡ–ತುಳು ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಬಂಧ, ನಾಟಕ, ಪಾಡ್ದನ, ಕಾವ್ಯೊಲೆದ ಒರುಟು ಮೊಡೆದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಒಡ್ಯಾದ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರ್ದಿನ ಚಿತ್ತಣ್ಣೆ ಅಗತ್ ಪೋತೆರ್.

'ನಾಗಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ' ಚಿತ್ತಣ್ಣನ್ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾದ್ ಒರ್ತುದು ಕೊರ್ತುಂಡು. ಆರ್ 'ಅಳಿದುಳಿದವರು' ಚಿತ್ತಣ್ಣೆಲಾ ಅಂದ್ 'ಅಳಿಯಂದಿ' ಚಿತ್ತಣ್ಣೆಲಾ ಅಂದ್.

ಬೋಲದರೆನ ಬರವುದ ಕರಜನ

ಕನ್ನಡ

1. ಕಂಬಳ – ಪ್ರಬಂಧ
2. ಅಳಿದುಳಿದವರು – ಕಾದಂಬರಿ
3. ಕುಡಿ – ಕಾದಂಬರಿ
4. ಒಂಟಿ ಒಬ್ಬಂಟಿ – ಕಾದಂಬರಿ
5. ಶ್ರೀ ಮದ್ವಪ್ರಾಣ ಕಕ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ – ಕೃಷಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕ
6. ಅನ್ನಾರ್ಥಿ (ಅನ್ನಾನ್ನ ಗತಿ ಪ್ರಾಣ) – ಕಾವ್ಯ
7. ಅತಿಥಿ ನಮ್ಮಮ್ಮ – ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಅಂತ್ರ ಗೀತೆ

ತುಳು

1. ಪೊಣ್ಣು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೊಂಬೆ – ನಾಟಕ
2. ನೀರ್ – ನಾಟಕ
3. ಬಿನ್ನೆದಿ – ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ
4. ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಮಾಮನ್ನೆ – ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪಾಡ್ದನ
5. ತಮ್ಮಲೆ – ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್ – ಪ್ರಬಂಧ
6. ಶ್ರೀ ಮದ್ವ ಭಾರತ – ಪಾಡ್ದನ

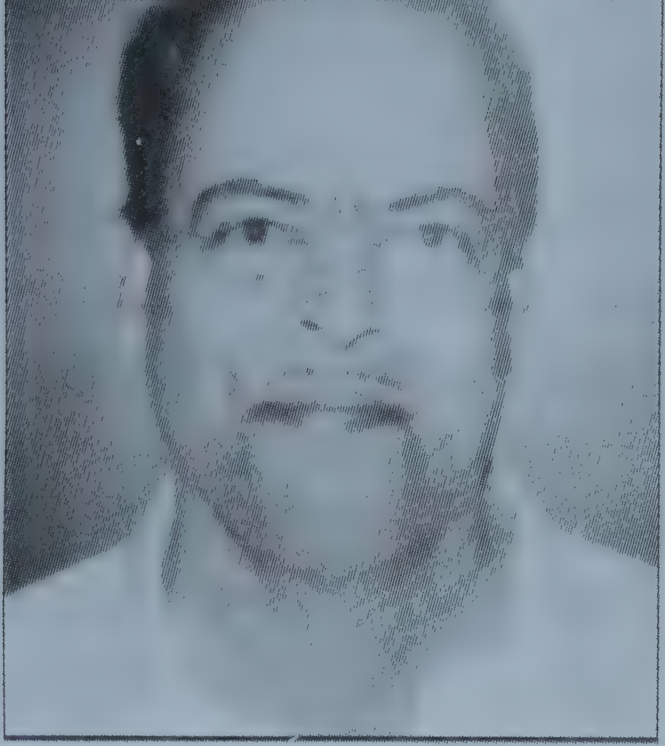

ಮಾಯಕೊದ ಮಾಂದಿ, ಅಮ್ಮು ಕಾದಂಬರಿದ

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

■ ಶ್ವೇತಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಗಟ್ಟಿ

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ ಉಂಬೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ, ತುಳು ಆಚಾರ-ವಿಚಾರೊದ ಬಗೆಟ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ-ಜೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ನಯ-ವಿನಯೊದ, ಸರಳ-ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಅರೆನ ನಡಕೆಲು ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಇಷ್ಟೊ ಆಪಿನವು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ನಿರಂತರವಾದ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ-ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ತನ್ನನೇ ಆಯಿಂಚಿ ಕೊಡುಗೆನ್ ಕೊರಿನಾರ್. ಕಥೆ, ಕಬಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ತೆಲಿಕೆದ ಬರವುಲು, ಇಚಾರೊಲು ಇಂಚ ಬೇತೆಬೇತೆ ನಮೂನೆಲೆಡ್ ಆರ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಏತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ, ಒಂಜಿ ಉಡಿಗೆರೆ ಕೊರುಂಡಲಾ ಐನ್ ಆತೇ ನಾಜೂಕುಡು ವಾಪಸ್‌ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಬೂಕು ಕೊರುಂಡ ಮೋಕೆಡ್ ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ತುಳುವನ್ ನಮ ಕಳೆವೊನಡಾದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅರೆನ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನರೆಗೋಸ್ಕರ ಈ ಎಲ್ಯ ಬರವು.

ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ 1947 ಮಾರ್ಚ್ 8 ತಾರೀಖ್‌ದಾನಿ ಕುಡ್ಲದ ಜಪ್ಪು ಅರೆಕೆರೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ರೊಸಾರಿಯೋ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿದ ಸ್ಟೆನೋ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮನ್ಲಾ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆ-ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಅಭಿರುಚಿ ಮೂಡ್ದು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಉಡಲ್, ಮದಿಪು, ಅಮೂಲ್ಯ, ಉದಯವಾಣಿ, ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಕೊರುದು ಎಡ್ಡೇನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಆರೆನ ಆ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಲು ಅಮ್ಮು ಬೊಕ್ಕ ಮಾಯಕೊದ ಮಾಂದಿ.

2009ಡ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳತ್ತ ಖಾವಂದೆರ್ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ತುಳುತ್ತ ಸಮ್ಮೇಳನ 'ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ'ನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿನ ಆ ಸಮ್ಮೇಳನ ಇನಿಕ್ಲಾ ತುಳುವೆರೆನ್ ಮಹಾ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ದೀದ್, ತುಳುತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವೊ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕೆ ಉರ್ಕುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ್ ಒರಿಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ, ಒರಿಪುನ ಬೇಲೆ ಪಂಡ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್‌ನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ 51 ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕುನಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು. ಈ 51 ಬೂಕುಲೆಡ್ ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿಯೆರೆನಲ ಒಂಜಿ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ 'ಅಮ್ಮು'.

'ಅಮ್ಮು' ಕಾದಂಬರಿ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರೊಗು ತಿಕಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಾದಂಬರಿ. ತುಳು ಬಾಸೆದ ತನಿ-ಬನಿ-ದನಿನ್ ದೀವೊಂದು ಪೊರ್ಲು-ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಕೊರಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಬಾರೀ ಲಾಯಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕತೆ ಪನೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ಆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಓದುದು ಗಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ಇತ್ತೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿಪ್ಪುನ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 2009ಡ್ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್-'ಈರ್ನ ಕಾದಂಬರಿ 'ಅಮ್ಮು'ನು ಓದಿಯೆ. ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಉದ್ದೊಗು ಓದ್ಪಾವೊಂದು ಪೋಪಿನ ಗುಣ ಉಂಡು. ಪಂಬದ ಕುಟುಮೊದ ಒರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಮಿತ್ತೆರ್‌ದ್, ತನ್ನ ಜಾತಿನೇ ಮರೆಮಾಚೊಂದು, ಸೋಗು ಪಾಡೊಂದು ಬದ್ಕುನ-ಕಪಟತನೊದ ಮೋನೆನ್ ಬಯಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅಮ್ಮೆರೆ ಕಾರಡಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್ ಬೂರುಲಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್-ಅಮ್ಮೆರೆನ ಭಾವನೆ-ಯೋಚನೆಲೆಗ್ ಗೇಲ್ ತಿಕ್ಕುಲಕ್ಕ ಕತೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದರ್. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದೇ ಒರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಧ್ವನಿ ಕಾದಂಬರಿದ ಉದ್ದೊಗುಲ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು.

ಕಾದಂಬರಿ ಸುಖಾಂತವಾದ್ ಮುಗಿಪುಂಡು ಮುಗಿಪುಂಡುಂದು ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ತಟಕ್ಕಂದ್ ದುಃಖಾಂತೊಡು ಬತ್ತ್ ಉಂತುಂಡು.

ಚಂದ್ರಲೇಖಗ್ ಆತ್ ಮಾತಾ ಕಾಸ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಏರೆಗ್ಲಾ ಆತ್ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಸಂಸಯ ಅಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಜಾ, ಕಾನೂನುದ ದಿಟ್ಟಿಗ್ ಉಂದು ತೋಜಿಜಾ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈರೆಗ್ ಪನೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂಚಾದ್ ತಟಕ್ಕಂದ್ ದುಃಖೊದ ಮುಗಿತಲ ಕೊರ್ದು ಬುಡ್ತರ್.

ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಆರಾಧನೆ-ಆಚರಣೆ-ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ತರ್. ಅಂಚನೆ ಪಂಬದೆರೆನ ಕೇರಿನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲಕ್ಕ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದರ್."-ಇಂಚ ಇಡ್ಕಿದುದಾರ್ ಬರೆತೆರ್.

ಆರೆನ ನನೊಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿ 'ಮಾಯಕೊದ ಮಾಂದಿ'. 2009ಡ್ ಹೇಮಾವತಿ

ಪ್ರಕಾಶನ, ನೀರುಮಾರ್ಗ ಮೊಕ್ಲೆನ ಮುಖಾಂತ್ರ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ.

'ಮಾಯಕದ ಮಾಂದಿ' ರಡ್ಡ್ ತರೆವಾರ್‌ದ ಉದ್ದೊಗ್ಲಾ ಪರತ್‌ದಿನ ಮೂಡನಂಬಿಕೆದ ಒಯಿಳ್‌ಡ್ ಒದ್ದಾಡೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಂಸಾರೊಳೆಡ್ ನಡತ್ ಪೋಯಿನ ದುರಂತ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಚಿತ್ರಮಾಲೆ.

ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರ್, ಪಿಲಾರ್ ಅರಮನೆಸ್ತನದ ರಾಜ ದೈವವಾಯಿನ ಮೈಸಂದಾಯೆ... ನೇಕ್ ಮಾಂತಾ ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೊಂಡಿ ಬೆಸೆವೊಂದು ಪೊರ್ಲುಡೇ ಮೊಡೆತ್ ಬರೆತೆರ್.

ಮುಖ್ಯ ಇಸಯ ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುಂಡ ಲೋಕರೂಡಿಯಾದ್ ಬೈದಿನ ಆ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಕುಲೆನ್ ಸದ್ರ್‌ಗ್ ಕೊನಬತ್ತ್‌ದ್, ಬುಡ್ಪದ್ ದೀಪುಲೆಕ್ಕ ಪಲುಪತ್ತ್ ಬಗೆತ, ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ ಪೊಸ ಪೊಸ ಇಚಾರ–ಸಚಾರ, ಹಲು ಕೆಲವು ತುಳು ಬಾಸೆಲು, ಅಂಚನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳಿನ ಅಲೂಪ, ಚೌಟ ಅರಸೆರ್, ಪಿಲಾರ್ ಅರಮನೆಗ್ ಸಂಮಂದೊ ಪಟ್ಟಿನ, ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಂಮಂದೊ ಪಟ್ಟಿನ ಪಲುಪತ್ತ್ ಇಚಾರ ಸಚಾರ ಮೂಲುಂಡು.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ದುರಂತೊಡು ಮದೆಯಾಪುನಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಸ್ವೊಬಾತೊಃ ಹಾಳ್ ಮಂದಿಯತ್ತ್... ಸ್ವಾರ್ಥಿಲು ಅತ್ತ್... ಕಂಠೆಳ್ ಕೊಯ್ಯುನಕ್ಲತ್ತ್! ಒರ್ಯೊರ್ಯೆಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ತನ್ನ ಸುತ್ತುರುದ ನಿರೆಕರೆದಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಎಡ್ಡೇಪುಗಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಬೊಲ್ಪು ತೆಕ್ಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ತನ್ನ ನೆತ್ತೆರ್‌ನೇ ಪರಪದ್ ಪುನೆಯಿನಕ್ಲು. ಆಂಡಲಾ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿದ ಒಯಿಲ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದು ಆಕ್ಲೆನ ಬಾಳ್ ದುರಂತೊದ ಮಡುಟು ಮದೆ ಆಪುಂಡು.

ಕಾದಂಬರಿತ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರೊಲು ಅನ್ಪೊಡಾಯಿನ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ದುರಂತೊಗು ಪ್ರತ್ಯೊಕ್ಷವಾದೋ ಅಪ್ರತ್ಯೊಕ್ಷವಾದೋ ಉದಾರ್ಮೆಯಾದುಪ್ಪುನ ಮಂದಿಲಾ ದಾಲಾ ಸುದ್ದ ಅನಾಗರಿಕೆರತ್ತ್. ಅಂಚಿನ ಮಂದಿಲೆನ್ ಈ ಕಲಿಯುಗೊಟು ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ತಿಕ್ಕುನಿ ಸಾರಟೊಂಜಿ ಮಾತ್ರನಾ ದಾನ್ನಾ. ಈ ಭಾವನೆದ ತಿರ್ಲೇ 'ಮಾಯಕೊದ ಮಾಂದಿ' ಕಾದಂಬರಿತ ಕೆಸರ್‌ಕಲ್ಲ್.

ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಬಗೆಟ್ ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರುಮಾರ್ಗ ಆರ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್. "ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ ಮೇರ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರೀ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಬರೆಯಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ಆರ್ ಬಳಸುನ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಂಕೆದ. ಅವೆನ್ ಓದರೆ ಅಂಗಾಪುಂಡು. ಮನಸ್‌ಗ್ ಖುಷಿ ಆಪುಂಡು.

'ಮಾಯಕೊದ ಮಾಂದಿ' ಕೃತಿ ಜೋಗ ಬುಡ್ದು ಮಾಯ ಆಪಿನ ಮಾಂದಿ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾದಿಗೆದ ಪೊಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸ್ ಕಲಂಕುನ ಕತೆಯಾದುಂಡು. ಸಮಾಜೊದ ಕುಚ್ಚೊಣಲೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆ ಪಡೆಯಿನ ದುರಂತೊ ಚಿತ್ರಣ ಮೂಲುಂಡು. ಗಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ಬರೆಪಿನೆಟ್ ಇಪ್ಪಿನ ಉಮೇದ್ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ."

ಇಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಗಟ್ಟಿಯೆರೆನ್ ಊರ್ದ ಬೊಕ್ಕ ಪರವೂರ್ದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಗೌರವೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಂಚನೆ 28–3–2015 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅರೆನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾದ್ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಸನ್ಮಾನ ದೆತೊಂದು ಆರ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ತುಳುವೆ 'ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ'ಯೆರ್ ಜುಲೈ 06, 2016 ತ್ತಾನಿ ದೇವೆರೆನ ಪಾದ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಪೊರ್ಲು

■ ಡಾ.ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸುಧಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ

"ಬರವುಸರಪುಡು ಎನನ್ ನರಮಾನಿ ಮಳ್ತಿಂಚಿ
ಸಿರಿ ಗುರುಕುಳೆನ್ ನೆನೆತ್ ಆನೆಮೋಣೆದ ದೇವೆ
ರೆನ ಕಾರಮುದೆಲ್‌ಡೀ ತರೆನ್ ತಗ್ಗಾದ್ ಬೆರಿ
ಬಗ್ಗಾದ್ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್‌ದ ಕಾಣಿಕೆನ್ ಬಗ್ತಿಡೊಪ್ಪಾದ್ ಯಾನ್ ಬರೆಪಿನಕಡ್ಡ ತಲೆಪುಲೊಂ
ಜಲ ಮುಟ್ಟ ಸೋಂಕಂದಿಲೆಕ್ಕವೆನ್ ಕಡಪ ರಾ
ಜ್ಯೋಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಗೇಣ ಕಯ್ಸೇರಾದ್ ಕೊರ್ದು ದಯದೀದ್
ಪೊರ್ಲುಡು ಕಾಪೊಡುಂದ್ ನಟ್ಟೊಂದು

ಕವಿವರ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ತುಳುಭಾಷೆಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಪಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಕವಿ, ಕಲಾವಿದೆಯಾಯಿನ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನಿಕತೆ ಸಮನ್ವಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಾರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಆಯಿನ ಆರ್ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಪ್ರತಿಭೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸಜ್ಜನಿಕೆದ ಅಪರೂಪದ ಸಮಾಗಮ ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ರಾಮಾಯಣ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಾಭಾರತ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಲು ಪನ್ಪಿನವು ನಮ್ಮ ಮಾತಾ ತೆರಿದಿನ ವಿಷಯ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಇಂಚ ಒವ್ವೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ನಮ ತೂವನಗ ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಡೇ ರಚನೆ ಆತಿನಿ ಹೆಚ್ಚ. ಅವ್ವೇ ಬಿದೆನ್ ದೀವೊಂದು ಕೇಶವ ಭಟ್ರು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್, ಗಾಳಿ, ನೀರ್ ಬೊಳ್ಪುದ ಗುಣೊಟ್ಟು, ಮುಲ್ತನೇ ತಪ್ಪುಗೊಬ್ಬರೊಲೆದ ಈಟ್‌ಡ್ ಪೊಸ ಬುಳೆ ಗೆಪ್ಪರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ. ಬ್ರಹ್ಮೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗ್ ಶ್ರೀರಾಮ ಚರಿತೆ ಬರೆವರೆಗ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಯ್ತ ಪರಿಣಾಮನೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ. ಅವೆಡ್ದ್

ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕವಿಕುಲು ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಂಬ ರಾಮಾಯಣ, ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ರಾಮಾಯಣೊಲು ರಚನೆ ಆಯೆ. ಅಂಚನೆ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ರಚನೆ ಆಯಿನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ತುಳುಕೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ಪುಣ್ಯದ ಫಲ.

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣಡ್ 22 ಸರ್ಗ ಅಧ್ಯಾಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ಮೂಲ ರಾಮಾಯೊಣಡ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ದಿನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಲಲಿತ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಪಂದ್ ಕವಿಯೇ ಪಂತೆರ್. ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುಭಾಷೆದ ಪ್ರಯೋಗ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು, ಭೂತ–ಕೋಲದ ವರ್ಣನೆ, ತುಳು ಪುದರುಲು ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಓದ್‌ನಗ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ನಡದ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ಎನ್ನುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ, ತೌಳದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲು ಇಡೀ ಕಾವ್ಯಡ್ ನಮ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲೆಕುಡಿಯೆ ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಕವಿ ಆಯನ ಇಲ್ಲ, ಆಯೆ ಇಪ್ಪುನ ಪರಿಸರನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ "ಜಾಲ್ ಡೊಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಕಾಡ್ ಪೀರೆ, ಬಸಲೆದ ದೊಂಪ, ಮುಳಿ ಬೇತಿ ಮಾಡ್' ಕಟ್ಟಿ ಮಡಲ್ ಮುಡೆ', ಅವುಲವುಲು ದರಿದಿ ಗೋಡೆಲು' ದರಿದಿ ಕಡ್ಯದ ನಾಲಿ, ಉಂದು ಆಯನ ಇಲ್ಲದ ಚಿತ್ರಣ. ಯೇತ್ ಪೊರ್ಲು ಅತ್ತ್. ಆಯಗ್ ಏಳು ಜೋಕುಲು. ಬೆನ್ಪಿನಾಯೆ ಆಯೆ ಒರಿಯೆ. ಆಂಡಲಾ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದ್ ಆಯನ ಕೆಲಸನ್, ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಯೇತ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಪೋಪೆ ತೂಲೆ.. "ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣೊಟ್ಟುಗೇಳ್ ಬಾಲೆಲು, ಬಾಲೆಲೆನಪ್ಪೆ ಒರ್ತಿ ಯಜಮಾಂದಿ, ತಾನೊರಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಕುಟುಮೂನೆತೆದಾಂತೆ ನುಪ್ಪು ಕುಂಟುಗು ಜದ್ರದಾಂತೆ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪೆದೆ". ಉಂದು ಆಯನ ಜೀವನ ಬಂಗೊಡುಲಾ ಸುಖೊಟು ಇತ್ತಿನ ಕಥೆ. ಪುಲ್ಯ ಆಯಿನನೇ ಆಯನ ಕೆಲಸ ಬಹುಶ: ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಮಾತೆರೆಗ್ ನಿಗಲೆನ ಇಲ್ಲದ ನೆಂಪುಲಾ ಆವತ್ತ್. ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ದುಂಬುದ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿಗೆ. ಮಡಲ್‌ದ ತಟ್ಟಿಯೇ ಬಾಕಿಲ್. ಅಂಚನೆ ಈ ಮಲೆಕುಡಿಯೆ "ತಟ್ಟಿನೊಂದಾದ್ ಜಾಲ್‌ಡುಂತುನಗ ಮೂಡಾಯಿ ಬೊಳ್ಪೇರ್‌ಂಡ್, ಕಕ್ಕೆ ಕರೆಪಿನ, ಗೆಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ರಾವೊಂದು ಪಕ್ಕಿ ಬುಳಿಪುನ ಕೇಂಡೆ. ಕಿದೆಟಿತ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ತೆಲಿಯರ್ಕಂಜಿ ಮಯ್ತ್. ತೆಂಡೆದ ನಾಲ್ ಸೂಡಿನೊಯ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ ಜಾರಾದ್ ಬಯ್ಪುಣೆಡ್ ಕುಡ್ತ್." ಉಂದು ಕೃಷಿಕ ಕುಟುಂಬದಗುಲು ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ. ಉಂದು ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣೊಡು ದಾಂತಿನ ಪೊರ್ಲುದ ವರ್ಣನೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ತೂವೊಲಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಲೆಕುಡಿಯೆ ಆಯೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ದಾದ ಪಂದ್ ಬುಡಿದಿ ಕೇಂಡೊಲ್ಡಲಾ ಪನೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪೋಪಿನಗಲೆನ್ ಲೂಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಆಯನವು. ಏಳು ಋಷಿಲೆನ್ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟ್‌ದ ಅಗಲೆನ್ ಲೂಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಆ ದಿನ ಆಯನ ಜೀವನಡ್ ಮಲ್ಲ ತಿರುವು ಕನಪುಂಡು. ಋಷಿಕುಲು ಆಯಗ್

ಬುದ್ದಿ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಈ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಇಲ್ಲೇತ್? ಪೊಂಜಾವು ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆನ ಕಣನೀರೇತ್ ಲಯ್ದುನಾ? ತುಂಬಿ ಮಣ್ಣ್‌ಗೇ ಪುದೆಯಾದ್, ನಂಬಿ ಸತ್ಯದ ಕಣ್ಣ್ ಗೇಪಲಾ ಮದೆಯಾದ್ ಬದ್ಕೆರಾವಂದಣ್ಣ" ಪಂಡಿನ ಅಗಲೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಆಯೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆನಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋನಗ ಖಾಲಿ ಕೈಟ್ ಪೋಪೆ. ಅದಗ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ಪಾತೆರ, ಲಡಾಯಿ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯೊಣೊಡು ಮೂಡ್ದು ಬೈದಿನ ಪೊರ್ಲುಗು ತೂಲೆ. "ಮುಡೆತ ಗಿಳಿಕಂಡಿಡೇರ್‌ಂದ್ ನಿಲ್ಕನಗ ಜಗಲಿಡೇ ತನ್ನ ಕಂಡಾನಿ ಬತ್ತ್ ದುಂತಿನಾಯನ್ ತೂದು "ದಾನೆ? ಬಜಿಕಯ್ಟೀತ್ ಬೇಗ ಬತ್ತಿನಿ? ಪಂದ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕೈಟ್ ದಾಲಾ ದಾಂತಿನ ತೂದು ಅಡೆಗೇ ಕುಡ ಜೆಪ್ಪುವೊಲುಗೆ. ಅವೆನ್ ತೂದು ಇಂಬೆ 'ಮಗೆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿನ್, ಬೊಡೆದಿ ಬೆರಿನ್ ತೂಪಾಳ್' ಪನ್ಪಿ ಹಿರಿಯೆರೆನ ಗಾದೆ ಸತ್ಯಾಂಡ್. ಎನ್ನ ಬೆರಿಪತ್ತ್ ಪೋತಿ ಬಂಜಿಲಾ ದಾರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಜಪ್ಪುನ ಬೆಗರ್ ಬಾಡಿ ಬಸಲೆದ ಲೆಕ್ಕ ಗವದಾಂತಿ ಮೋಣೆ, ಬಾಜೆಲ್‌ಡ್ ನುಂಗಿನ ದುಡಿಕುಳೊಂಜಲಾ ತೋಜಂದೆ ಎನ್ನ ಬಜಿ ಕಯ್ಕುಳೇ ಬೇಗ ತೋಜಿಂಡತ್ತ ಪಂಡಿನ ಆಯಗ್ ಖುಷಿಕುಲೆನ ಪಾತೆರ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ಅಗಲೆನ ನಡುಟು ಮಸ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ಆಪುಂಡು. ಕಡೆಕ್ ಸಂಸಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಜಾರಾಯಿನ ಆಯೆ ಇಲ್ಲ ಜತ್ತ್ ಬರ್ಪೆ. ಕಾಡ್ ಸೇರುವೆ..

ತಾನ್ ಮಲ್ದಿನ ತಪ್ಪು ದಾದ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಮಲೆಕುಡಿ ಖುಷಿಕ್ಲೆನಡೆಗ್ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ದಿನ ಪಾಪೊಗು ಪಿರಿದಾದ ಪಣ್ಲೆ ದಮ್ಮಯಾ ಪನ್ಪೆ. ಅಯ್ಕ್ ಅಗುಲು ಪರಿಹಾರ ಪಂಡ ಈ ನಿನ್ನ ಮನಸ್‌ನ್ ಸುದ್ದ ದೀವೊಂದು ರಾಮೆ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡಕ್ಚರದ ಮಂತ್ರೊನು ಜಪಿಪು ಪನ್ಪೆರ್. ಮುಲ್ಪಡ್ದ್ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಶುರು ಆಪುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸರ್ಗನ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುದ ಸುದ್ಧ ತುಳು ಪದೊಕೆಲೆಡ್ ನೆಯ್ಯೊಂದು ಪೋತಿನ ಕವಿ ಆರೇ ಪನ್ಪಿನಲಕ್ಕ "ಹಳ್ಳಿದ ಓದು ಬರವುದಾಂತಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಬಿಸ್ರಾದಿಗೆದ ಪಾತೆರನ್ ಅಕಳೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯ, ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಲೆ, ನಲಿಕೆ ತೆಲಿಕೆ, ರೀತಿ ನೀತಿ, ಬಗ್ತಿ ನಂಬೊಲಿಗೆದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಅರಾದ್ ಬೆರಾದ್ ರಾಮಾಯಣದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ನೆಯ್ತೆರ್".

ಯಾನ್ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಬೈದಿನ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿವೇಶ ಬೊಕ್ಕ ಅಯ್ತ ಪೊರ್ಲುನಾತೇ ಪನ್ಪೆ. ಕಥೆ ಪನರೆ ಖಂಡಿತಾ ಪೋಪುಜಿ. ಜೋಕುಲು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಯೆತೆ ಬುಡ್ಪಿನ ದಶರಥೆ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಠಿ ಯಾಗ ಮಲ್ಪರೆ ಆಯನ ಗುರುಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಯ್ತ ಪರಿಣಾಮೊಡು ಪಗ್ಗು ಪುಣ್ಣಮೆದೆದುರು ನವೊಮಿ ತಿತಿತಾನಿ ಕೌಸಲ್ಯೆ, ಮೂಜೆನಾನಿ ಅಸ್ಲೇಸ ನಕ್ಷತ್ರೊಡು ಸುಮಿತ್ರೆ ಪುಸ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರೊಡು ಕೈಕೆ ಆಣ್ ಬಾಲೆನ್ ಪೆದ್ದುವೆರ್. ರಾಮೆ ಲಚ್ಚಣೆ ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪರೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆ. "ಗಡ್ಡ ತರೆ ನರೆದಿ ರುಸಿನ ಬೆರಿಯನೆ ಪೋಪಿನರಸು ಬಾಲೆಲು ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲ ಜಮೇರಿ ರೋಮದ ಕಾಡ್‌ದರಸುಬಜಿ ಪರಬೆ ಸಿಮ್ಮದ ಪಿರಾವುಡೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆ

ಕಿನ್ನಿಲು ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜೇದೇರಕುಳು" ಪ್ರಾಯದ ಸಿಂಹದ ಪಿರಾವುಡು ಪೋಪಿನ ಅಯ್ತು ಕಿನ್ನಿಲೆಲೆಕ್ಕ ಈ ಜೋಕುಲು ತೋಜುವ ಪಂದ್ ಕವಿ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ದೆರ್.

ನನ ಮದಿಮಾಲ್ ಸೀತೆನ ತುತ್ತೈತ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂದ್ ತೂಲೆ. "ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ, ಜರಿ ತುತ್ತಾದೊಪ್ಪುರಾರೆ ಪಾಡಾದ್, ಬಗ್ತಲೆಗ್ ಮುಂದಲೆ ಬೊಟ್ಟದೀದ್, ನೆಯ್ತಿನ ಪುಚ್ಚೆದ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಗುಲಾಬಿ, ಸೇಮತಿಗೆ, ಕೇದಾಯಿ ದೀದ್, ಕೊಡಿಮುಟ್ಟ ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ರೆಂಜೆ ಸುರುಳಿ ಸೊರಗೆದ ಮಾಲೆ ಜಲ್ಲಿ ಮುಡಿಪಾದ್ ತರೆನಿಲ್ಕೆ ಮುತ್ತುದ ಕೊಪ್ಪು, ಬುಗುಡಿ ವಜ್ರದ ಓಲೆ, ಕೆಬಿಕ್ ಕೊಲ್ಪಾದ್, ಗೆಜ್ಜೆಟಿಕೆ ಪಚ್ಚದ ಪದಕ ಪಾಡಿತ್ತಿ ಮುತ್ತು ಪಕಳದ ಕಂಟಿ, ಬಜಿಲ್ ಸರ, ಗೋದಿರಸ, ಕೊತ್ತಂಬರಿದ ಮಾಲೆ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್, ಮುಂಡೊಗು ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣ್‌ದ ಸೀಮೆದರುಕು ಗೀರೊಯ್ತೊಂದು ಮಯಿ, ಸೊಂಟೊಗು ಪಟ್ಟಿ, ಕಯ್ಯಿಲ್ಕೆ ಕಾಜಿ, ಬಿರೆಲೆಗ್ ವಜ್ರದುಂಗಿಲ, ಕಾರ ಸರಪಳಿ, ಕಾರುಂಗಿಲ, ಮದ್ರೆಂಗಿ ದೀತಿನಂಗಯಿಡ್ ಮೆರೆಪಿ ಮದಿಮಾಲೆಯ್ತೊಲೆಡ್ ಸಿರಿದೇವಿನಂಚ ಸಿಂಗರದಡಿ ಸೀತೆನ್. ಒಂಜಿ ಮದಿಮಾಲೆನ ಅಲಂಕಾರೊನು ಉಂದೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಪನರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ?

ಕವಿಯಾಯಿನಾಯೆ ಸರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರೆ ಪನ್ಪಿನವು ಆನಿಡ್ದಿಂಚಿಲಾ ತೂವೊಂದೇ ಬೈದ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತೊಡಂತೂ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬದಲಾವಣೆಲು ಮಸ್ತ್ ಆತ. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಮಂಥರೆ ಕುರೂಪಿ ಅತ್ತ್. ಸೀತೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುದಾಲ್. ರಾಮನ ಮಿತ್ತ್ ಅಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ. ಆಯನ ಮೈತಸುಖ ಪಡೆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆಡ್ ಆಯೆ ಒರಿಯೆ ಇಪ್ಪನ್ನಗ ಪೋದು "ರಾಮ ದಾನೆನೆಡಚ್ಚ ಪಾತೆರುಜ. ನಾಸಿಗೆನ ಮನಸಿಜ್ಜ ಪನ್ನಗ ರಾಮೆ ಪನ್ಪೆ ದಾಲ ಜಂಬರ ದಾಂತೆ ಯಾನ್ ಸೀತೆಡನೇ ಪಾತೆರುಜಿ. ನಿನಡ ಎಂಚಿನ ಪಾತೆರುನು ಪನ್ಪೆ. ಮಂಥರೆನ ವರ್ತನೆಡ್ ಅಲೆನ ಆಸೆ ಗೊತ್ತಾಯಿನ ರಾಮೆ 'ಪಟ್ಟದಾಸೆ ಎಂಕ್ ತೋಜಾವೊಡ್ಚಿ, ಪಟ್ಟ ಪೋಂಡಲ ಅಂದ್, ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅಂದ್. ನಿನಡೊಂತೆ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು, ಐಡ್ದೆಚ್ಚ ಮರ್ಲುಂಡು. ಎಲ್ಲಿಡೆನನೇಪಾಂಡಲೊರ ತಟ್ಟ್‌ದಿಪ್ಪ. ಅಂಚಾದ್ ನಿನ್ನ ಮಾನೊಗು ಯಾನ್ ಮುನಿಯಂದೆ ಮನಿಪಂದೆ ಇತ್ತೊಣುವೆ' ಪಂದ್ ಕೋಪೊಡೇ ಪೋಪೆ. ರಾಮಡ ತನ್ನ ರೂಪ ಸೋತುಂಡ್ ಪಂದ್ ಅಯ್ತ ಪಗೆಗೆಪ್ಪರೆ ಆಲ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೊಲು ಪಂದ್ 'ಸೇಲೆದ ಸೋಲು' ಸರ್ಗೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ರಾಮೆ, ಸೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಪಿನ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ಅರಮನೆತ ಸುಖತ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಡ್ ಬುಳೆಯಿ ಸೀತೆಗ್ ರಾಮೆ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಗಿಡ, ಮರ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲುಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೆಲ, ಕುಕ್ಕು, ಪೆಜ, ತೆಕ್ಕೆ, ತಂದೊಳಿಗೆ, ನೆಲ್ಲಿ ಕರ್ಮರ್, ಅಚಿಡಿಪುಣರ್, ಕಾಯೆರ್, ಸಾಂತಿ, ಇಜನ್, ದಡ್ಡಲ್, ಪುಣ್ಕೆ, ಪುಣರ್‌ಪುಳಿ ಇಂಚ ಪೂರಾ ಮರಕುಲು,

ಬೂರಿಸರ ಬೇರ್, ನಾಮದ ಬೇರ್ ತೂಲ ಪಂದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೇರ್‌ಲೆನ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ಮರನಿಲ್ಕೆ ರಾವೊಂದು ಬುಳಿಪು ಗಿಳಿ, ದೋಟಮಂಜಣೆ, ಕುಪುಳು, ಪುದ, ಕಾಣಕುರ್ಲಿ, ಮಡ್ಡೆಲ ಪಕ್ಕಿ, ಗುರ್ಬಿ, ಟಿಟ್ಟಿರಿ, ಮೈರ್, ಗಿಡಿ, ಗೆಂದಗಿಡಿ, ಕಕ್ಕೆ, ಕರು, ಬಂಟಕರು, ಕಾಡಕೋರಿದಂಚಿನ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಪೊರ್ಲುನು ತೂವೊಂದು ಆ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪೋಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣುಲು ದಯೆ, ಕರುಣೆ, ಅಪ್ಪೆಮೋಕೆಡ್ ಪುದರ್ ಪೋತಿನಕುಲು. ಲಕ್ಷಣೆ ಸೂರ್ಪನಖಿನ ಪಾತೆರಕತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಕೋಪೊಡು ಸೂರ್ಪನಕಿನ ಕೆಬಿ, ಮೂಂಕುನು ಕೆತ್ತಿದ್ ಬತ್ತಿನ ಕತೆನ್ ಕೇಂದ್ ಸೀತೆ ರಾಮನ ಎತೆನ್ ತೂದು "ಪೊಂಜೊವ್ವೆ ಮಿತ್ತ್ ಇರೆನಾತ್ ಎರೆಗುಂಡೀತ್ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ಮಳ್ಪೊಡೀರೊಂಜಿ ಬೇಳೆ ಬೇಲೆನ್ ಪಣ್ಪೆ. ಒಳ್ತುಲಾವು ಈರ್ ತೆಕ್ಕಿದ ತಿಗ್‌ಲೆ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಮಂಜೆಲೆನ್ ಕಣತ್ ಕೊರ್ಯಾರೊಂಜಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಯ್ತ್ ದ್ ಕೊರ್ಪೆ ಒರ ಕೋಣೊಂದು ಕೊರ್ದು ಬಲೆ ಪಾಪದಾಳತ್ತಾಳೆಗುಪಕಾರ ಮಳ್ದರ್ಡಾ ಪುಣ್ಯ ಬರು ಪೋಲೆ ಕಣ ಬಲೆ ಪನ್ನಗ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್ ತೆಲಿತೆರೊಟ್ಟುಗು ರಟ್ಟುನಂಗೆ ಕೊಟ್ಯದ ಕುಬಲ್... ಒಂಜಿ ರಕ್ಕಸಿ ಪೊಣ್ಣನ ಮಿತ್ತಲಾ ಸೀತೆಗ್ ಇಪ್ಪುನ ಕರುಣೆ ಪಂಡ ಅವು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಂಜವುಲೆನ ಗುಣನೇ ಅತ್ತೆ?

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ನವರಸ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಟ್ ಬರ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಥೆಕ್ಲೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸರ್ಗೊಡು ಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ಕರುಣ, ರುದ್ರ, ವೀರ, ಭೀಭತ್ಸ, ಅದ್ಭುತ, ಶಾಂತ ರಸ ಇಂಚ ಕಥೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ, ಕಾವ್ಯಗ್ ಒಪ್ಪುಲಕ್ಕ ಬರೆಮೊಂಡು ಪೋತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಗಾದೆಲೆನ ಉಪಯೋಗ ಪಸ್ತ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ "ಯೇರುಪ್ಪು ತಿಂದಿನಾಯೆನೆ ನೀರ್ ಪರೊಡತ್ತ. "ಬಸವೆವುಪ್ಪಡ್ ಬೀಲ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಿ ಗಾದೆನ್ ಮಳ್ತ್ ತೋಜಾಯ (ಮಲೆಕುಡಿ ಬುಡೆದಿಗ್ ಪನ್ಪಿನಿ), ತಾನೆಡ್ಡೆ ಆಂಡನೇ ಊರೆಡ್ಡೆ ಆಂಡ ತನ್ನೆಡ್ಡೆ, ಪಕ್ಕಿಗ್ ರೆಂಕೆದ ಬಲ ನನ್ಕಗ್ ನನ್ಕೆ ಬಲ" ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆಲೆನ್ ಓದೊಲಿ.

ಒಟ್ಟು ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣ, ಅಯ್ಟ್ ಬರ್ಪಿನ ಮನುಷ್ಯೆರೆನ ಪುದರುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಭಾವ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ದಿನ ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದನೇ. ಕಿಟ್ಟಮ್ಮ, ಸಿಂಗೆ, ಗಂಗಕ್ಕ, ಸರಸಕ್ಕ, ಯಮುನಕ್ಕ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಗುರಿಕಾರೆ, ಕಾಳಮ್ಮ, ಅಣ್ಣು, ಸೋಮಕ್ಕ, ಮುಗುಡು ಮಂಜಣ್ಣೆ, ನೀಲಪ್ಪೆ, ಕಡ್ಪತ್ತಿ ಕುಡ್ಪೆ, ಗುದಡ್ ಗುಮ್ಮಣ್ಣೆ, ತರುಮೆಣ್ಣಣ್ಣೆ, ಜರಿಜಾರಪ್ಪೆ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಪುದರುಲೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ಇಂಚ ಪನರೆ ಪೋಂಡ ಮಸ್ತ್ ವಿಷಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಒಂಜಿ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ. ಅವೆನ್ ಓದುಂಡನೇ ಅಯ್ತ ತಿರ್ಲ್ ನಮಕ್ ತೆರಿವು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ನಮ್ಮ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ನಮಕ್ ಪೆರ್ಮೆದ ವಿಚಾರ ಅತ್ತೆ.

ಅಂಚಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ?

■ ಡಾ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ್

ಎನ್ನ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. (ಅಪಗ 11 ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ) ಮುಗಿನಾತೆಗ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆ. ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆನ ಅಪ್ಪೆ. ಆ ಜಾಗದ ಪುದರ್ ಕಲ್ಲರ್ಬ ಮಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಮ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು. ಅಪಗ ಸಾದಾರಣ ಮಾತ ಗ್ರಾಮಲಾ ಕುಗ್ರಾಮನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಡೇ ಜಾಸ್ತಿ, ನಾಡ್ ಕಮ್ಮಿ. ಕೈತಾಲ್ದ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಅಂಗಡಿಲು ಇತ್ತಿನ 'ಪೇಂಟೆ' ಪಣ್‌ಂಡ ಬಳ್ಳಮಂಜ. ಈ ಜಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನಿ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ನಿಕದ ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಅಲ್ಪದ ಆಯನ, ಪಷ್ಠಿ, ಕಂಬಳೊಗು ಅಪಗನೇ ಮಸ್ತ್ ದೂರೊರ್ದು ಜನ ಹೆಜ್ಜಾದ್ ನಡತೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಯಾನ್ 1945 ಇಸವಿಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ತಿಕ್ಕರೆ ದುಂಬೇ ಪುಟುದಿನಾಯೆ. ಎಂಕ್ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್-ಐನ್ ವರ್ಷೊದ ಬೊಕ್ಕದ ಪೂರ ನೆಂಪುಂಡು. ಅಪಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಎಂಚ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಬರವುಡ್ ಬರೆತೆ. ಅಪಗಲಾ ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ಏತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ! ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಯಿನ್ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಂಡ ಒಬೆರಾಯನ ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆ ಪಂಡಿಲಕ ಅಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಪೆಲತರಿಕ್ ಒಂಜಿ ಪುದೆ ಕಣಕ್

ಬರ್ಸೊದ ಕಾಲೊಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬಂಜಿಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತು ಗಂಜಿ ತಿನೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಯಾಂದಿನ ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಗಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾಲಾ ಆಯ್ಕಿ ಉಪ್ಪಡ್, ಜಟ್ನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಬಜೀ ಗಂಜಿಗ್ ಮುಂಚಿ ಸುಡ್ಡ್, ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಪೆಲತ ಮರ ಇತ್ತಿನ 'ಧನಿ'ಕುಲು ಮಾತ ಪೆಲಕಾಯಿ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಅಯ್ತ ಪೆಲತರಿನ್ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸೆರಾದ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ರಾಶಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಕೆಲವು ತಿಂಗೊಲು ಹಾಳಾವಂದ್. ಪಾಪ ಬಂಜಿಗಿಜ್ಜಂದಿನ ಬಡವೆರ್ ಕಾಂಡೆ

ಲಕ್ಕಿದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ತುಂಬೆರಾಪುನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಕಣಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಪೆಲತರಿಕ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪೆಲತರಿನ್ ಬೆಯಿಪಾದ್ ಅಕುಲೆನ ಬಂಜಿ ಜಿಂಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸೈತಿನ ಕೈಕಂಜಿದ ಮಾಸ

ಊರುಡು ಕೈಕಂಜಿ ಸೈತ್‌ಂಡ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪುನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಗ್ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಇಲ್ಲಾರ್ದ್ ದೂರೊಡು ಗುರಿಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೌಂತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕೈಕಂಜಿ ಸೈತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ ಗೊತ್ತಾಂಡ ಯಾವು, ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿನ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋದು ಅಯಿತ ಮಾಸಪೂರ ಗೆತ್ತ್‌ದ್, ಒರಿನೆನ್ ಗುರಿಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೌಂತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಣ್‌ಂಡ ಅಪಗ ಜನ ಸೈತಿನ ಗೋಮಾಸೊನುಲಾ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್!

ಮುಜ್ಜುದ ಮಾಸ

ಅಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮೈಲ್ ದೂರದ ತಣ್ಣೀರ್ ಪಂತಡು ಒಂಜಿ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆ 1952ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮುಲಿತ್ತ ಮಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟಡೊಡು ಸುರಾಂಡ್. ಯಾನ್ 1954ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸೀದ ಮೂಜನೇಕ್ಲಾಸ್‌ಗೇ ಸೇರ್ದಿನಿ. ಎಂಕ್ ನಾಲನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಸೇರುವ ಪ್ರಾಯ ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ಪ ನಾಲ್ನೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ಆತ್ ವರ್ಷೊ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವಂದಿನ ಊರ್ದ ಜವನೆರ್ ಪೂರಾ ಆ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ದೆರ್. ಎನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಗಡ್ಡ ಗೆತ್ತ್‌ದ್, ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಕೆಲವೆರಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕುಲು ಕೆಲವೆರೆನ್ ಅಣ್ಣಾ, ಬಾವ, ಮಾಮಾ ಪಣೊಂದಿತ್ತ್! ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಕೈತಾಲ್ದ ಇಲ್ಲಿದಕುಲು ಮಾತಾ ಒಟ್ಟುಗಾದೇ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ದಾಯೆಗ್ ಪಣ್‌ಂಡ ಆ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಎಂಚಿನಲಾ ಎದುರಾವು. ಕೊರಂಬು ಪಾಡೊಂದು ಬರ್ಪಿನಕುಲೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಕೆಲವೆರೊಟ್ಟುಗು ಅಕುಲೆನ ನಾಯಿಲುಲಾ ಸುಮಾರ್ ದೂರ ಬರೊಂದಿತ್ತ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಮರಟ್ ಕೆಲವು ಮುಜ್ಜುಲು(ಕಪ್ಪು ಮೋಣೆದ ಮಂಗನಂಚಿನ) ತಿಕ್ಕಿಯ. ಅಯಿನ್ ತೂದು ನಾಯಿಲು ಬೆರಿ ಪತ್ತಿಯ. ಅಯ್ತ ಪಿರಾವುಡು ಎನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ದಕುಲುಲಾ ಪಾರಿಯೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಗು ನಾಯಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಅಯ್ತ ಧನಿಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮುಜ್ಜುನು ಬೆರಿಪತ್ತ್‌ದ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರಿಯೆರ್. ಅಂಚ ಮಲ್ಪಡೆ ಪಣ್‌ಂಡ ಅಕುಲು ಕೇಣಯೆರ್. ಕೆರ್ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್ "ಭಟ್ರೆ ಈರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಲೆ. ಎಂಕುಲು ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪ" ದಾಯೆಗ್ ಕೇಂಡೆ. "ಈ ಮುಜ್ಜುದ ಮಾಸದ ಕಜಿಪು ಆವಡತ್ತೆ" ಪಂಡೆರ್. ಮುಜ್ಜುದ ಬೀಲೊಡು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಯಿತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಮನದಾನಿ ಎಂಕ್ ಅಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಪೋವರೆಗೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್.!

'ಕರ ರಿಪೇರಿ'

ಇತ್ತೆ ಮಾತ ತಾಮ್ರದ, ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ಪಾತ್ರೆ ರಿಪೇರಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ದ ವಸ್ತುಲೆನ್ ರಿಪೇರಿ

ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಡ ಅಪಗ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಜನೊನುಲಾ (ಕರ) ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಕರಕ್ ಒಟ್ಟೆ ಆಂಡ, ಒಂತೆ ಪುಡಾಂಡ ಅಯಿನ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಗೆತೊನೆರೆ ದುಡ್ಡು ಬೋಡತ್ತ್, ಅಯಿಕ್ ಹಾಲಾಯಿನ ಕರಕುಲೆನ್ ಬೆಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಸುಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಅಂಟ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಟು ಕೈಯ್ತ್‌ಂಡ ಸೋರುನ ಉಂತುಂಡು.

ಖರ್ಚಿ ಅಗ್ಗದ ಭೂತದ ಕೋಲ

ಇತ್ತೆ ಮಾತ ಒಂಜಿ ಭೂತದ ಕೋಲ ಪಣ್‌ಂಡ ವಾನಮೂನೆಡ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಪಗ ದಾಲ ಖರ್ಚಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕೋಲ ಅವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತಿರುಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗ್ "ಪಣವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್" ಪಾಡ್ದ್ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ವಣಸ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ, ರಾತ್ರೆ ಅಗ್ಗದ ಕೋಲ. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಗುಳಿಗ ಮಾತಾ ಭೂತೊಗುಲಾ ಕೋಲ. ಕೆಲವು ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಸಾನದ ಎದುರ್‌ಡ್, ಗ್ಯಾಸ್ ಲೈಟ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬಜೀ ಲಾಂಟನ್, ಕಾಲ್ದೀಪ, ಸೂಟೆದ ಬೊಲ್ಪು. ವಾಲಗದಾಯೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ತೆಂಬರೆ, ಜಾಗಟೆಡೇ ದರ್ಶನ ಬರೋಡು. ಬಾರಣೆಗ್ ಕೋರಿ ಇಜ್ಜಿ, ಚರು, ಅರಿತ್ತ ರೊಟ್ಟಿ, ಬೊಂಡ, ಕುರ್ನಿರೇಗತಿ. ಈತೆಟ್ ಕೋಲ ಅವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಭಕ್ತಿಗ್ ಜಾಸ್ತಿ ಒತ್ತು, ಆಡಂಬರ ದಾಲ ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ಬರದೆಪ್ಪುನು

ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಬಡವು ಜಾಸ್ತಿ. ಎಂಚಿನ ಬಲಸ್‌ಂಡಲಾ ಉಂದು ಯಾವಂದ್ ನನಲ ಪಾಡ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನಿ, ಸರೀ ದೇರುನು! ಒರೊರ ಪಾಡಿನೆನ್ ತಿನಿಯರೆ ಆವಂದೆ ಕಕ್ಕಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆಯ್ಕ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡೆರ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿಡ "ಈರ್ನ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಬರ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಆಯನ ಬರ ದೆಪ್ಪುಲೆ, ಬೊಕ್ಕ ಮಾಣಿ ಸರಿ ಆಪುಂಡು" ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿ ದಿನ ಎನ್ನ ಬರ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಅಗೇಲದ ಉದ್ದದ ಕುಡಿಯಿರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್. ಅಯ್ಕ್ ಒಂಜಾತ್ ಕಜಿಪು ಪಾಡ್ದ್ ಎನನ್ ಅಯ್ತ ಎದುರು ಕುಲ್ಲಾದ್, ನಿಕ್ಕ್ ಏತ್ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ತಿನ್ ಪಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಪಾವು ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ತಿನಿಯರೆ ಅವಂದಿನಾಯೆ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ತಿನರೆ ಉಂಡಾ? ಒಂತೆ ತಿಂದ್‌ದ್ ನನ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕುವೆ ಪಂಡೆ. "ಇಜ್ಜಿ" ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕುಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಇರೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಪತೊಂದು ಎನ್ನ ತರೆಕ್ ಮೂಜಿ ಸಲ ಸೊಲತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬತನೆ ಲೆತ್ತಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದಕುಲೆಗ್ ಅಯಿನ್ ಕೊಂಡೊದು ಕೊರಿಯೆರ್. "ನನ ಕೈಜೆಕ್ಕ್ ಮಗ ಇನ್ನ ಬರ ಬುಡ್ನು" ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ಮೂಡನಂಬಿಕೆನಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಬರ' ಪತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ!

ಮೂಜಿನೆಡ್ದ್ ಐನೆಕ್ಕ್

ಯಾನ್ ಮೂಜಿನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ತಣ್ಣೀರು ಪಂತದ ಸಾಲೆದ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್

ವರ್ಸದ ಅಖೇರಿಗ್ ಬಳ್ಳಮಂಜದ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆಗ್ ವರ್ಗ ಆಂಡ್. ಅರೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಡು ಕೊರಿಯೆರೆಗ್ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಅಪಗ ಆರ್ ಎನಟ ಪಂಡೆರ್ 'ನಿಕುಲು ಬಳ್ಳಮಂಜ ಸಾಲೆಗ್ ಬತ್ತರ್ಂಡಾಂಡ "ಡಬ್ಬಲ್ ಪ್ರಮೋಶನ್" ಕೊರ್ಪೆ, ಪಣ್ಂಡ ಮೂಜೆಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಐನೆಕ್ಕ್. ಆಂಡ ಬಳ್ಳಮಂಜ ಸಾಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ನಾಲ್ಮೈಲ್ ದೂರ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪೋವೆರೆಗ್ ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಾರ್ಗ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ರಜೆ ಕರಿದ್ ಸಾಲೆ ಸುರು ಆಪಿನಾನಿ ಯಾನ್ ಸೀದಾ ಬಳ್ಳಮಂಜ ಸಾಲೆಗೇ ಪೋತಿನಿ, ಇಲ್ಲಡ್ ಪಣಂದೆ! ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಎನನ್ ಐನ್ನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಪಂಡೆರ್. ನಾಲ್ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸಾದ್ ಐನೆಕ್ ಬತ್ತಿನ ಜೋಕುಲು ಪೂರ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ತೂಯಾ. ಬೈಯ್ಯಡ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಕತ್ತಲೆ ಅವೆರಾತ್ಂಡ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಗಾಬರಿ ಆದಿತ್ತೆರ್. ದಾನೆ ಈತ್ ಪೊರ್ತಾಯಿನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಪಂಡೆ "ಯಾನ್ ಬಳ್ಳಮಂಜದ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆ" ಪಂಡೆ. "ಓ ಮಗ ನಿನ್ನ ಸೊರ್ಕೆ" ಪಂಡೆರ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆರೆ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಬರೊಡುಂದು ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ" ಸೇರಿಯರೆ ದಾಲ ಕಾಸ್‌ಲ ಕೊರಿಯರೆ ಇಜ್ಜಿ, ಸಾಲಗೆ ಸೀಟ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಈ ಕಾಲೊಡು, ತಿಕ್ಂಡಲಾ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ದೊಡ್ಡು ಕೊರ್ದು ಸೇರುನ ಸಮಯೊಡು ಅಪಗದ ಸಾಲೆ "ರಾಮರಾಜ್ಯ"ಂದೇ ಪಣೊಲಿ.

ಅಗ್ಗದ ಮದ್ಮೆ

ಭೂತದ ಕೋಲದಲಕ್ಕನೇ ಮದ್ಮೆಲು ಕೂಡಾ ಬಾರೀ ಅಗ್ಗೊಡು ಅವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕರಿಮಣಿ ನೂಲುಡು ಸುತ್ತಿನವೇ. ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲೆಗ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟಲಾ ಬರೋಡು! ಮದ್ಮೆಗ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ, ಪೂತಮಾಲೆ ಬೋಡುಂದಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಪಿಂಗಾರದ ಮಾಲೆ, ರೆಂಜೆದ ಪೂತ ಮಾಲೆ ಯಾವು. ವಾಲಗಲ ಇಜ್ಯಂದೆ ಎತೋ ಮದ್ಮೆಲಾತ್ಂಡ್. 'ಪೊಡಿಮದ್ಮೆ' ಪಣ್ಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ವಣಸ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಒಂಜೊಂಜೆ 'ಪೈ' ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡ್ಡು, ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುದ ಕಡೆತ ಮಸ್ತ್ ಕೈತಾಲ್ದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ವಣಸ್. ರವಕಿದ ಕಣ, ಬೈರಾಸ್, ಉಡಿಗೆರೆ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ದುಡ್ಡು ದೀಪುನಕುಲು ಜಾಸ್ತಿಪಂಡ ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ದೀಪೆರ್. ಆಯಿನ್ಲಾ ಭಟ್ರೆ ಮುಖಾಂತರ ಮಂತ್ರ ಪಣ್ಪಾದ್ "ಇಂತವರಿಂದ ಮದುವೆ ಸುಮೂರ್ತದಲ್ಲಿ ರೂ. ಒಂದು ಉಡುಗೆರೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಲೆತ್ತ್ ಪಣ್‌ಪೆರ್.

ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋವೆರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಉಡುಗಿರೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಜ್ಜಿಡ ಕೇಂಡೆ. ಉಡುಗಿರೆ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ, ಈ ಪೋದ್‌ಬಲ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಆಂಡ್. ಉಡುಗೆರೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬಜೀ ವಣಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಸಮಾನ ಪಂಡ್‌ದ್, ಬೇಜಾರ್‌ಡೇ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಆಂಡ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ತೂತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (ಬೆಂಕಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ) ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಐತ ಉಲಾಯಿ ೨ರೂಪಾಯಿದ ಐನ್ ನೋಟು ಮಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒರ ಎನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್. ಆಂಡ್ ಪಾಪ ಏರೆನ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋತಿನ ಪಣವೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಾಬರಿಲಾ ಆಂಡ್. ಏರಾಂಡಲಾ

ನಾಡೊಂದು ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್ಡ ಕೊರ್ಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಆಂಡ ಏರ್ಲಾ ಬತ್ತಿಜೆರ್. ಮದ್ಮೆದೌಲ್ ಭಟ್ರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನನ ಲೆಕ್ಕೊಡು 2ರೂಪಾಯಿ ಉಡುಗೆರೆ ಮಲ್ಪರೆ ಪಂಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲ ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಯಾನ್ 2ರೂಪಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಗತ್ತ್ ತೋಜಾಯೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಪಂಡಿಜಿ. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ವಿಷಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನಡ ಇತ್ತಿನ ಒರಿನ ನಾಲ್ 2ರುಪಾಯಿ ನೋಟು ಅರೆಗ್ ಕೊರಿಯೆ!

ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪಿಲಿ

ಯಾನ್ ಒರ ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಆದ್ ಉಪ್ಪುನಗ, ಸ್ಕೂಟರ್‌ಡ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ. ಪಿರಾವೊಡ್ದ್ ಏರಾ ಕಲ್ಕಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. 'ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್ಂಬೆ ಪಿಲಿ, ಸಾದಿ ಬುಡ್ಲೆ". ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಅವು ಕಾಲೇಜಿದ ಕೆಲವು ಜವನೆರ್ ಯಾನ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಒಂತೆ ಕಡಕ್ಕ್ ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟಾವರ ಎನನ್ "ಜಗ್ಗುಪಿಲಿ" ಪಂಡದೇ ಪುದರ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಎಲ್ಯಡೇ ಪಿಲಿ ಇತ್ತಿನ ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಟೇ ಬುಲೆತಿನಾಯೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು.

ಬಳ್ಳಿಮಂಜದ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ "ಜರಮಗರಿಕಾಡ್" ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲಾ ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಟೇ ಪೋವೊಡು. ಅಯ್ತ ನಡುಟ್ ಕಡ್ಪಕಲ್ಲ್‌ದ ಪಿಲಿದ ಗುಹೆನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಕಾಡ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಪೋವೆರೆ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡಿಗೆ ಅವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯ್ಕಿ ಎಂಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಸಾದಿಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲೇ ಇಜ್ಜಿ. ಪಿಲಿಕಂದೊಂಡಿ, ಮಾತಾ ನಮೂನೆದ ಉಚ್ಚುಲು, ಕಾಡ್ ಪಂಜಿ, ಕುದ್ಕಲ್ಲು ಏಪಾಲಾ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ. ಸಾದಿಡ್ ಪಿಲಿತ ಪೀ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯ್ಟಿ ಅವು ತಿಂತಿನ ಪ್ರಾಣಿದ ರೋಮ ಮಾತ್ರ ಕರವಂದೆ ಇಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ವಾರಗೊಂಜ್ಜಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿನ್ ಕೆರ್ದ್ ಪಾಡ್ದಿನ, ಅಯ್ಕ್ ಸುಮಾರ್ 50–60 ಮಲ್ಲಜಾತಿದ, ಉದ್ದ ಕಂಟೆಲ್ದ ಗಟ್ಟಿದ, ಪರ್ತೆದ ಕೊಕ್ಕುದ ಗಿಡಿಕುಲು (ರಣಹದ್ದು) ಪಣ್ಪಿನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಸನೊ ಪೂರಾ ಒಯ್ತ್‌ದ್, ತಿಂದ್‌ದ್, ನಡುಟೊರ ತಿನರೆಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದು, ಕಡೇಕ್ ಬಜೀ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಬುಡುದು ಪಾರ್ದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಊರುಡು ಕಂಡೊಗು ಕೈ ತಿನಿಯರೇ ಬೈಯ್ಪಿನ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ 'ಇನನ್ ಪಿಲಿಪತ್ಯರೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಪ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್!

ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಾಲೆರ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಅಡ್ಡಸಾದಿಡ್ ಬರೊಡ್ತ್ತಿಂಡ್. ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪಿನ ಸಾಲೆದಕುಲು ಬೇಗ ಪೋತೆರ್. ಆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಕತ್ತಲೆ ಅವೆರೆ ಆತ್ಂಡ್. ಯಾನ್ ಒರಿಯೇ ಜರಮಗರಿ ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಟ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ ಕೈತಲ್‌ಡ್ ಪಿಲಿ ಕೊರೆಪ್ಪಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕೈಕಂಜಿಲು ಮಾತಾ ಪೋಡ್ದ್ ಬೀಲ ಸರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲಿಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ. ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿನ ಮಂಗನಕುಲ್ಲಾ

ಪಿಲಿ ಬತ್ತಿನೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬಾಕಿದಕುಲೆಗೆ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ. ಎಂಕ್ ತಿಗಲೆ ದಡಕ್ ದಡಕ್ ಆಂಡ್. ಮೈಪೂರಾ ಬೆಗರ್‌ಂಡ್. ಎದುರು ಬಲಿತ್‌ಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಪಿರ ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಎನ್ನ ಕತೆ ಮುಗಿಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಗ್ರಹಿತ್ತೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಾಲೆ ದಿನತ ದುಂಬು ಆ ಜಾಗೆದ ಕೈತಲ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಪಿಲಿ ಪತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡ್ದಿತ್ತೆರ್, "ಕಷ್ಟ ಬನ್ನಗ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆಪೊಡು", ಅಂಚೆನೆ ದೇವೆರೆ ನಾಮ ಪಂಡೊಂದು ನಡುಗೊಂದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಪೆಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂದು ಎಂಚಾಡಲಾ ಪಿಲಿತ ಬಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಸೇರಿಯೆ! ಅವ್ವೆ ಜಾಗೋಗು ಇಂಚಪ, ಪಣ್‌ಂಡ ಸುಮಾರ್ 60 ವರ್ಷದ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಂಡ ಜರಮನಮಗರಿ ಕಾಡ್" ಜನವಸತಿ ನಾಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಂಕಲ್ನ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲೇ 'ಪಿಲಿಗೂಡು' ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ ಉಂಡು. ಅಲ್ಪ ನಮ ಇತ್ತೆ ಎಲಿನಿ ಪತ್ಯರೆಗಾದ್ ದೀಪಿಲಕ ಪಿಲಿ ಪತ್ಯರೆ ಗೂಡ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಯ ನಾಯಿದ ಕೂಕುರು ಅಯಿತ ಉಲಯಿ ದೀದ್ ಅವೆನ್ ಪತ್ತೆರೆ ಬನ್ನಗ ಪಿಲಿ ಗೂಡುಡು ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇತ್ತೆ ಪಿಲಿಕುಲದ ಜೂಟು ಮಾತ್ರ ಪಿಲಿ ಉಪ್ಪುನು. ಆಂಡ ಐವ್ವ-ಅಜಿಪ ವರ್ಸೊದ ದುಂಬು ಪಿಲಿಕುಲು ತಿರ್ಗೊಂದಿತಿನ ಜಾಗೆ, ಒಂಜಿ ದಿನ ರಾತ್ರೆ 8.30 ಕುಡ್ಲದ್ದ್ ಬಜಪೆಗೆ ಗುರುಪುರಗಾದ್ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪೋನಗ (ಅಪಗ ಮರವೂರು ಸಂಕ ಇತ್ತಿಜಿ) ಚಡುವುಡು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪಿಲಿ ಒಂಜಿ ಏಡ್‌ನ್ ಬಾಯ್ಡಿ (ಪುಚ್ಚೆ ಎಲಿನ್ ಪತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ) ಅಂಗಾದ್ ಪತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗ ದಾಟ್‌ದ್ ಪೋಪಿನ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಕುಲಿನ ಯಾನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂಯೆ. ಬಸ್ಸ್‌ನ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಉಂತಾಯೆರ್. ಏರ್ಲಾ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತಿಜೆರ್! ಇತ್ತೆದಕುಲೆಗ್ ಪಿಲಿತ ವಿಷಯ ಪನ್ನಗ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ತೂಪೆರ್. ನನ ಐವ್ವ – ಅಜಿಪ ವರ್ಷೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲು ಅಕುಲೆನ ಪುಲ್ಲಿಲೆಗ್ ಎಂಚಿನ ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಎಂಕ್‌ದಾನೆ. ಅಯಿನ್ ಮಾತಾ ಕೇನಿಯರೆ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿಯತ್ತಾ!

ಒಲಿತ ಉಚ್ಚು

■ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು

ಒಲಿತ ಉಚ್ಚುನು ತೂದು ತೂದು
ಇತ್ತೆ ಉಚ್ಚು ಒಲಿಯಾದ್ ತೋಜುಂಡು
ಎಲಿಕ್ ಪಿಲಿತ ರಂಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್
ಪಿಲಿತ ಮಾನಲ ಪೋತುಂಡು

ಕಾಕಜಿದ ಪೂನು ಪತೊಂದು
ತಿಗೊನು ನಾಡ್‌ಂಡ ತಿಕ್ಕುಂಡ
ಬನ್ನ ಕನ್ನ್‌ಗ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್‌ಲ
ಅವೆಟೇ ಕಮ್ಮೆನ ಬರ್ಪುಂಡ

ಬೂಮಿಗಿತ್ತೆ ನೀರ್ ಬೊಡಿದ್‌ಂಡ್
ನೆತ್ತೆರ್‌ನ್ ಪರ್‌ಪಾವೆರ್
ನಿರ್ಸನಿಗ್ ನೆತ್ತೆರ್ ರಟ್ಟಾವರೆ

ಏರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ
ತರ್ಕ್‌ದ್ ಮಾನಾಯರೆ
ಪರಸಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಇಸೋನು ಬಿರ್ಕಡೆ
ಬುಡ್ಲೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಬದ್ಕೆರೆ

ಬೊಲ್ಪು ದಿಂಜಿದ್ ನಲ್ಪಿ ಲೋಕೊನು
ಮಲ್ತೆರೊರೊನೆ ಕತ್ತಲೆ
ಮಾನ ಮುಚ್ಚುನ ಮಡಿತ ದುಸ್ತುಡೆ
ಆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಬತ್ತಲೆ

ಕೈದಿಲು

■ ಕೋಡುಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕಡಲ ನೀರ್ದ ಎರ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್
ಒರ ಜಲ ಒರ ನೆಲ
ಕಣ್ಣ್‌ಮಂಗಲ ಗೊಬ್ಬುದ ಜಾಗೆ
ಕಡಲ್‌ದಿಂಗುನ ಸರಕಾರ
ಕಟ್ಟಾಂಡ್ ಉದ್ದೊಗು ಪಾಗಾರ.

ಜರಿದಿ ಮಣ್ಣರಾಶಿದ ಇಡೆಡ್ಡ್
ದುನಿತ್ ಬರ್ಪಿನ ಗಟಾರದ ನೀರ್
ಬರಿಕ್ಕ್ ಮಾದಾದ್ ಡಬ್ಬೆ ತಗಡ್
ರಟ್ಟೆಪಜೆ ಗೋಣು ಥರ್ಮಕೋಲು
ಜೋಡಿಸಾದ್ ಪಸಾರ
ಈ ಮೈಟ್ ಪುಟುಂಡು ಒರಿಜಿ ಇಸ್ತಾರ
ವಿಜಯ ನಗರ.

ಒಲ್ತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪ ಸೇರಿಯೆರ್
ಮಾಯಾನಗರದ ಮಾಳಿಗೆ
ಗೆನ್ಪರೆ ಕಲ್ಪುಂದಿನಕುಲು
ಕಣ್ಣ್ ಕನದಾಂತಿನಕುಲು
ಕಜವು ನಾಡ್‌ದ್ ಒಕ್ಕು ತಿಂದ್‌ದ್
ಬದ್ಕರೆ ಬಯಕುನ ಪಂಜಿಲು
ಎರೆ ಗಾತ್ರನದಾನ್ನ ತನ್ಕ್‌ತಾನೆ ಪೊತುದು
ತೂತೆಕ್‌ದ್ ಒರಿದಿನ ದೊಂದಿಲು
ಎದ್‌ರ್ ಆಯಿನ ಎದ್‌ರ್ಕತೆಲೆನ್
ಬುಡ್ಪಾನಗ ಕಾರ್ ಜಾರ್ದ್
ಚೆಪ್ಪುಡ್ಚೀರ್ ಆಯಿನ ಚೆಂದಿಲು.

ಅಲ್ಪ ನಡಪರೆ ಪತ್‌ಂಡ್ ಕೆಲವು ಬೇರ
ಪೊಡಿ ಬೇರ ಕೊಡಿಬೇರ ಇಡಿ ಬೇರ
ಬೋಡು ಬೊಡ್ಚಾಯಿ ಬೇರ
ಬೇಸ್ ಬೇರ

ಏರಾದಾನ್ನ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ
ಕರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆದ ರಾತ್ರೆ
ರಪ್ಪ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್ ಮೂಜಿ ಮೈಟೆ
ಪಿದಾಯಿ ಒಯಿತೆರ್
ಕೆಬ್ಬುಗು ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್
ಮರತ್ತ್‌ಪಾಡ್ದ್ ದೊಂಕಿಯೆರ್
ಗುದ್ದೊಲಿತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಾಲನಿನ್
ಕೈಪೂಜೊಂದು ಮಾಯ್ಕ ಆಯೆರ್.
ಬತ್ತೆ ಮನದಾನಿ ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕದಾಯೆ
ಕಣ್ಣು ಮದಪುನಕಲೆನ್ ಕೂಡೊಂದು
ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೆ ಇಡೀರಾತ್ರೆ
ಜೆಪ್ಪಂದೆ ಪೋಡಿದಿನಕಲೆನ್.

ಪಂಡೆ–ನಿಕಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡ
ಈ ಜಾಗ ಸರಕಾರದ
ಎಲ್ಲೆ ನೆಲಸಮ ಆವು
ನಿಕಲೆನ್ ಕಾಪುವೆ
ಲೈಟ್‌ಕನಪಾವೆ ಎಡ್ರಾಸ್ ಕೊರ್ಪಾವೆ
ರೇಶನ್ ಆಧಾರ ಕಾರ್ಡ್ ಮಲ್ಪಾವೆ
ಓಟು ಎಂಕ್ ಕೊರೊಡು
ಅತ್ತ್‌ಡ ಮುಗಿಪಾವೆ
ಸದ್ಯ ಈತ್ ಮಲ್ಪೊಡು
ತಿಂಗೊಲುಗು ಈತೇತ್ ಕೊರೊಡು.

ಕವಿತೆ

ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ ಬಾಲೆ

■ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ ಬಾಲೆ ಬುಡು ನಿನ್ನೆ ಸೇಲೆ
ಬೊಡ್ಚಿ ನಿನ್ನ ಕಣನೀರ್ ಮಾಲೆ

ಎನ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಎನ್ನ ಸಿಂಗಾರ್ ಅರುವೆದುಲಯಿದ ಮುಗುರು
ಅರಲ್ದ್ ಉಂತುದಿ ಪೂ ಪಿಂಗಾರ್
ಬದ್ಕ್ ಪೊಂಗಾರ ಇರೆತ್ತ ಪನಿ ನೀರ್ ಪೊಂಬರೊಚ್ಚಿ ಬಾಲೆ
ಪಜ್ಜೆ ದೀಪಿನ ಬೇಲೆ ॥ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ॥

ಮೊಡೆದ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಪೊರೆತ್ ಪಾಡಿನ
ಕುರುವೆದ ಉಲಯಿದ ಸಿಗ್‌ರ್ ಕಂತ್‌ಂಡ
ಬೂರು ಪಜಿರ್‌ಗ್ ನುಗುರುದು ಮೊರಜ ಆಂಡ
ಕಡಪುಗು ಕಾಸ್ ಜಾಲೆಗ್ ಮಡು ಪಾಡ್ದ್
ಮದಪೊಡ್ಚಿ ಬಾಲೆ ಮೋಕೆ ಕೊರಂಬುದ ಸಾಲೆ ॥ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ॥

ಪಡಿಲ್ ಬೂರಿನ ಅಮರೆ ಪಾಡಿ ಕಂಡಕರೆ
ಕೂಡಿ ಕೂಟೊಡು ಅಟ್ಟೊಗೇರಿನ ನುಗನಾಯೆರ್
ಮಾರ್ ಲೆಂತಿನ ಎರುಬಿತ್ತ್ ಕಂಬುಲಿದ ಕರೆ
ಕಡೆ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕೊಡಿ ದುಃಖ ಬುಡುದು
ಕನಂಬರೊಚ್ಚಿ ಬಾಲೆ ಉರಬಡುತ್ತ ಲೇಲೆ ॥ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ॥

ಮಾನಿಯೆಚ್ಚಿಡ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಜೀಟಿಗೆ ಬೊಡ್ಚಿ
ಕೇನಿಂಚಿ ಬಾಲೆ ಕಿನ್ನೊಚ್ಚಿ ತೆಗೆಲೆ
ಬೈಪೊಚ್ಚಿ ಮೆದಲೆ ಪೂಜೊಚ್ಚಿ ತಿಗಲೆ
ಇಸೊನು ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೋಗು ಪಾಡ್‌ದ್
ಕೈ ಸೇರ್ದಿ ಅಮತ್ತೊಂಡು
ಕೇನಡ್ ಲೋಕೊಡು ಒರ್ಮೆಲ
ಓಬೇಲೆ ಓಬೇಲೆ ಓಬೇಲೆ ॥ಬುಲಿಪೊಡ್ಚಿ॥

ಕಬಿತೆ

ದೇವೆರೇ ಒರ ಬಲೆ

■ ಸದಾನಂದ ನಾರವಿ

ಓ ದೇವೆರೆ ಒರ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ಇಂಚಿ ತೂಲೆ
ಈ ಲೋಕೊಡಾಪಿ ಅನ್ಯಾಯ ಉಂತಾವರೆ ಒರಬಲೆ

ನಾಲ್ ಸುತ್ತ ತೂಂಡಲಾ ತೋಜುವೆರ್ ಇನಿ
ನಂಜಿ ಪುರ್ಜಾಂತ್ರ ದಿಂಜಿದಿಪ್ಪುನ ಜನಕ್ಲೆಲು
ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿ ಉಡಾಲ್ದ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿ
ಓಲುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ನಾಡೊಡಾತ್‌ಂಡ್ ಎಂಕುಲು

ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಗರ್ಭೊಗೇ ಕನ್ನದೀದ್ ಕುರೆವುನಕುಲು
ತುದೆ ನೀರ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಮಾಯಕ ಮಲ್ಪುನಕುಲು
ಧೂಳು ಪುಗೆ ಕಾಯಿಲೆನ್ ಧರ್ಮೊಗು ಪಟ್ಟುನಕುಲು
ದಿಂಜಿದ್ ಪೋತೆರ್ ಒರ್ಮೆಲಾ

ದಪ್ಪುನಾಯನ್ ದೆಪ್ಪುನೆಂಚಾಂದ್ ತೂಪೆರ್
ಆಯನ ಗೋರಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್
ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನಾಯನ ಪಾತೆರೊಗು ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್
ನಾಲ್ ಕೈಟ್ ತಿನ್ಪಿನಾಯಗೇ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್

ಪಣವು ಪದ್ದೇಯಿಗ್ ಜೀವ ದೆಪ್ಪುನಕುಲು ಹೆಚ್ಚಿದೆರ್
ಕಂಡಕರೆ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆ ನಿಂಗುನಕುಲು ದಿಂಜಿದೆರ್
ದುಡ್ಡೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಮೆರೆವೊಂದಿಪ್ಪಿ ಮಲ್ಲಾಕುಲು
ಒಲ್ಪಲಾ ತೋಜುಜೆರ್ ಬಡವೆರೆ ಬುಲಿಪು ಕೇನುನಕುಲು

ನ್ಯಾಯನೀತಿ ಸತ್ಯಧರ್ಮೊಗು ಪುಣೆವುನಕುಲು ಒಂಜಿ ಪುಡೆಟ್
ಜಾತಿ ಧರ್ಮೊನು ಪತೊಂದು ಗೊಬ್ಬುನಕುಲು ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್
ಸುಳ್ಳು ಮೋಸ ವಂಚನೆ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು ಒರ್ಮೆಲಾ
ಇಂಚಿ ಪೊರ್ತ್‌ಡು ಸತ್ಯೊಲೇ ಕಾಪೊಡು ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ

ಎಡ್ಡೆ ಗೇನೊದ ಪಾತೆರ ಕೇನುನಕುಲು ಇಜ್ಜೆರ್
ಅಡ್ಡ ತಾದಿಡ್ ಪೋಂಡನೇ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್
ಅಡ್ಡ ಬೂರುವೆ ದೇವರೇ ಒರ ಇಂಚಿ ತೂಲೆ
ಅನ್ಯಾಯ ಅಧರ್ಮೊಲೆನ್ ಉಂತಾವರೆ ಒರ ಬಲೆ

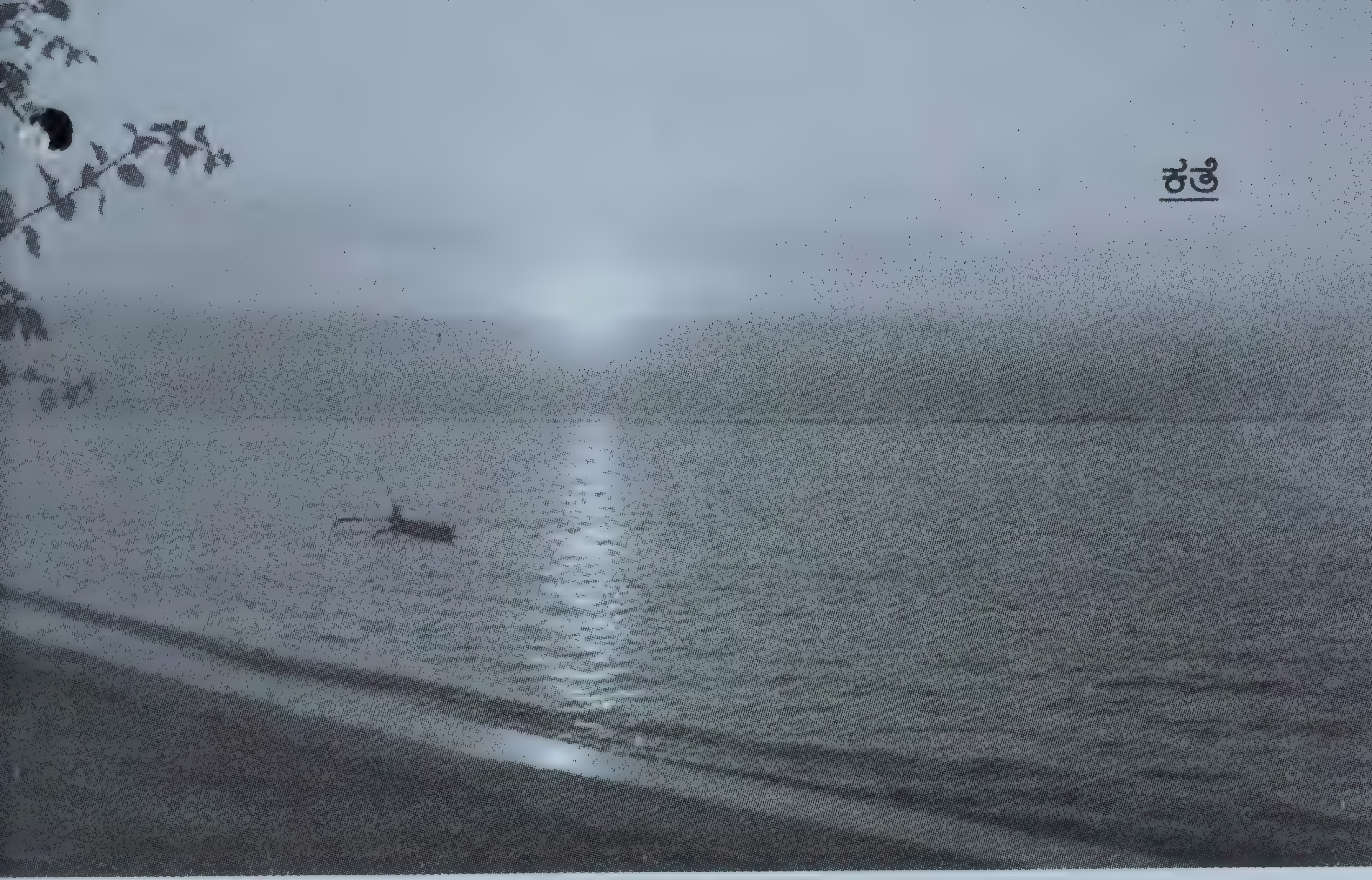

ಪೊರ್ತು ಕಂತುನ ಪೊರ್ತುಡು....

■ ಲತೀಶ್

"ನಿನ್ನ ತರ್ಕೊನೇ ಎಂಕ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಜಿ", ಅಲೆನ ಕೋಪೊದ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಆಯನ ವರ್ತನೆನೇ ಉತ್ತರ ಕೊರ್‌ಂಡ್!

ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀವೊಂದು ಆಯೆ ಇನಿ ಅಲೆನ ಎದುರು ಉಂತಿತ್ತೆ! ಅಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ತರೆದೀದ್, ಮೋಕೆದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕನಂಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಆನ್, ಇಂಬೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಭಾವೊ ಅಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್!

"ಈ ದಾಯೆ ಇಂಚ ಮಲ್ಪೊಡು? ಒರ ಎನ್ನ್‌ಲಾ, ಯಾನ್, ಈ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಳು, ನಮ್ಮ ಕಿನ್ಯ ಸಂಸಾರ, ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡುಪ್ಪೊಲಿ!

"ಇಜ್ಜಿ, ಎನ್ನ ಕನೊಕುಲು ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆ ವಾ ಸಂಸಾರೊಲಾ ಬೊರ್ಚಿ. ಎಂಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಿ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ. ಸತ್ಯ ದರ್ಶನ. ಬದ್ಕ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆಪುನಿ ಆ ಸತ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ನಗನೇ ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಅವೆನ್ ಯಾನ್ ನಾಡೊಡು"

"ಅಪಂಡ, ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಪನಾ?"

"ಸನ್ಯಾಸೀಂದ್ ಪಂಡ ಸನ್ಯಾಸಿ! ಅತ್ತ್ ಪಂಡ ಅತ್ತ್. ಪುದರ್ ನರಮಾನಿ ದೀತಿನವು. ಎಂಕ್ ಬೋಡಾತಿನ ತಿಕ್ಕುನೆಟ್ಟ ಯಾನ್ ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೆ."

"ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಬೊರ್ಚಾ!," ನರ್ಗೊಂದೇ ಆಯಡ ಕೇಂಡಲ್.

"ನಿನರ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆದವು ಎಂಕ್ ಕಾತೊಂದುಂಡು. ಯಾನ್ ಪೋವೊಡು", ಪಿರ ತಿರ್ಗಂದೆ ಆಯೆ ಪೋಯೆ. ಕಂತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಕ್. ಆಲ್ ತೂಯಲ್

ಪೊರ್ತುಗ್ ದೇವೆರ್ ಪೋದು ತಿಂಗೊಲು ದೇವೆರ್ ಬರ್ಪುಜನೆಟ್ಟ್. ಬೊಕ್ಕ ದುನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಲ್.

ಆಲ್ ಬುಲ್ತಿಜಲ್. ಬುಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಯೋಚನೆಲಾ ಅಲೆಗ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ತಾನ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕನೊ ಇನಿಕ್ ಮುಗಿಂಡ್ ಪಂದ್ ಏರೆಡಲಾ ಪನಿಯೆರೆಲಾ ತೀರುಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಆಲ್ ಕಾತಲ್. ಆಯಗಾದ್. ಆಯೆ ಬರ್ಪೆ ಪನ್ಸಿ ನಂಬಿಕೆಡ್.

ದಿನೊ, ತಿಂಗೊಲು, ವರ್ಷೊ ಕರಿಂಡ್. ಬತ್ತಿ ಪೊದುಲೆನ್ ಬೊರ್ಚಿ ಪಂಡಲ್. ಆಯೆ ಪೋತಿ ಸಾಡಿಡೇ ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್. ಪ್ರಾಯ ಪೋಂಡು. ಕುಜಲ್ ಪರ್‌ಂದ್‌ಂಡ್. ಮೋನೆಡ್ ನೆರಿಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ಬರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಚೆನೇ ಒರಿಂಡ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ, ಪೊರ್ತುಗ್ ಕಂತುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಆಯೆ ಬತ್ತೆ, ಕಡೆಕಲಾ. ಸುದ್ದಿ ತೆರಿನಾಲ್ ದುತ್ತೈತೊಡೇ ಸೀದ ಆಯನಡೆ ಪೋಯಲ್. ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಂದಿನಾತ್ ಆಯನ ಚರ್ಯೆ ಬದಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಕಣ್ಣ ಕಳೆ ಮಾತ್ರ ಅವ್ವೆ!

ಕೇಂಡಲ್ "ಈ ನಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಾ?" ಪಂದ್.

"ಅಂದ್, ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್", ಆಯೆ ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ನೇ ತೂವೊಂದು ಪಂಡೆ.

"ಬೊಕ್ಕ, ಈತ್ ವರ್ಷ ದಾದ ಮಲ್ತ?"

"ಪೋಯೆ, ಪೋಯಿನಾಯೆ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧ್ವಿನಕಲೆನಡೆ ಪೋಯೆ. ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುಯೆರೆ ಕೇಂಡೊಂಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಂಡಿನಿ, ಹಿಮಾಲಯೊಗು ಪೋದು, ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ!"

"ಅಡೆಗ್ ಪೋಯನ?"

"ಅಂದ್ ಸುಮಾರ್ ದಿನ. ಏತ್ ದಿನ ಪಂಡೆದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆತ್. ದಿನ ಯಾನ್ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತೆ. ಆ ಚಳಿಟ್, ಆ ಏಕಾಂತೊಡು! ಆಂಡ, ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಆಯಿನವೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ದಿನ, ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಕುಜಲ್ ಬೊಲ್ದಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೈಟ್ ತ್ರಾಣ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಊರುಗು ಬನ್ನಗ, ಒಂಜಿ ಪರ ಜೋಡಿನ್ ತೂಯೆ. ಅಕಲೆನ ಮೋನೆದ ಖುಷಿನ್ ತೂಯೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಮೆನ್ಕುನ ಕಣ್ಣ್ ತೂಯೆ. ಅಪಗ ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಆಂಡ್! ನಿನ್ನ ನೆನಪಾಂಡ್! ನಿನ್ನ ಮೋಕೆನೇ ಯಾನ್ ನಾಡೊಂದಿತ್ತಿ ಸತ್ಯ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆ!", ಪಂದ್ ಅಲೆನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಣ ನೀರ್ ಪಾಡ್ಯೆ.

"ಈ ಸತ್ಯ. ನಾಡಿಯೆರೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚ ತಿರ್ಗ್‌ಯನಾ? ಉಪ್ಪಡ್, ಈ ಬರ್ಪ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಎಂಕ್ ಏಪಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಕಾಪುನ, ಕಾಪಾವುನ ಗೊಬ್ಬುಡು ಒಲ್ಪನಾ ಯಾನ್ ಸೋತೆ ಪನ್ಪಿ ಯೋಚನೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿಕ್ ಯಾನ್ ಸೋತ್‌ದ್‌ಲಾ ಗೆಂದಿಯೆ, ಈ ಗೆಂದ್‌ಡಲಾ ಸೋತ" ಪಂದ್ ಆಯನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತೊಂಡಲ್.

ಕತೆ

ಸಾದಿ ತಪ್ಪಾಂದಿ ಮಗೆ

■ ಪಾರ್ವತಿ. ಎಂ.ಭಟ್

"ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗೆ ಗಿರಿಧರೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗ ಬಲಿತ್ತ್‌ನಾಯೆ ಜೀವೊಡು ಉಳ್ಳೆಗೆ. ಊರುಗು ಬೇಗ ಬರ್ಪೆಗೆ". ರವಿಯಣ್ಣನ ಹೋಟೇಲ್‌ಡ್ ಗಡಗಡ ಆಡುನ ಬೆಂಚ್‌ತ ಕಾರ್‌ದ ಅಡಿಕ್ ಅವ್ಲೆ ಬೂರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಕಾಜಿದ ತುಂಡುನು ಮಡಿತ್ತಿದ್ ದೀವೊಂದು ವೆಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ" ಪಂಡೆರ್.

"ದಾನೆ ರವಿಯಣ್ಣ ಈರೆಗ್ ಈ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ರಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂಚ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪಾಡಿಯರ ಆವಂದಾ? ಇಂದೆಟ್ ಕುಲ್ಲುನೆಂಚ್? ಉಂದು ಪೊಲಿತು ಬೂರಂದೆ ಈರ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪಾಯರಾಂದ್"? ರವಿಯಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ಸವಿತಕ್ಕ ಕೊರ್ನ ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ಚಾಯನೊ ಪರೊಂದು ವೆಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ ಪಿರ ಪಂಡೆರ್.

"ಅವು ಮತಾ ಇಪ್ಪಡಣ್ಣ. ಗಿರಿ ಜೀವೊಂಡು ಉಳ್ಳೆಂದು ಈರೆಗ್ ಏರ್ ಪಂಡಿನೆ? ಈರ್ ಏಪಲಾ ಚಾ ಪರ್‌ತ್ ಕಳಿ ಪರಿಯರ ಪೋಪುನಾರ್. ಇನಿ ಅಯಿನ್ ಪರೊಂದೇ ಚಾಯ ಪರಿಯರ ಬತ್ತರಾಂದ್?" ವೆಂಕಪ್ಪಣ್ಣನ ಪಾತೆರೊನು ನಂಬ್ಯರ ಆವಂದೆ ರವಿ ಪಂಡೆ. "ಕಳಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಗಂಗಸರಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕೋಡೆ ರಾಮಣ್ಣನಾಡೆಗೆ ಪೇರ್‌ಗ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಮಗಳೆಗ್ ಅಕ್‌ಲ್ ಫೋನುಡು ಪಾತೆರುನ ಕೇಣ್‌ಂಡ್‌ಗೆ." ವೆಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪಂಡೆರ್.

"ಇಂಬೆರ್ ಇಲ್ಲ್‌ಗೆ ಏಪಲಾ ಲೋಡು ಜಿಂಜಾಂದೆ ಪೋಯೆರ ಇಜ್ಜಿ. ಸ್ವಯ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಸಾದಿಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದಿತ್ತಿನಾರೆನ್ ಎಂಕ್ಲು ಏತ್ ಸರ್ತಿ ರಿಕ್ಷಾ ಮಲ್ತುದ್ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬುಡುದ್ ಬತ್ತುದೊ? ಬಾಲೆ ದಾನ್ನೋ ಪಣ್ಣೈನ್ ಇಂದೇಕ್ ದಾಯಿತನೋ ಲೆಗಿತ್ತೊಂದ್ ಮೂಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಾನ್ನೋ ಕಿರಾಪೇರು." ಅವುಲು ಇತ್ತಿನ ಊರು ದಕಲು ಪಂಡೆರ್.

"ಗಿರಿ ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಪಾಡ್ತೆ. ದುಂಬು ಅವ್ಲು ಹೋಟೇಲ್‌ಡ್ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೇಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಕರಿದಾನಗ ರೌಡಿಗುಳೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಯೆಗೆ. ಪೊಲೀಸ್‌ದಕಲ್ 'ಎನ್ನ ಕಂಟ್ರೇಂದ್' ದಾಯಿತನೋ ಮಲ್ಪುವೆರ್‌ಗೆ. ಅಕಲ್ ಒರ ಅಂಚ ಮಲ್ತ್‌ನೈಡ್ ಗಿರಿ ಸೈತ್ತ್‌ದೆಗೆ" ಅವ್ಲು ಕೂಡುನೈಡ್ ಒರಿಯೆ ಅಯಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನೈನ್ ಪಂಡೆ.

"ಅವು ನಿನ್ನ ಕಂಟ್ರೇಂಡ್ ಅತ್ತ್‌ಂಬೆ. 'ಎನ್ ಕೌಂಟರ್'ಂದು. ಕಳುವೆರೆನೆ ಕೆರಿಯರ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಂಡು ಪಾರಾವುನೆ." ಅವ್ಲು ಇತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಡ್ ಒಂತೆ

ತೆರಿನಾಯೆ ಪಂಡೆ. "ಅಂಚ ಸೈತ್‌ನಾಯೆ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪುನೆಂಚ? ಆಯನ ಕುಲೆ ಬರ್ಪುಂಡಡ" ಚಾಯ ಪರೊಂದಿತ್ತಿನ ಊರುದಕುಲು ಪೂರಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆಲಿತ್ತೆರ್.

ಅಂದ್ ರವಿಯಣ್ಣನ ಹೋಟೇಲೆಂದ್ ಪಂಡ ಚಾಪರ್ಪುನ ಜಾಗೆಡ್‌ದ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಊರುದಕುಲೆನ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಪುನ ಜಾಗೇಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಬೇಲೆ ಮುಗಿದ್ ಬೈಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಊರುದಕುಲು ಚಾಪರಿಯರ ಬರ್ಪುನೆ ಆಡೆಗೇ. ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆಗ್ ಗೊಂತಿಪ್ಪುನ ಆನಿ ಆನಿದ ಸುದ್ದಿಗ್ ಒಂತೆ ಒಗ್ಗರಣೆಲಾ ಪಾಡ್ತ್ ಪಂಡೊತಿಪ್ಪುವೆರ್. ಸುದ್ದಿ ಕೇಣುನಕುಲುಲಾ ಪನ್ಪುನಕುಲುಲಾ ಅಯಿಟ್ ಏತ್ ಮುರುಂಕುವೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕೆಲವೆರ್ ಒರ ಚಾಪರ್ನ ನೆನಪಿದ್ಯಾಂದೆ ಪಿರ ಒರ ಪರುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಪೈಸೆ ಕೊರ್ಜಿಂಡಲಾ ಕೊರ್ತೇಂದು ಪಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ದಾಲಾ ತಿನಾಂದೆ, ಪರಾಂದೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿಲಾ ಪೈಸೆ ಕೊರುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಪೇಚಾಟಿಗೆ ತಪ್ಪಾಯರ ಬೋಡಾದ್ ರವಿಯಣ್ಣೆ ಬಯ್ಯದ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆರ್ನ ಬುಡೆದಿ ಸವಿತಕ್ಕನ್ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರಿಯರ ಸುರುಮಳ್ತೆರ್.

ರವಿಯಣ್ಣನ ಹೋಟೇಲು ಮಾರ್ಗದ ಬರೀಟ್ ಇಪ್ಪುನೈಡ್ತಾವರ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಗ್ ಮಾತಾ ಪೋಪುನಕುಲು ಕಾರ್‌ತಕ್‌ಲು ಬೈಕ್‌ತಕ್‌ಲು ಮಾತಾ ಅವ್ಲು ಉಂತಾದ್ ಚಾ ಪರ್‌ದ್ ಪೋವೆರ್. ಅಂಚ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜನಕುಲು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ರವಿ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂತೆ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪೊಡಿಲಾ, ಪೇರ್‌ಲಾ ಪಾಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಚಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರುವೆ. ಅಕ್‌ಲ್ ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಆಪುನವುಲು ಪದಿನೈನೋ ಇರುವನೋ ದೀದ್ ಪೋವೆರ್. ಅಂಚ ಬರ್ಪುನೈಡ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಬರ್ಪುನ ಒರಿಯೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೇರ್. ಆರೆಗ್ ನಮ್ಮ ಊರ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನಗುಲೆಗ್ ಪೋಪುನೆ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಪ್ರೀತಿಗೆ. ಆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕುಲ್ಲುದ್ ಸುಖ ದುಃಖ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಪೋವೆರ್. ಕಳಿಪರ್ನ ಅಮಲ್‌ಡ್ ಏರಾಂಡ್ಲ ಪೈಸೆ ಕೇಣಂಡಲಾ ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೇನ್ನಾತ್ ಪೈಸೆ ಆರ್ ಕೊರೆವೆರ್. ಒರ ರವಿಯಣ್ಣೆ ಆರೆಡ ಈರ್ ವಾ ಊರುತಾರು? ದಾಯ್ತ ಬೇಲೆಂದ್ ಕೇಣ್ಮೆಕ್ 'ಏನ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಟ್' ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾದುಲ್ಲೇಂದು ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನ್ ಪಣಿಯರ ತೆರಿಯಾಂದ್‌ನ ಊರುತಕುಲು ಆರೆನ್ 'ಮೋಟಾರ್‌ದ ಇಂಜಿನಿಯರ್'ಂದೇ ಪಂಡೊಂತ್ತಿತ್ತೆರ್.

ಗಿರಿನ ಅಮ್ಮೆ ರಾಮಣ್ಣೆ ಹೋಟೇಲ್‌ಗೆ ಚಾಪರಿಯರಾಂದೇ ಬರ್ಪುನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಆರ್ ಪೇರು ಕೊರಿಯಿರ ಬರ್ಪುನೆ. ಬತ್ತಿನಾರ್ ಮಾತೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಲ್ಲುತ್ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಚಾ ಪರ್ದ್ ಪೋವೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆರ್ ಪೇರು ಮಾರುದು ಜೀವನ ಮಲ್ಪುನಾಂಡಲಳಾ ದುಂಬು ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರನ ಕಾಲೊಡು ಅಕ್‌ಲ್ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ 'ಕುಲ' ಆದಿತ್ತೆತ್‌ಗೆ. ನೂದು ಮುಡಿತ್ತ ಕಂಡ ಮಾತಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆಯಿನ್ ಮಾತಾ ಗೇಣಿಗ್ ಕೊರುದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಅಪಗ ಬತ್ತಿನ 'ಭೂಮಸೂದೆ' ಕಾನೂನುಡ್ತ್‌ತಾದ್

ಕಂಡ ಪೂರಾ ಪೋದು ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿತ್ತ ಕಂಡ ಮಾತ್ರ ಒರಿನೆಗೆ. ಭೂಮಿ ಪೋಯಿನ ಬೇಜಾರೊಡು ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ದುಂಬೇ ಕಂಡಾ ಬಟ್ಟೆ ಪರೊಂದಿತ್ತನ ರಾಮಣ್ಣೆ ಬೊಕ್ಕ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪಿಯರ ತೆರಿಯಾಂದೆ ಬೇಜಾರೊಡು ತರೆಕ್ಕ್ ಮುಟ್ಟ ಮೈತ್ತೊಂದು ಇತ್ತನೈನ್ ಪೂರಾ ಕಳೆವೊಂಡೇರಿಗೆ. ರಾಮಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ರಾಧಕ್ಕ ಪೆದ್ದ್‌ನೈಡ್ ಮಾತಾ ಪೋದ್ ಒರಿನೆ ಗಿರಿಧರೆ ಮಾತ್ರ. ಆಯನಾಂಡಲಾ ಶಾಲೆಗೆ ಕಡಪ್ಪುಡುದು ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ಪಾವೊಡುಂದು ರಾಧಕ್ಕ ಬೇಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೋವುಂದು ಬೀಡಿಕಟ್ಟೊಂದು ಆಯನ್ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್

ಆಂಡ ಗಿರಿ ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನಗ ರಾಮಣ್ಣೆ ಆಯನ್ ಶಾಲೆ ಬುಡ್ಪಾದು ಪೇಂಟೆದ ಹೋಟೇಲ್‌ಗೆ ಗ್ಲಾಸ್ ದೆಕ್ಕರ ಸೇರ್ಪಾಯೆ. ರಾಧಕ್ಕ ಏತ್ ಪಂಡಂಡಲಾ ಕೇಣಾಂದೆ" ಎಂಕ್ಲು ಶಾಲೆಗೇ ಪೋತಾಜ್ಜಿ. ಇಂಬೈ ಏಳು ವರ್ಷ ಪೋಯೆ. ನಾನಲಾ ಅವ್ಲು ಕಲ್ಪಿಯರ ದಾಯ್ತ ಉಂಡು? ಪೊಕ್ಕಾಡೆ ತಿರುಗ್ಗೊಂತು ಶಾಲೆಗೆ ಪೋಪುನೆ ಬರ್ಪುನೆ. ಮಲ್ಲಾ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಂಡ ಪೈಸೆ ಆಂಡ್ಲ ತಿಕ್ಕಾಂದ? ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಧಕ್ಕನ್ ಜೋರು ಮಲ್ತುದ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಗಿರಿ ಇತ್ತಿನ ಹೋಟೇಲ್‌ಗ್ ಅಪಗಪಗ ಪೋದು ಚಾಪರೊಂದು ಆಯನ ತಿಂಗಳೂದ್ ಸಂಬಳೊನು ದುಂಬೇ ಕೊಣತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಅಪ್ಪನ ಇಂಚಿನ ಬುದ್ದಿಡ್ತಾದ್ ಗಿರಿಗ್ ಬೇಜಾರ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿದಿನ ಮನಸೆ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತದ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಪಣಾಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಬಲಿತ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್‌ತಕ್‌ಲ್, ಊರುಕಕ್‌ಲ್ ಮಾತಾ ಏತ್ ನಾಡಂಡಲಾ ಆಯನ ಸುದ್ದಿ ಗೊಂತೇ ಆತೆಜ್ಜಿ, ಬೇಜಾರ ಮತ್ತ್‌ದು ಮಲ್ತ್‌ದೂ ಇಲ್ಲತಕ್‌ಲ್ ಆಯನ ಆಸೆನೇ ಬುಡಿಯೆರ್. ನಾಲ್ ವರ್ಷ ಕರಿದಾನಗ ಆಯೆ ರೌಡಿಗುಳೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುತು 'ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್ ಕೌಂಟರ್‌'ಡ್ ಸೈತ್ತೇಂದ್ ಇಲ್ಲ್‌ಗೆ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಗೆ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಪೋಯಿನೈಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಗ ತಾನು ಮಲ್ತ್‌ನ ತಪ್ಪುಂದ್ ಆಂಡ ಅಪಗಕಾಲ ಮೀರ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ನನ ಆಂಡಲಾ ಏನ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿಡ್ ಇಪ್ಪೊಡೂಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರ್ಪುನೈನ್ ಬುಡಿಯರಬೋಡಾದ್ 'ಮದ್ಯವರ್ಜನ ಶಿಬಿರಗೊ ಸೇರ್‌ದ್ ಪರ್ಪುನೈನ್ ಬುಡಿಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್‌ದ್ ಲೋನು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಪೆತ್ತಗುಲೆನು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೇರ್‌ದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಸಾರಾಯೆ. ಆಂಡ ರಾಧಕ್ಕ "ಇಂಚಿನ ಬುದ್ಧಿ ದುಂಬೇ ಬತ್ತುದುಂಡ ಇತ್ತಿನ ಒರಿಯೆ ಮಗೆ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಪೋಯೆರ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ? ನನ ದಾನೆ ಆಂಡ ದಾನೆ ಗುಣ"?ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏಪಲಾ ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ಪಾಡ್ವೆರ್.

ಗಿರಿ ಊರ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಗೊಂತಾಯಿನ ದಿನ ಹೋಟೇಲ್‌ಡ್ ಮಾತಾ ರಾಮಣ್ಣೆ ಬರ್ಪುನೈನೇ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮಗನ ಚಿಂತೆಡೇ ಬೇಯೊಂದಿತ್ತ್‌ನಾರೆಡ ಕೇನುನೆಂಚಾಂದ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಅವೂ ಇಂದೂ ಪಾತೆರ್ದಾನಗ

ಒರಿಯೆ ಗಿರಿನ ಸಂಗತಿ ಕೇಣ್ದೇ ಬುಡಿಯೆ. ಮಗನ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ತಾನಗ ರಾಮಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಧೀರೀಲ ನೀರು ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಪೋನ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಅಂದ್. ಏರ್‌ಕಳಿಪರ್‌ತ್ ಪೋನ್ ಮಲ್ತನ್ನಾದಾನ್ನ? ಆಯನ ದಿನ ಕರಿತೇ ಏನೋ ವರ್ತಾಂಡ್. ನಿಕುಲು ದಾಯೆ ಎಂಕ್ ಪಿರನೆಂಪು ಮಲ್ಪುವರ್?"ಂದ್ ಬೇಜಾರೊಡು ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡೆ.

ಉಂದು ಮಾತಾ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ವಾರ ಆನಗ ಆ ಊರುದ ಶಾಲೆಗ'ಸ್ಕೂಲ್ ಡೇ' ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆತ ಸ್ಕೂಲಾಡೇ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಊರುದಕು ಲೆಗ್‌ಲಾ ಭಾರೀ ಗೌಜಿ. ಆನಿ ಊರುತಕ್ಲೆನಲಾ ನಾಟಕ, ಆಟ ಮಾತ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಊರುತಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ವನಾಸುಲಾ ಉಂಡು. 'ಸ್ಕೂಲ್‌ಡೇ' ತಾನಿ 'ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ'ರೆನ ಸ್ಥಾನಗೊ ಆ ಊರುಡೇ ಪುಟ್ಟುದು ಬೊಳೆದು ಎಡ್ಡೆ ಪುದಾರು ಮಲ್ತುನಕುಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ. ಆಂಡ ಆನಿದ ಸಭೆಡ್ 'ಅಧ್ಯಕ್ಷ'ರೆನ ಜಾಗೆಡ್ ಊರುದಕ್ಲೆನ 'ಮೋಟಾರ್'ದ ಇಂಜಿನಿಯರ್' ಕುಲ್ಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಂಡ್. 'ಇಂಬೆರೆನ್ ದಾಯೆ ಮೂಲು ಕುಲ್ಲಾಯಿನೆ? ಊರುಡ್ ನನ ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿನಕ್‌ಲ್ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜೊಡಾಂದ್ ಪಂಡದ್ ಅಕಲ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ಸಭೆ ಮುಗಿದ್ 'ಅಧ್ಯಕ್ಷ'ರೆನ ಭಾಷಣ ಸುರುವಾದಾನಗ ಆರ್. ಪಂಡೆರ್"ಎನನು ಏರೆಗ್ಲಾ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕ್‌ಜ್ಜಾ? ಏನ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಗಿರಿ; ಗಿರಿಧರೆ ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗೆ. ಏನ್ ಎನ್ನ ಕತೆನ್ ಊರುಗು ಇನಿ ಪನ್ಪೆ. ಕೇನ್ಲೆ."ಏನು ನಿಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಸೈತ್ತ್‌ದ್ ಏತೋ ವರ್ಸಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅಂಚ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ಪಾಯಿನೆ ಏನೇ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಊರು ಬುಡುದು ಪೋಯಿ ನೈಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಏನ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪೊಂದು ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಊರು ಬುಡುದು ಯೇನ್ ಆನಿ ಬೊಂಬಾಯಿದ ರೈಲು ಬಡತ್ತಿಯೆ. ಆಂಡ ಓಡೆಗ್ ಪೋವುಡು? ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ದಾಲಾ ಗೊಂತಿಜ್ಜಿ. ರೈಲು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತಿಯರಾನಗ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಯಾಂಡ್ ಏನ್ ಬುಲ್ಪಿಯರ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಅಪಗ ರೈಲ್‌ದಿತ್ತಿನ ಒರಿ ಸೇಠ್‌ಜಿ ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೆದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲೆಗೆ ಎನನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಒಂತೆದಿನ ಕರಿತ್ ಎನ್ನ ಊರುತ ಎಡ್ರಸ್ ಕೇನುತ ಊರುಗು ಕಡಪ್ಪುಡುಪೇಂದು ಸುಮಾರು ಸರ್ತಿ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಪಿರ ಊರ್‌ಗ್ ಬರಿಯರ ಎಂಕ್ ಮನಸ್ಸಾಯಿನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ. "ನಿಕ್‌ಲೆ ಇಲ್ಲಾಲೇ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬದುಕ್ಕುವೇಂದ್" ಪಂಡೆ. ಏನ್ ಮಲ್ತಿನ ಪುಣ್ಯನಾ ಅತ್ತ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಪುಣ್ಯನಾ? ಸೇಠ್‌ಜಿ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಜನ ಪಂಡ ಆರೆನ ಮಗನೊಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನನ್‌ಲಾ ಶಾಲೆಗ್ ಕಡಪ್ಪುಡಿಯೆರ್? ಆರೆನ ಮಗನಲೆಕೋನೆ ಎನ್ನನ್‌ಲಾ ತೂಯೆರ್. ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಕ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ ಮಗನೊಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನನ್‌ಲಾ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕಲ್ಪಾಯರ್ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್.

ಆಂಡ ಎಂಕ್ ಅಪಗಪಗ ಊರುದ, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ ನೆನಪು ಜೋರಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಾಂದಿಲೆಕ್ ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಇಲ್ಲ ಬುಡುದ್ ಬತ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪಾಂದೆ ಊರುಗ್ ಪಿರ ಪೋವಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಗಂಟು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ.

ಎನ್ನ ಆಸೆ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ದೀಪುನೆ ಬೊಡ್ಚಿಂದು ಏನ್ ಸೈತ್ತೇಂದು ಸುದ್ದಿ ಮಾಲ್ತೆ. ಆಂಡ ಇನಿ ಏನ್ಗ್ ಸಾಪ್ಟವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾದ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಉಳ್ಳೆ. ಎಂಕ್ ತಿಂಗೊಳುಗು ಒಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಉಂಡು ಏನ್ ಬರ್ಪೆಂದು ಪಂಡದ್ ಫೋನ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ದಿನೊಟ್ಟು ಊರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮಡ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಣಿಯೆ ಅಕಲೆಗ್ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಏನ್ ಸೈತ್ತ್‌ದ್ ಪುಟ್ಟಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಕಲೆನ ಸಂತೋಷೊಗು ಮಿತಿಯೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

"ನನ ಏನ್ ಊರುದ ಪಾಪದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಎಂಕ್ ತೀರ್‌ನ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದು ಉಲ್ಲೆ. ಆಂಚಾನೆ ಅಪಗ ಇಡೆಗ್ ಬರುವೆ. ಏನ್ ಊರುದಕ್‌ಲೆಗ್ ಪನ್ಪುನೆ ದಾನೆ ಪಂಡ ಪರ್ಪುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಇತ್ತ್‌ನಕ್‌ಲ್ ಆಯಿನ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಬುಡೊದು. ಬುಡೆದಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೂವೊನೊಡು. ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಜೋಕುಲು ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವಾಯೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯೆ, ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರುದು ಅಕ್‌ಲೆನ್ 'ದೇಶಗೊ ಆಸ್ತಿ' ಮಲ್ಪೊಡು. 'ದೇಶ ದ್ರೋಹಿ' ಮಲ್ಪಿಯರ ಬಲ್ಲಿ. ಜೋಕುಲ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕ ಏರ್ಲಾ ಊರು ಬುಡುದು ಪೋವೊಡ್ಚಿ. ಎನ್ನ ಲೆಕ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಸೇಠ್‌ಜಿ ನಕಲ್ ತಿಕ್ಕಾಯೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಪೋಯಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ದುಂಬು ತಿಕ್ಕುನನೇ ಮಾರ್ಗತ ಬರೀತ ಪುಂಡೇರು. ಅಕ್‌ಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಂಡ ಸಾದಿ ತತ್ತಿಲೆಕ್ಕೋನೇ. ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್‌ಲೆನ ಜೀವನ ನರಕ ಅಪುಂಡು. ಅಂಚಿನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ದೇಶೊನೇ 'ಮಾರಿ'ಯಾಪೇರು. ಪೊಣ್ಣುಗಳು ಇಲ್ಲ ಬುಡುದ್ ಪೋಂಡ ಅಕೇರಿಗ್ ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತುವೇರೂಂದು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೋತಿತ್ತ್‌ನವೇ. ಅಂಚಾದ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನ ದುಂಬುದ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಂಡ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಎಲ್ಯದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಇನಿ ಶಾಲೆಗುಳೆಡ್ 'ಪೈಲು' ಮಾಲ್ಪೊಡಾಯಿನೆ ಮಾರ್ಕ್ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿನ್ ಬಾಲೆನತ್ತ್. ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ಯಾಂತಿನ ಬಾಲೆನ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬಾಲೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ಪಾದೇ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯರೆ ಬುಡುಂಡ ಲೋಕೊಡು ಕೆಟ್ಟ ಜನಕ್ಕುಲು ನಾಡಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಾಯೆರ್. ಇಂಚಿನ ಅನ್ಯಾಯ ಅನಾಚಾರ ಒಂಜಿಲಾ ನಡಪ್ಪಾಂದ್. ಏನ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆತ್ ನನ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆ. ಆಂಡ ರಿಟೈರಾನಗ ಏನ್ ಊರುಗೇ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ ಪುಟ್ಟಿ ಊರು ಪುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ್ ಏತ್ ಪೈಸೆ ಕೊರುಂಡಲಾ ಒಲ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಾಂದತ್ತಾ?"ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾತೆರ ಉಂತಾಯೆ ಗಿರಿನ ಭಾಷಣ ಕೇಣ್ದ್ ಈತ್ ಮುಟ್ಟ ಮೌನೊಡಿತ್ತಿನ ಸಭೆ ಮುಗಿದಾನಗ ಸಭೆಕ್ ಸಭೆನೇ ಜೋರಾದ್ ತಾಡಿ ಬೊಟ್ಟ್‌ಂಡ್! ಊರುದಕುಲು ಪೂರಾ ರಾಮಣ್ಣ, ರಾಧಕ್ಕನ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗಿರಿನ್ ಪುಗಾರೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಗಿರಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೇರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕಣ್ಣನೀರು ಜತ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಸಂತೋಷದ ಕಣ್ಣ ನೀರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕತೆ

ಪೊರಕ್ಕೊಲಿ ಬಾಲೆ

■ ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ

ಜತ್ತಪ್ಪೆ ಬುಕ್ಕೊ ದೇಜಮ್ಮಗ್ ಮದಿಮೆಯಾದ್ ಏಳ್ ವರ್ಸೊರ್ಡ್ದು ಬುಕ್ಕೊ ದೇಜಮ್ಮ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಲ್. ಮಗಳೆಗ್ ಲೀಲಾ ಪಂದ್ ಪುದರ್‌ದೀದ್. ಬಾಲೆದ ಆರೆಕೆ ಬುಕ್ಕೊ ಚಾಕ್ರಿದಂಚಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೇಣೊ ಕೊರಿನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಜಮ್ಮ ಕೆಲವು ತಿಂಗೊಳು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋವಂದನೇ ಉಂತುದಿತ್ತಲ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಜತ್ತಪ್ಪೆ ಒರಿಯೇ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಕಾಲೆಸ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಊರ್ದ ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲುದು, ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಜತ್ತಪ್ಪೆ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್ಲಾ ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಕೈಟ್ ಸಾಲಕೇಂಡ ಒಂಜಿ ಪೊಡಿಕಾಸ್ ಸಾಲ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ. ಕೊರ್ಯೆರೆ ಬಜೀ ಪಿಟ್ಟಾಸ್ ನರಮಾನಿ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊತ್ತೊ ಪೊಂಜೇವು. ಆ ಪೊಂಜೇವು ಜತ್ತಪ್ಪಗ್ ಆಯನ ಬಾಲೆದಂಚಿ ತೂದು ಅಡೆಂಗದ್ ಅಲೆ, ಪೇರ್, ತೌತೆ, ತಾರಾಯಿ, ಉನುಪು ಕಜಿಪು ಕಡಪುಡುದು ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಎತೋ ಉಂಡು. ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ದಿ ಆಂಡ್ಲ ದಾಲ ಒಂಜಿ ಉರು ಉಲ್ಕು ಮನ್ಪಂದೆ ಜತ್ತಪ್ಪನ ಬಾಲೆನ್ ತೂಪುನಾಸೆಡ್ ಅಮೆಕರಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒರ ಬೈಲ ಬರಿಟ್ಟೆ ಜತ್ತಪ್ಪನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು, ಬಾಲೆನ್ ತೂದು ಮುತ್ತು ಕೊರ್ದು ಬತ್ತಿನವು ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿ ಅರಿ ತಾರೈ ಸಾಮಾನ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪಿದಾಡ್ನಗಲಾ ಜತ್ತಪ್ಪಗ್ ನೆಂಪು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಾಲೆ ಲೀಲಗ್ ಏಳ್ ತಿಂಗೊಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿದಿನೊ ಜೋರು ಬರ್ಸೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಊರು ಇಡೀ ಬೊಲ್ಲ ಎರ್ಕ್‌ದ್. ಒರ್ಮೆಲ ಕತ್ತಲೆ ದಿಂಜಿ ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಿ. ಜತ್ತಪ್ಪೆಲಾ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಯೆರೆ ಒಂತೆ ಉರು ಮನ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಲೇ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆ. ಚಳಿಕ್ಕಾದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದವುಲೇ ಕುಲ್ಲುದು ಬೀಜ, ಪೆಲತ್ತರಿ ಸೂಟು ಪಾಡ್ದ್ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತೆ. ದೇಜಮ್ಮ ಬಾಲೆನ್ ಜೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಅಟಿಲ್ ಅರಗನೆದಂಚಿ ಗೇಣೊ ಕೊರ್ದಿತ್ತಲ್. ತೆಡಿಲ್ದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬಾಲೆ ಎಚ್ಚರವಾದ್ ತಡ್ಯ ಕಡತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಂಡು. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ಓಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ತೆಡ್ಲ್. ಧಡೀ.....ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜತ್ತಪ್ಪನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡು. ಇಡೀ ಇಲ್ಲ್ ಪೊತ್ತುದು ಕರೆಂಚುನೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಜತ್ತಪ್ಪೆಲ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿಲಾ ಬೊನ್ಯ ಆಯೆರ್. ವ, ಗಳಿಗೆಡ್ ಪುಟ್ಟುದುಂಡ! ಬಾಲೆ ಒಂಜಿ ಬದ್ಕ್‌ದೊರಿಂಡ್.

ಊರ್ದ ಗುರಿಕ್ಕಾರಗ್ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ನಗ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊನು ಲೆತ್ತೊಂದು

ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊತ್ತಿ ಇಲ್ಲ್‌ದವುಲು ಅಂಚಿ-ಇಂಚಿ ಅರಂಟ್ಯೆ. ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ರಡ್ಡ್ ಜನೊನು ಪೊತ್ತಾವುನ ಕೆಲಸೊ ಬುಕ್ಕೊ ಕಾಸ್ ಒರಿಂಡ್‌ಂದ್ ಸಮಾದಾನ ದೆತೊನುವೆ.

ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗೇ ಊರೊರ್ಮೆದ ಜನೊ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ಯೆರ್. ಬಾಲೆ ಕೀರಿ ಕೂಟುದು ಬುಳಿತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ ಕೆಲವು ಜನೊ ಸಮಾದಾನ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮನ್ತೆರ್‌ಂಡ ಕೆಲವೆರ್ "ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ್ ಮುಕ್ಕು ತಿಂದಿನ ಆ ಪೊರಕ್ಕೊಲಿನ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಅನಿಸ್ಟೊ" ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ- ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಬೊಡೆದಿಲ ಆರೆನ ಒಂಜಿರೆ ಒರ್ಸೊದ ಮಗನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಅಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಜನಕ್ಕುಲ್ನ ಪಾತೆರ ಬುಕ್ಕೊ ಬಾಲೆದ ಬುಳಿಪು ತೂದು ತಡೆಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಆರೆನ ಕೈಟ್ ಇತ್ತಿನ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಅಚ್ಚುತನ್ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿನ ಎಂಕಜ್ಜಿಡ ಕೊರ್ದು, ಸೀದಾ... ಪೋದು ಲೀಲನ್ ತರ್ಪೊಂಡೆರ್. ಬಾಲೆ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಂದೇ ತೆರಿದ್, ಬುಳಿಪುನ ಉಂತಾಂಡ್.

ಜನಕ್ಕುಲೆನ ಪುಂಡುದ ನಡುಡ್ದು ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ದಿಟ್ಟಿ ಸೀದಾ.... ಆಯನ ಬೊಡೆದಿನಡೆ ಬೂರುಂಡು. ಆ ಮಲೆಪಾಟಿಕೆಡ್. "ದಾನೇ? ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಪೊರಕ್ಕೊಲಿ ಬಾಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದಾ? ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮರ್ಯಾದಿ ದೆಪ್ಪುವನಾ?" ಪಂದ್ ಕೇನಿಬಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರೊದ ಮುದ್ದೆ ಆದಿತ್ತೆಂಡ್ಲಾ ಊರ್ದ ಜನಕ್ಕುಲು ಮಾತಾ ಸೇರ್ನೆರ್ದಾವರ ಅಕುಲೆನ ಎದುರು ಕೋಪೊ ನಿಂಗ್‌ದ್. 'ಆ ಪೊರಕ್ಕೊಲಿ ಪುರು ಬಾಲೆನ್ ಆ ಪರಬು ಎಂಕಜ್ಜಿಡ ಕೊರು. ಆಲ್ ಸಾಂಕಡ್' ಪಂಡೆ. ಕಂಡನ್ಯನ ಪಾತೆರೊಗು ಎದುರುತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿ ಮನಸ್ಸ್ ಪೊಂಜೇವುಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ ಮಾತೆರೆದುರು ಕಂಡನ್ಯನ್ ಅಲ್ಕ್ ಮನ್ಪುನ ಸರಿಯತ್ತ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್, ಮನಿಪಂದೆ. ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿನ ಎಂಕಜ್ಜಿನ ಕೈಕ್ ಲೀಲನ್ ಕೊರ್ದು- ತನ್ನ ಆಣ್ ಬಾಲೆನ್ ತಟ್ಟೊನುವಲ್.

ಎಂಕಜ್ಜಿ – ಬಾಲೆ ಲೀಲನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ಆಲೆನ ಜೋಂಪುಡಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ – ಪರಂಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದೀತಿನ ಪರತ್ ಕುಂಟುದ ಗಂಟ್ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಒಂಜೀತ್ ಕುಂಟು ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಲೆ ಲೀಲನ್ ಜೆಪ್ಪುಡಾದ್ "ಜೆಪ್ಪು ಮಗ ಲೀಲಾ" ಪಂದ್ ಆಲೆನ ಬೊಕ್ಕು ಬಾಯಿಡ್ ಮಾನಾದ್ ನಿದ್ರೆ ಪತ್ತಬಲ್. ರಾತ್ರೆ, ಬಾಲೆಗ್ ಜರ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿನ ಎಂಕಜ್ಜಿ. ಬೊಲ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್-ಕುರ್ದಿ, ಕೋಲ್ತಿರಿ, ನಿನೆ, ಗಾಲಿನಿನೆ, ಉನುಪುದ ಮುದ್ದೆ ಮಾತಾ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆದ ಪೋಡಿಗೆ ದೆಪ್ಪುವಲ್, ಸೀತೊ ಕಡಿಮೆ ಆವೆರೆಗಾದ್ ಒಳ್ಳೆಕೊಡಿ ತಪ್ಪು ಕಡೆದ್, ಬೆಚ್ಚ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆದ ಪದೆಪುಗು ಪಾಡುವಲ್. ಮೂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಅರಿತ ಉನುಪು, ಡೆಂಜಿ-ಕುಡು ಕಜಿಪು ಮನ್ತ್‌ದ್. ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಅಜ್ಜಿ ಬೂತೊಗು ಬಲಸ್‌ದ್ ಆೄತ ಎದುರು ಒಂಜಿ ನಾಲ್ ತಕ್ಕನದಾತ್ ಕಲಿನ್ ಪಾಲೆದ ಚಿಲ್ಲಿಡ್ ಮೈತ್‌ದೀದ್. "ಸ್ವಾಮೀ........ ಅಜ್ಜಿ ಬೂತೊ ಪೂರೊ ಇರ್ಯೆಕುಲೆ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚ ಎಂಕ್ಲೆ ಕುಟುಮೊನು ರಚ್ಚನೆ ಮನ್ತಿನ ಮಾಯಗಾರ್ದಿ ಯಿಯಿ. ಇಸೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕಡಲ ಕಡಪ ಪಾರಲ, ಅಮುರುತೊನು ಎಂಕ್ಲೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಒದಗಾಲ. ನೆನೆತಿನಡೆ

ನಿರ್ವಕೊ ಪಂಡಿನಡೆ ಸಾರತಿಯಾಲ ನಡತಿಕಾರ್ ದೊಂಕಂದಿಲೆಕೊ, ಬೀಜಿ ಕೈ ಕೊಲ್ಪಂದಿಲೆಕೊ ಕಾತೊಂದು ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊ ಪರ್ಯಾರೊ ಮನ್ಪು. ಬರ್ಪಿ ಕಟ್ಟೊಗು ಬೇಲ್ಯಾದುಂತುದು. ಕೊರಿ ಮರ್ದ್‌ಗ್ ಉರ್ತಿ ಮಂತ್ರೊಗು ಸಕಾಯೊ ಆದುಂತುದು–ಬಿರಮದೇವೆರ್ ಪಾಡಿನ ಆಯುಸೊ ಮುಟ್ಟೊ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಕೊತೊನ್ಲ..... ಸ್ವಾಮೀ... ಅಜ್ಜಿ" ಇಂಚ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುವಲ್.

ಈತ್ ಪೊರ್ತಾನಗನೇ ಎಂಕಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪಿರಾವುಡ್ದು ಕಿಣಿ ಕಿಣಿ ಪಂದ್ ಗೆಜ್ಜೆದ ಸಬ್ದೊ ಆಂಡ್. ಎಂಕಜ್ಜಿ ಆ ಕಡೆಕ್ ತೂನಗ ಐಟೆ ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಬೊಡೆದಿ ಬತ್ತಿನೆಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಬತ್ತಿನ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ದಿ, ಅಜ್ಜಿನ ಜೋಂಪುಡಿದಿಲ್ಲ್ ದುಲಾಯಿ. ಇತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಲೀಲನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದು ಬರ್ಪೆ ಪಂದ್ ತೋಟದ ಆಮ್ಯೆಟೆ ಪೋಯಲ್.

ಒರ್ಸೊ ಪಾಕೊ ಕರಿಂಡ್. ಗುರಿಕ್ಕಾರ ಮಗೆ ಅಚ್ಚುತೆ ಎಡ್ಡೆ ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ಕೆಲಸೊ ತಿಕ್ಕದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಗೇ ಊರ್ದ ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ ಈ ಬೂಮಿದರುಣೊ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಪರಲೋಕ ಸಂದ್‌ದುಪ್ಪುವೆ. ಲೀಲಾ ಪತ್ತ್ನೆ ಮುಟ್ಟು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದು, ಸಾಲೆ ಕೈದ್ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಗುರಿಕ್ಕಾರನ ಇಲ್ಲಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕೆಲಸೊಗು ಉಂತುದಿಪ್ಪುವಲ್.

ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನ ಗುರಿಕ್ಕಾರ ಮಗೆ ಅಚ್ಚುತೆ. ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿದ ಆಣ್. ಆಂಡ ಆಯನ ಪ್ರಾಯೊಗು ಸರಿಯಾದೆ ಕೆಲವು ಹಾಳ್ ಬುದ್ದಿ ಪುಟ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಲೀಲನೇ ತೂಪುನೆ, ಅಲ್ನ ಪಿರವುಡೆ ಪೋಪುನೆ, ಒರ್ತಿಯೆ ಕೆಲಸೊ ಮನ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆಲೆಡ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮನ್ಪುನೆ. ಇಂಚೊ ಮಾತಾ ಸುರು ಮನ್ತೆ. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಒಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಗಮನ ಕೊರಂದೆ ಲೀಲ. ಆಲೆನ ಪಾಡ್‌ಗ್ ಆಲ್ ಕೆಲಸೊ ಮನ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಮಗನ ಈ ವರ್ತನೆನ್ ತೂಯಿನ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ದಿ ಒಂಜಿ ಐತ್ತಾರೊ ದಿನೊ ಮದ್ಯಾನೊ.... "ಅಚ್ಚುತಾ........ ನಮ್ಮ ಲೀಲಗ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಮದ್ಮೆ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಓಲಾಂಡ್ಲ ಸರಿಯಾಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ಆಣ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬಲ......" ಪಂಡಲ್. ಇಂದೆನ್ ಕೇನಿನ ಅಚ್ಚುತಗ್ ಪಿಸ್ರ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಯೆ 'ಅಮ್ಮ ಎಂಚಿನ ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲರ್? ಆ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಗತಿಗೋತ್ರ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಆ ಪೊರಕ್ಕೊಲಿಗ್ ನಮದಾಯೆ ಮದ್ಮೆ ಮನ್ಪೊಡು?" ಮಗನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಕೋಪೊನು ನಿಂಗೊಂದು.

"ಅಚ್ಚುತಾ... ಲೀಲ ಪುಟ್ಟುದು ಏಳ್ ತಿಂಗೊಲಾನಗ ಯೊಯಿ ಒಂಜಿರೆ ಒರ್ಸೊದ ಬಾಲೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ತೆಡ್ಲ್ ಬೂರುದು ಲೀಲನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಸೈತೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಇಸಯೊನು ಯೊಯಿ ಕೇಂದ್ ತೆರಿದ. ಆಂಡ ಆ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ ದೀಯಿನ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್, ಎಂಕಜ್ಜಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ದಿನೊಟ್ಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ನಿನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಮಿರೆಪೇರ್‌ನ್ ಲೀಲಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ!

ಇತ್ತೆ ಪನ್-ನಿನ್ನ ಪಾಲ್ದ ಮಿರೆಪೇರ್‌ನ್ ಪರ್ನ ಆಲ್ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಾಲ? ಪೊರಕ್ಕೊಲಿಯಾ? ಪನ್, ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ದಿ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಅಚ್ಚುತನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ "ಬಲ-ಬಲ" ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಣನೀರ್ದೆ ಆಯಡ ಪುಟ್ಟಿನ ಹಾಳ್ ಯೋಚನೆಲು ಮಾತಾ ಪಾಂಬುದು ದೂರ ಪೋಂಡು. ಪಾರ್ ಪೋದು ಅಪ್ಪೆನ ಕಾರ್ ಪತ್ತೊಂದು, "ತಪ್ಪಾಂಡಮ್ಮಾ" ಇನಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಲೀಲ ಪೊರಕ್ಕೊಲಿ ಅತ್ತಮ್ಮ "ಆಲ್ ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ"

ಅಪ್ಪೆಡ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಚ್ಚುತೆ. 'ಅಮ್ಮ ಎನ್ನ ಜೋಸ್ತಿ ವಿಜಯನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ. ಆ ವಿಜಯೆ.... ಈ ಸರ್ತಿ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನೆಡುಲ್ಲೆ. ಆಯೆ ಎನಡ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ವ ಜಾತಿದಲಾ ಆವು ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಓದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣನಡತೆದ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್" ಪಂದ್ ಪತ್ತೆ. ಒವ್ವೇ... ಅಂತಸ್ತ್‌ಲ್ಲಾ ಬಯಕ್ನಂದಿನ ವಿಜಯಗ್ ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ ಲೀಲನ್ ಮದಿಮೆ ಮನ್ಸ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದುಲ್ಲೆ. ಅಂಚ ಅಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ. ಮಗನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್. ಬಾಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ದೈಕ್ ತಂಪು ನೀರ್ ಮೈತಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. 'ಬೇಗ ಪೋದು ಬಲ ಮಗಾ!" ಪಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ಜಗಲಿದ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಮಗನ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಕೆಬಿಕೊರ್ದು ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ಲೀಲಗ್, ಆಲೆನ್ ಕತ್ತಲೆದ ಗವಿಡ್ದ್ ಬೊಲ್ಕಿರಿದ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕೊನತ್ತಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಆಲೆನ ಮೋನೆಡ್ ಪೊಸ ತೆಲಿಕೆಯೊಂಜಿ ಪುಟ್ಟುದು. ಆ ತೆಲಿಕೆ ಪೂವಾದ್ ಅರಲ್ದ್ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಇಡೀ ಕಮ್ಮೆನ ಕೊರುಂಡು. ಇಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಆ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಪ್ಪರ್ಗೆ ಏರ್ಯೆರೆ ಅಸ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಲೀಲ, ಪಟ ಪಟನೆ ಮೊಟ್ಟಿಕಲ್ ಬರ್ತೊಂದು – ಉಪ್ಪರ್ಗೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಉಜ್ಜಾಲ್ದ್ ಕುಲ್ದು 'ಎದುರು-ಪಿರವು' ಒಚ್ಚಿನಗ-ಉಜ್ಜಾಲ್ದ ಎದುರು ಗೋಡೆಗ್ ದೀತಿನ ಕನ್ನಡಿಡ್ ಲೀಲನ ರೂಪೊ ತೋಜಿಂಡ್ ಆ ರೂಪೊ "ಯಿಯಿ – ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಾ" ಪಂಡಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್.

ಲೀಲ ಬುಕ್ಕೊ ವಿಜಯನ ಮದಿಮೆ ಕರಿದ್ ಐನ್ ತಿಂಗೊಲಾಂಡ್. ಅವು ಆಟಿತಿಂಗೊಲು. ಪೊಸ ಮದಿಮಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಆಟಿ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಪೋಪಿ ಪೊರ್ತು. ಲೀಲಲ್ಲಾ... ಆಟಿ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಬರ್ಪೊ ಪಂದ್ ಅಚ್ಚುತೆ ಬುಕ್ಕೊ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಲೀಲ ಎಡ್ಡೆ ಅಟಿಲ್ ಮಾತಾ ಮನ್ಸ್ತ್‌ದೀದ್ ನಿಜ್ಜೊಗು ಬೊಡಾಯಿನ ಒಂತೆ ಸೀರೆ ರವಕೆನ್ ಒಂಜಿ ಚೀಲೊಡು ಪಾಡ್ದ್ ದೀದ್, ಮೋನೆ ಬಾಡಾದಿತ್ತಿನ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಒಂಜೀತ್ ಕುಸಲ್ದ ಪಾತೆರೊಡು ತೆಲಿಪಾವೊಂದು. ಸಾದಿಗೇ ತೂವೊಂದು– ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪ್ಪ ಕುಶಿಟ್ಟತ್ತಲ್.

ಬೇತೆ
ಬಾಸೆದ
ಕಬಿತೆ

ದಿನ್ನೊ

ಮೂಲ ಮಲೆಯಾಳಿ : ಶ್ರಿಕುಮಾರನ್ ತಂಬಿ
■ ತುಳುಕು : ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ

"ದಿನ್ನೊ, ಬಾರೀ ದಿನ್ನೊ, ಅಮ್ಮೆರೆ ಪನಿ ಪೊರ್ತು
ಪತೊನೊಲಿಯ ಸಾಲೆದ ಬ್ಯಾಗ್? ನನವೊಂಜಿ ಪಜ್ಜೆ
ದೀಪುನಿಲ ಬಾರೀ ಬಂಜ
ಬೇನೆ ಆಪುಂಡು ಕೈಲಾ ಪುಗೆಲ್‌ಲ"

ಬಚ್ಚಿದಳ್ ಮುದ್ದುದ ಮಗಳ್
ಸಾಲೆದ ಇದ್ಯೆ ಏತೊಂಜಿ ದಿನ್ನೊ
ಈ ನಾಡ್‌ಡ್!

ಬಜೀ ಬೂಕುಲೇ ಚೀಲೊಡು? ವರ್ಕ್ ಬುಕ್ಸ್ ಏತ್
ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಟೀಚರ್‍ನ ಸ್ಕೇಲ್ ಕ್ರೆಯಾನ್,
ನಿನೆಮಾ ಮರ್‍ಲ್ದ ಟೀಚರ್‍ನ ಮೆಚ್ಚಯೆರೆ
ಅಮಿತಾಬ್ ಬಚ್ಚನ್ ಚಿತ್ರೊದ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್

ಸಾಲೆದ ಬ್ಯಾಗ್, ನೀರ್‌ದ ಬ್ಯಾಗ್, ದೇರ್‍ನೊನುವೆ
ಎಂಚಿ ಸಮಾಧಾನ ಬಾಲೆಗ್
ಅಬ್ಬ........ ಉಸುಲು ಬುಡ್ಪಲ್!

ಪಿರತಿರ್ಗ್ ತೂದು ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ ತೆಲ್ತ್‌ದ್
ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾದ್ ಅಚ್ಚರ ಅಚ್ಚರ ಬರೆದ್
ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಪನ್ಪಲ್
ಅಮ್ಮೆರಿತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು, ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂದ್
ನೆನೆತೊನುವಲ್

ಸಾಲೆದ ಗೇಟ್‌ದಡೆ ಮುಟ್ಟ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್
ಅಡೆಮುಟ್ಟ ಕೈ ಬೀಜೊಂದು ನಡಪೊಲಿ
ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ದೇರ್‍ತೊಂದು ಪೋವೊಡು ಈಯೆ
ಈ ದಿನ್ನೊ ನಿನ್ನವೇ

ಮುಗಿಯಂದಿ ಸಾದಿ
ಸೇರೊನುವ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಆಯೆರೆ

ಈತೊಂಜಿ ದಿನ್ನೊ ದೇರ್ಪೆರೆ ತೀರಂದಿ
ಮುದ್ದು ಪೊಣ್ಣೇ.......
ಎಂಚ ಪತೊನುವ ನಿನ್ನ 'ಎಲ್ಲೆ'ಲೆನ್?
ಬೂಮಿಡ್ ಪೊಣ್ಣಾದ್,
ಎಲ್ಯ ಬೂಮಿಯೇ ಆದ್ ದೇರ್ತೊನೊಡು
ನನಲಾ ಏತೇತೋ ದಿನ್ನೊಲೆನ್!

ಜವ್ವನಾದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮೈಟರಳ್‌ನಗ
ಪಾತೆರದ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚುವೆರ್ ಸಾದಿಡಿತ್ತಿನಕುಲು!
ಸಾದಿದುದ್ದೊಗುಲ ನಂಜಿ–ಮಚ್ಚರೊದ
ಸೂತ ಬಲೆ ಪಾಡ್ವೆರ್.
ಬಾಡೊಡ್ಜಿ ಅಪವಾದ – ಬೇಂಕೆಗ್.

ಮದ್ಮೆದ ಮಂಟಮೆ ಪಸುಕ್ಲೆನ ಸಂತೆ,
ಕಂಡನ್ಯ ಇಲ್ಲಲ್
ಬಲಕಾರ್ ದೀಪುನ ಪೊರ್ತುಡ್ದೇ ಕಾಪುವೆರ್
ನಿನ್ನ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಯೆರೆ;
ಪಾತೆರೊಡು, ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಸೋಪೊಡ್ಜಿ!

ಈ ರೀತಿ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್ದ ದಿನ್ನೊ
ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ದಿನ್ನೊ, ಅಮ್ಮೆರೆನ ದಿನ್ನೊ
ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೂಕುವೆರಕುಲು
ಅಪಗ ಪತ್ ದೀವೊಡು ಈ
ಕಣನೀರ್ದ ಕಡಲ್
ನಿನ್ನಾತ್ಮೊ ಮುತ್ತುಡು.

ಅಯ್ಯೋ..... ಈ ದಿನ್ನೊ
ನಿಕ್ಕೇಪಲಾ ಮುಗಿಯಂದಿ ಕತೆ
ಬುಡೆದಿಯಾದ್, ಅಪ್ಪೆಯಾದ್
ಅಕೇರಿಗ್ ಅಜ್ಜಿಯಾದ್
ಜೋಕ್ಲೆದುರುಲ ಇಂಚನೇ ನಲಿತೊಂದಿಪ್ಪೊಡು
ತಿರ್ತ್ ಜಾವೆರಾವಂದಿ
ದಿನ್ನೊ ತುಂಬುದು!

ಕಿರಿಯೆರ್ನ ಕಬಿತೆ

ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಾಮಿಯೊಂದು

■ ಸುಭಾಷ್

ಚಿರಿಂಟಿ ಮೋನೆ, ನೆರೆತ್ತಿ ಕುಜಲ್
ನೆರಿಕಟ್ಟಿನ ಸೀರೆ, ಕರಿಪೋಯಿನ ನೆನಪು
ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿ ಸಾರ ಬೇನೆದ ಕೊದಿಪ್ಪು
ಕರಿಯೊಡು ಬದ್ಕ್‌ದ ಬರ್ಪಿ ದಿನೊಕ್ಕುಲು
ತಾಂಕಿನ ಮುಗ್ಗೆರ್ ಮರಿ ಆದ್ ಕೊಡತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬೆಂಜನ ಬೆಸನ ಆಂಡ್
ಮನಸ್ಸುದಲಯಿ ಸಾರ–ಸಾರ ನೆಂಪು
ಸೂಕು ಕಲಡಿನ ಪನಿತಲಕ್ಕ
ಕಣನೀರ್ ದಿಂಜಿ ಕಣ್ಣುಲು
ಮದಿಪುನು ಕಾತೊಂದುಂಡು
ತನ್ನಕುಲೆ ತನಕ್ಕಿಜ್ಜ ಪಂಡ್‌ದ್
ಸಾಗೊಂದುಂಡು ಈ ಬದ್ಕ್
ಮಾತೆರ್‌ಗಲ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಾಮ್ಯೊಂದು...

ಗುರು

■ ದೀಕ್ಷಿತಾ. ಜಿ.

ಕಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿನಲೆಕ ಬತ್ತೆರ್
ತೂಯಿನಲೆಕ ಸಾದಿ ಪಂಡರ್
ತೂಜಾಯಿನಲೆಕ ನಡಪು ಪಂಡೆರ್
ಪಿರಮುಡೆ ಆರ್ ಬತ್ತೆರ್
ಸಾದಿಡ್ ಏತೋ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಮಾತೆಲ್ನಾ ಮೀರ್‍ದ್ ನಡಪುಂಡು ಪಂಡೆರ್
ಎಂಕ್ ನಡಪರ ಆಯಿಜಿ
ಆರೆ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್‌ದ್ ನಡಪಾಯರ್
ಆ ಸಾದಿಡ್ ಪೋಂದು ಪಂಡೆರ್
ಅವ್ವೆ ಸಾದಿಡ್ ಪೋಯೆ
ಅಪಗ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಸಾದಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ಅರೆನ್ ತೂಯರೆಂದು ಪಿರ ತಿರಗ್‌ಯೆ
ಎಂಕ್ ಆರೇ ಸಾದಿ ದೀಪ ಆಯೆರ್.

ಬ್ರಹ್ಮ ರಕ್ಕಸೆ

ಜೋಕ್ಲೆ ಕತೆ

■ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಎಂಕ್ಲು ಜೋಕ್ಲಾದುಪ್ಪುನಗ. ಎಂಕ್ಲೆ ಅಜ್ಜಿ ಉಣ್ಪಾವನಗ ಕತೆ ಪಂಡೋನ್ತಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ಕೇಂಡೋನ್ತು ಬಂಜಿ ನಿಲ್ಕೆ ಗಂಜಿ ಉಂಡೋನ್ತು. ನನ ದಾನೆ ಆಂಡ್... ನನದಾನೆ.. ಆಂಡ್.... ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಕ್ಕೋನ್ತಿತ್ತೊ.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡಿನ ಕತೆ ಮಾತ್ರ ಭಯಾನಕ ಆಡಿತ್ತ್ಂಡ್. "ನಾಣು... ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ... ಈ ಕೆಬಿ ಕೊರುದು ಕೇನೊಡು. ಪೋಡಿಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ... ಉಂದು ಸತ್ಯ ಕಥೆ... ಕೇನ್ಪನಾ..." ಪಂಡೆರ್... ಯಾನ್ ಕೆಬಿ ಕೊಂಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ...

ಅಪ್ಪೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಡ್.. ದೂರ ದೂರ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್. ಊದರ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲ ಈ... ಪಿಲಿ ಕೆರ್ನಾರ್‌ಗೆ... ಇನಿ ಮೃಗೊಳೆನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನವು ಕಾನೂನುಗು ವಿರುದ್ಧೊ... ನಿಕ್ಕ್ ತೆರಿಪ್ಪಡ್... ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬೆಡಿ ಪತ್ತೊಂದು ಕೊರಂದ್ರಪಾದೆ ಗುಡ್ಡೊಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್... ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತೊಂಜಿ–ಪದರಾಡ್ ಗಂಟೆದ ಸಮಯೊಗೆ... ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಪಂಜಿ ಕೊರೆಪ್ಪುನ ಸದ್ದೊ ಕೇಂಡ್‌ಗೆ... ಇನಿ ಮಲ್ಲ ಬೋಂಟೆನೇ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆಡಿದ ಕುದುರೆನ್, ನನ ದಾನೆ ಒಯ್ಪೊಡು ಪನ್ನಗ... ಆರೆ ಎದ್‌ರ್–ಮಲ್ಲ ಕಣ್ಣ್‌ದ, ಬಾರೀ ಸರೀರೊದ, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೊಲ್ದು ಕೂಲಿದ... ಕಂಬೊಂದಂಚನೆ ಕಾದರ್, ಉಜ್ಜೆರ್‌ದಂಚಿ ಕೈತ... ಸುಮಾರ್ ತಾರೆದಾತ್ ಎತ್ತೊರೊದ ಒಂಜಿ ರೂಪೊ... ಉಂತುದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ... ಏರೆಗ್ಲಾ ಸುಲಭೊಡು ಪೋಡ್ಪೆದಿನಾರತ್ತ್... ಧೈರ್ಯೊಡು ಮಿಸ್ಕೆ... "ಈಯಿ ಬತ್ತನಾ... ತೂಕ ಒಂಜಿ ಕೈ "ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುಂಡು ಪಾಡ್ಯೆರ್... ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನೆ... ನಡುಗುನ ಕೈಟ್. ಗುರಿ ತತ್ತ್ಂಡ್... ಆ.. ಮಾಮಲ್ಲ ರೂಪೊ... ದುಂಬು ಪೋದು ಉಂತುದು ತನ್ನ ಉಜ್ಜೆರ್‌ದಂಚಿ ಕೈನ್ ದುಂಬು ಮಲ್ತ್‌ದ್... ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣನ ತರೆತ ರುಮಾಲ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ಒಯಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ.. ತರೆಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟಿ ಲೈಟ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ಂಡ್... ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣನ ಧೈರ್ಯೊನು ಮೆಚ್ಚೊಡು. "ತೂಕ ಆಪಗ... ಈ ಗೆಲ್ಪನಾ... ಯಾನ್... ಗೆಲ್ಪನಾ ಪಂಜಿ ತಿಕ್ಕಿಜಿಂಡಲಾ ಆವು... ನಿನ್ನ ಬಂಜಿ ನರಿಪ್ಪುವೆ" ಪಂಡೋದು ಬೆಡಿತ ಕಡೆಟ್ ಒಂಜಿ ಹಾಕ್ಯೆರ್‌ಗೆ... ದಾನೆಂದ್ ಪನ್ಪುನೆ.. ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಕಸೆ ಬೆಡಿನ್ಲಾ.. ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣನ್ಲಾ... ತನ್ನ ಮಾಮಲ್ಲ ರಡ್ ಕೈಟ್ ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಂದ್ರ ಪಾದೆಡ್ದ್... ರೆಂಜದ ಕಂಡೊಗು ಬಯಿತ್ತ್ ದಕ್ಕ್ಂಡ್‌ಗೆ...

..."ಅಯ್ಯೋ ...ಸೈತ್ತೇ...ಸೈತ್ತೇ... ನೀರ್... ನೀರ್..." ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಕಪ್ಪಣ್ಣೆ ತನ್ನ ಮಂಚೊಡ್ದು ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ದು ಸೇಂಕೋನ್ತಿತ್ತೆರ್... ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇಂಡಿನ, ಅಕ್ಕೆ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್... "ದಾದವುಯೇ ಈರೆ ಅಬತಾರೊ.." ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಗತ್ತೆರ್‌ಗೆ...."

ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡಿನ ಈ ಕತೆ ಆನಿ ಯಾನ್ ಕೇಂಡಿನಾಯೆ... ಇನಿಲಾ ನೆಂಪಾನಗ... ತೆಲಿಕೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಜೋಕ್ಲ್... ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ.. "ರಣೊ, ಪಿಶಾಚಿ, ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಕಸೆರ್ ಉಲ್ಲೆರಾ...? ನಿಕ್ಲು ತೂತರಾ...?

ಜೋಕ್ಲೆ ಕಬಿತೆ

ಅಚ್ಚಿರ...!

■ ವಿನಮ್ರ

ಕನ್ನಡಿ ದುಂಬು ಉಂತುಂಡ ಯಾನ್
ತೋಜುಂಡೆಂಚಿನ ಅಚ್ಚಿರಯೇ....
ಮೂಂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್‌ನ ದೀದ್
ಪನ್ಪರ್ ನಿಕುಲು ಉಂದು ಎಂಚಿನಯೆ...॥

ಎಡಕೈ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ದೇರ್ತ್ಂಡ
ಬಲಕೈತಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ
ಬಲಕೈ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ದೇರ್ತ್ಂಡ
ಎಡಕೈತಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ ॥

ಎಡಕಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟೊಂದು ಮುಚ್ಚಿಂಡ
ಬಲಕಣ್ಣ್‌ದಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ
ಬಲಕಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟೊಂದು ಮುಚ್ಚಿಂಡ
ಎಡಕಣ್ಣ್‌ದಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ ॥

ಎಡಕಾರ್ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಪವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ
ಬಲಕಾರ್‌ದಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ
ಬಲಕಾರ್ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಪವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ
ಎಡಕಾರ್‌ದಂಚ ತೋಜುಂಡುಯೆ ॥

ಬಲ ಎಡ ಮಾಂತ ಎಡ ಬಲ ಆವೊಂದು
ಬಲನೇ ಎಡಲ ಆಪುಂಡುಯೆ
ಎಡನೇ ಬಲಲ ಆಪುಂಡುಯೆ
ಆವೊಂದು ಆವೊಂದು ಒಂಜಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೂಡೊಂದು
ಭೇದೊಲು ಮಾಂತ ಮಾಜುಂಡುಯೆ ॥

ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು

ಬರ್ಬರೀಕ

■ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ತುಳು ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ನ 'ಜನಮರ್ಲ್'(1933) ನಾಟಕೊಡ್ಡು ಸುರುವಾದ್ ಕೆಮ್ತೂರೆರ್ನ ನಾಟಕದ ಮುಖಾಂತ್ರ ಬುಳೆದ್, ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾದರಿಲೆಡ್ ವಿಕಾಸೊ ಆವೊಂದು, ಇನಿ ಪೊಸ ನಿಲೆ ತೂವೊಂದು, ಪೊಸ ಮಾದರಿದ ನಾಟಕೊಲು ಬರ್ಪುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬುಳೆದ್ ಉಂತುದುಂಡು. ಈತೊರ್ತುಡೆ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ ಗೋಂದೋಳು, ತುಳುನಾಡ ಕಲ್ಕುಡೆ, ರಾಯರಾವುತೆ, ಪುತ್ತೂರ್ದ ಪುತ್ತೋಳಿ, ಆಟೊ ಮುಗಿಂಡ್ ದುಂಬಾಯಿ ನಾಟಕೊಲು ಅಂಚನೆ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಉಂಬೆರೆನ ಬಲಿ, ತಿರ್ಸಂಕು, ಮಾರಿಗಿಡಪುಲೆ, ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರ್ನ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುಟು ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ನಾಟಕೊಲಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಪರಂಪರೆಗ್ ಬಾರೀ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿನ ಅಡಿಪಾಯೊನು ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಗಂಭೀರವಾಯಿನ, ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿನ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುಟು ಹೆಚ್ಚಾದ್–ಅಚ್ಚಾದ್ ಬರೊಂದಿಜ್ಜ. ಬಹುಸ ಈ ಅನಿವಾರ್ಯತೆನ್ ಗಮನ ದೀದೋ ದಾನ್ನ ಯುವ ಬರಹಗಾರೆ ಶಶಿರಾಜ್ ಕಾವೂರು ಉಂಬೆರ್ "ಬರ್ಬರೀಕ" ಪನ್ಪಿ ತುಳುನಾಟಕೊನು ಬರೆದ್, ತುಳು ನಾಟಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಪೊಸ ಒರುನೊಂಜಿ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಶಶಿರಾಜ್ ಕಾವೂರು ಉಂಬೆರ್ ಈತೊರ್ತುಡೆ ಕವಿಯಾದ್, ನಾಟಕಕಾರೆರಾದ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ನಟೆರಾದ್ ಗುರ್ತಿಸಾವೊಂದಿನಾರ್. ಪೊಸ ಒಸರ್, ಪರ್ಂದ್ ಪೆಲಕಾಯಿ, ಪೊಸ ಗಾದೆಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಉಂಬೆರೆನ 'ಬರ್ಬರೀಕ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳುನಾಟಕೊ ಪೊಸ ರೀತಿದ ನಾಟಕೊ ಆದುಂಡು. ಬರ್ಬರೀಕ ಪುರಾಣೊದ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರ. ಮಹಾಭಾರತೊಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಘಟೋತ್ಕಚನ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸೊ ಎದೆಗಾರಿಕೆನ್ ನಮ ಮೆಚ್ಚೊಡೇ ಆದುಂಡು. ಈ ಘಟೋತ್ಕಚನ ಮಗೆನೇ 'ಬರ್ಬರೀಕ'.

ಮಾತಾ ರೀತಿದ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ಬರ್ಬರೀಕೆ ಮಹಾಭಾರತೊದ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಮಾತೆರ್ಲ ತಂಕುಲೆನ ಸಗ್ತಿಲೆನ್ ಪಂಡೊನ್ನಗ, ಇಂಬ್ಯೆ ಒಂಜೇ ಕ್ಷಣೊಟ್ಟು ಕೌರವ ಸೇನೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪುಬೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ದುಂಬುಗು ಇಂಬ್ಯನ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಚಕ್ರಾಯುದೊಡು ಕೆರ್ದಾನಗ ಚಂಡಿನ ಅನುಗ್ರಹೊಡು ಬರ್ಬರೀಕೆ ಪರ್ವತೊದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದು ತನ್ನ ಸರ್ರ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ತರೆತ್ತಭಾಗೊಡ್ಡು ಮಹಾಭಾರತೊದ ಯುದ್ಧೊನು

ತೂಪೆ. ಪುರಾಣೊದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶೊಲೆನ್ ಗೆತೊಂದಿನ ಶಶಿರಾಜೆರ್ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆದ ಸಗ್ತಿಡ್ದ್ ಈ ಕತೆಕ್ ಪೊಸ ಆಯಾಮ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಪುರಾಣೊದ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಲೆಗ್ ಒರ್ಗುನ-ಒಂಬುನ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲು ಈತೊರ್ತುಡೇ ಬತ್ತ್‌ದ. ಕುವೆಂಪು ಮೆರೆನ ಬೆರಳ್ಗೆಕೊರಲ್, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ಯಯಾತಿ, ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯೆರ್ನ ಏಕಲವ್ಯ ಇಂಚ... ನನಲಾತ್..., ಆಂಡ ಎಲ್ಯ ಪಾತೊನೊಂಜಿ ದೀವೊಂದು ಈ ರೀತಿ ಬಾರೀ ಗಟ್ಟಿದ ನಾಟಕ ಬರೆಪುನವು ಸುಲಭದ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್, ಶಶಿರಾಜೆರ್ ಐನ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು ವಿಸೇಸ.

ಬರ್ಬರೀಕನ ಪಾತ್ರನ್ ದೀವೊಂದು ಐನ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಲೆಗ್ ಒಪ್ಪುನ ರೀತಿಡ್ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು ಈ ನಾಟಕೊದ ಹೆಚ್ಚಲ್ಮೆ. ಉಳ್ಳಾಕ್ಲೆನ ಅಟ್ಟಹಾಸೊಗು ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲು ಬಲಿಯಾಪುನ ಬರ್ಬರ ದುರಂತೊಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ನಡತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲೆ ಸ್ವರ ಕುಗ್ಗೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು. ಉಳ್ಳಾಕ್ಲು ಬುಳೆವೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲು ಏರ್ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಡುಂಡು. ಮೂಲು ಕೃಷ್ಣನ ಕುತಂತ್ರೊಗು ಬಲಿಯಾಪುನ ಬರ್ಬರೀಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ವರ್ಗೊದ, ಬಡ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪೆ. ಸಾಮಾನ್ಯೆ ಒರಿ, ಬಡವೆ ಒರಿ, ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರೊಗು ಅಂತಸ್ತ್‌ಗ್ ತೊಂದರೆಯಾಪೆಂ ದಾಂಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥೆರ್ ಅತ್ತಾಂಡ ಉಳ್ಳಾಕ್ಲು ಆಯನ್ ಬಾರೀ ಉಪಾಯೊಡು, ಕುತಂತ್ರೊಡು ಬಲಿ ದೆತೊನುನ ಮಟ್ಟೊಗು ಬರ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿನ ಇಚಾರೊಲೆನ್ ದೃಶ್ಯೊಲೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಕೊರಿನ ಈ ನಾಟಕ ಸಮಾಜೊಡು ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಗುರಿಯಾಯಿನಕ್ಲೆನ ಬೇನೆ-ಬೇಸರ್, ದುಕ್ಕ-ದುರಿತೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಈ ನಾಟಕೊದ ಮಾತಾ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ಲಾ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲಾದ್ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಶಶಿಕಾಜೆರ್ನ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡ್ – ತರೆ ತೂಂಕುಲಕ್ಕ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಗಂಭೀರೊ ವಿಸಯೊದ ನಡುಟ್ಲಾ ತಮಾಸೆ, ಹಾಸ್ಯೊಲೆನ್ ಮೆನ್ಕವುನ ಶಶಿರಾಜೆರ್ನ ಚಾತುರ್ಯ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನವೇ. ರಡ್ನೇ ದೃಶ್ಯೊಡು ಬರ್ಬರೀಕೆ, ಹಿಡಿಂಬೆಗ್ ಭೀಮನ್ ನೆನೆಪು ಮಲ್ಪುನ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಾರೀ ರಂಜನೆದವಾದುಂಡು. ಬುದ್ಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಮನಸ್ಸ್ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ವಿಸೇಸ ಪಾತ್ರೊಲೆದ ಮುಖಾಂತ್ರ ಆಧುನಿಕ ನರಮಾನ್ಯನ ಉಳ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಉಳಮರ್ಮೊನು ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ನಾಟಕೊಡು ಉಂಡು. ನಾಟಕೊದ ಅಕೇರಿಗ್ ಬರ್ಬರೀಕೆ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ ಅಜ್ಜಿ ಹಿಡಿಂಬೆ ಪಾತೆರುನ ಪಾತೆರೊಲು ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕೊಲ್ಪುಲಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಅಧಿಕಾರೊಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ವಿರುದ್ಧೊ ಪಿಸ್‌ರ್ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಒಟ್ಟುಡು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ನಾಟಕೊನು ತುಳು ನಾಟಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗುಕೊರ್ಪುನ ಮುಖಾಂತ್ರ ಶಶಿರಾಜೆರ್ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಮೆನ್ತ್‌ದೆರ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಬೂಳ್ಯ

ಪಿ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ ಉಂಬೆರೆನ 'ಬೂಳ್ಯ' ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ೨೦೧೫ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಬೂಕುದ ಬಹುಮಾನೊನು ಪಡೆಯಿನ ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್. ಅರೆಹೊಳೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಈ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್ ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೊಡುಗೆಯಾದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ತನಿ–ಬನಿನ್ ಬಾರೀ ಗಂಭೀರವಾದ ಆವಾಹನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಈ ಬೂಕು ಅಧುನಿಕ ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಲೋಕೊಗೊಂಜಿ 'ಬೂಳ್ಯ'ನೇ ಸರಿ.

ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ದೈವೊಗು ಕಟ್ಟಿನ ನೇಮೊಡು ದೈವ ಕೊರ್ಪಿನ ಪುರ್ಸಾರ್ದೊಗು 'ಬೂಳ್ಯ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೆ ಐನ್ ಪಂಚೋಳಿ ಬಚ್ಚಿರೆ, ಒಂಜಿ ಬಜ್ಜೈ ದೀದ್ ನಮ ಮಲ್ಪಿನ ಕಾರ್ಯೊಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್‌ಂದ್ ನಟ್ಟೊನುನೆಕ್ 'ಬೂಳ್ಯ' ಪತ್ತುನು, ಅತ್ತಾಂಡ ಬೂಳ್ಯ ಕೊರ್ಪುನು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆದ ಮುಖಾಂತ್ರ ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರ್ ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಲೋಕೊಗು 'ಬೂಳ್ಯ' ಪತ್ತ್‌ದಿನವು ಬಾರೀ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂದರ್ಬೋಚಿತವಾಯಿನ ಸಂಕೇತವಾದುಂಡು.

ಇಂಚಿಪ ಕೆಲವು ಕವಿಕುಲು ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಅಲಚನೆಲೆನ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ರೀತಿದ ಪೊಸ ಅಲಚನೆಲು ನಿರಂತರವಾದ್ ತುಳು ಕಬಿಕುಲೆಡ್ದ್ ಮೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಎಡ್ಡೇನ ಭವಿಷ್ಯ ಉಂಡುಂದು ಪಣೊಲಿ. ಅಂಚಿನೆಟ್ಟ್ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ ದಾರೆನ 'ಬೂಳ್ಯ' ಬೂಕು ಪೊಸ ಬಗೆತ ಅಲಚನೆಲೆನ್ ದಿಂಜವೊಂದು ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಸಂಚಲನನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರ್ ಓದುದುನೆ ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ. ಆಂಡ ಅರೆನ ಕಬಿತೆ ಆತಕೇ ಉಂತುಜಿ. ಅರೆನ ಓದುನು ಮೀರ್ದ್, ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ಕೊರಿನ ಅನ್ಬವೊಲೇ ಪದ್ಯವಾಂಡ್–ಕಬಿತೆಯಾಂಡ್. ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಮುಂತಾಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಪಳಗ್‌ದಿನ ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರ್ನ ಸುರೂತ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕಬಿತೆನೇ ಆದುಂಡು. ಬಹುಸೊ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ದ್ ಅರಳ್ದಿನ ಅರೆನ ಬದ್‌ಕ್– ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆದ 'ಬೂಳ್ಯ' ಬೂಕುಡುಲ ಪಾಡ್ದನದ ಬಾಸೆ, ಲಯೊ ಉಂದೆನ್ ಒರಿತೊಂದಿನವು ಆರ್ ಗಳಸುನ ತುಳುತ್ತ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲೆಗಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಉಂತುಂಡು.

ಮುಪ್ಪತ್ತೊರ್‌ಂಬ ಕಬಿತೆ ಇಪ್ಪುನ ಈ ಬೂಕುಡು ತುಳುನಾಡ್ದದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ,ಆಚಾರ–ಇಚಾರೊ, ರೀತಿ–ರಿವಾಜಿಲು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾದ್ ಮೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್

ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರೆ ಕಬಿತಾ ಸಗ್ತಿದ ಸಾಮರ್ಥಿಕೆನ್ ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸವುಂಡು. ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೊಡುಂಡು ಬರೆಪಿನಾರತ್ತ್. ಕಬಿತೆ ಅರ್ನ ಉಳಯಿಡ್ಡೇ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್, ತನಡ್ದ್ ತಾನೇ ಕಬಿತೆನೇ ಬರೆಪಾವೊಂದು ಪೋಯಿಲಕ್ಕ ಅರ್ನ ಕಬಿತೆದ ಪೊರ್ಲು–ತಿರ್ಲ್ ಇಡೀ ಬೂಕುಡು ಮೂಡ್ದು ಬಯ್ದ್‌ದ್ಂಡ್. ಆರ್ನ ಬಾಸೆದ ಬಳಕೆಡೇ ಒಂಜಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಉಂಡು–ಜೀವಂತಿಕೆ ಉಂಡು. ಗಾದೆಲೆನ ಬಳಕೆ, ಹೋಲಿಕೆ; ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ರೀತಿ, ಪ್ರಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಉಳಪ್ರಾಸ ಉಂದು ಮಾತಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುನಲ್ಪ ಸಹಜವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಬಿತೆದ ಒಟ್ಟು ರಚನಾಕ್ರಮ ಗಟ್ಟಿ ಶಿಲ್ಪಡ್ ಕಟ್ಟಿಲಕ್ಕವುಂಡು.

"ಬಿನ್ನಯೊ" ಕಬಿತೆಡ್ ಭೂತಕಟ್ಟುನ ಜನಾಂಗೊದ ಬೆನೆ–ಬೆಸರ್‌ನ್ ಬಾರೀ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಪನ್ಪಿನ ಚೆನ್ನಪ್ಪೆರ್,"ಪರೆಂಚುವಳ್ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಳ್" ಕಬಿತೆಡ್ ಪೊಣ್ಣ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಉಳನೋಟೊನು ಕೊರೊಂದು, ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಂದ್ ತಾತ್ಸಾರಡ್ ತೂಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ತೆರ್. "ಓಲುಂಡು ಉರಳ ದನಿ"ಟ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾಯಕೊ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಗೆಟ್ ತನ್ನ ಆತಂಕೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಪತ್ತ್‌ಲೇ ಪಡಿಯರಿ' ದೈವಾರಾಧನೆದ ಸಂಕೇತೊಲೆನ್ ದೀವೊಂದು, ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಶೊಲು ಮೂಡ್ದು ಬರಡ್, ಮಾತೆರ್ಲ ಸಮಾನೆರಾದ್ ಬದ್ಕುನ ಆಲೋಚನೆಲು ಸೃಷ್ಟಿಯಾವಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥೊಲೆನ ಬಿಂಬಿಸವುಂಡು. "ಎಂಚಿ ಗಾಳಿ" ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎತೇ ಕಷ್ಟ–ನಷ್ಟೊಲು ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಐನ್ ಪೂರಾ ಮೀರ್ದ್ ಬದುಕ್ ಕಟ್ಟುನ ಬಗೆನ್ ರೂಪಕಾತ್ಮಕವಾದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ಈ ಕೋಪದ ಮಾತಾ ಕಬಿತೆಲುಲಾ ಒಂಜೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಬಿಗಿಯಾದ್ ತುಳು ಜಾನಪದೊದ ಐಟ್ಲಾ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಪರಿಭಾಷೆಲೆನ್ ಸಂಕೇತವಾದ ದೀವೊಂದು ಕಬಿನ ಕಬಿತೆದ ಕುಸುರಿ ಬೇಲೆ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲಾದ್ ಮೂಡ್ದು ಬಯ್ದ್‌ದ್ಂಡ್.

ಇಡೀ ಕೋಪೆದ ಕಬಿತೆದ ಸಾಲುಲು ಏತ್ ಪೊರ್ಲಾದುಂಟು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಕೆಲವು ಸಾಲ್‌ಲೆನ್ ಇಂಚನೆ ತೂಪುಂಡುಂದಾಂಡ–

ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟುನಾಯೆ ಉಡುವಾತ್‌ಜೆ, ನಾಣವುಜೆರಿತ್ತೆ ಸೋಬಾನೆದ ಪದ ಪಂಡ್ದ್ ಗೇಣಜ್ಜಾಂದಿ ಮೈ ಕುರ್ಕುನಲಿಕ್ಕೆ ಮದಿಮೆ ದೊಂಪದಡಿಟ್ಟ್, ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಕೊನೊ ಪೋತುಂಡೋ..., ಜಾತಿಗ್ ನಡೆ ಬುಡ್ದುಂತು ನೀತಿ, ನೆತ್ತೆರ್‌ಗ್ ರಂಗೊಂಜೀಂದ್ ಪತ್ತೆರೆದುರುಡು ಸತ್ಯೊಗು ಸೋಲೊಯ್ತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್, ಪಂಡ್ ಕೊರಿ ಪಾತೊರೊ ಪುಂಡಿನ್ಪು ಬರುವಾ ಗುಂಡಿಗೆತ್ತ್‌ನೇಟಾ?... ಇಂಚ ಇಡೀ ಕೋಪದ ಕಬಿತೆಲು ತುಳುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಚ ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ಡ ದಿಂಜಿದ್ ಉರ್ಕರುಂಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

1. ತುಳು ಉತ್ಸವ 2016
   ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕೂಟ ಭದ್ರಾವತಿ.
   ದಿನೊ : 17.6.2016 ಪೊರ್ತು : ಬಯ್ಯ 6 ಗಂಟೆ
   ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಭದ್ರಾವತಿ.

2. ತುಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ದಿನೊ: 15.7.2016 ಬೊಕ್ಕ 16.7.2016
   ಜಾಗೆ : ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ ಪುತ್ತೂರು

3. ಆಟಿ–ಆಯ, ಮರ್ದ್ ಮಾಯ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಕುಂಭ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೇದಿಕೆ ಕುಳಾಯಿ
   ದಿನೊ: 17.7.2016 ಪೊರ್ತು : ಬೊಳ್ಪು 6 ಗಂಟೆಡ್ದ್ ಬಯ್ಯ 5 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ
   ಜಾಗೆ : ಪಡುಕಾಡ್, ಪೊಸೋಡಿ

4. ಆಟಿದ ಪರ್ಬ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆ ಒಟ್ಟುಗು
   ದಿನೊ : 31.7.2016 ಪೊರ್ತು: ಬೊಳ್ಪು 10 ಗಂಟೆ
   ಜಾಗೆ : ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಯು ಕಾಲೇಜ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

5. ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನೊ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಯುವಕ ಸಂಘ (ರಿ) ನೇರಂಬೋಳು
   ದಿನೊ: 14.8.2016 ಪೊರ್ತು : ಬೊಳ್ಪು 10 ಗಂಟೆ
   ಜಾಗೆ : ಎಸ್.ಆರ್ ಮೈದಾನೊ ನೇರಂಬೋಳು

6. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಬೊಕ್ಕ ಆಯುರ್ವೇದ
   ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
   ದಿನೊ : 11.8.2016 ಪೊರ್ತು: 3 ಗಂಟೆ ಮದ್ಯಾನ ಬೊಕ್ಕ
   ಜಾಗೆ : ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಸಿರಿ' ಚಾವಡಿ.

7. ಆಟಿದ ಗೌಜಿ
   ಅಕಾಡೆಮಿ, ಎನ್.ಎಮ್.ಸಿ. ಕಾಲೇಜ್ ಸುಳ್ಯ, ಯುವ ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಘಟಕ
   ದಿನೊ: 13.8.2016 ಪೊರ್ತು : 3 ಗಂಟೆ ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಬೊಕ್ಕ
   ಜಾಗೆ : ಎನ್.ಎಮ್.ಸಿ. ಕಾಲೇಜ್, ಸುಳ್ಯ

8. ತುಳುವೆರೆ ಕೆಸರ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲು
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಉದಯ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಅಬ್ಬೆಟ್ಟು
ದಿನೊ : 14.8.2016 ಪೊರ್ತು: ಬೊಳ್ಪುಗು 9 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಅಬ್ಬೆಟ್ಟು ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡ

9. ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಗೌಜಿ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸುಳ್ಯ ತುಡರ್ ಕೂಟ, ಅಂಬಿಕಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ
ದಿನೊ: 14.8.2016 ಪೊರ್ತು: ಮದ್ಯಾಹ್ನ 2 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಸ.ಹಿ.ಪ್ರಾ. ಶಾಲೆ, ಇಡ್ಯಡ್ಕ, ಆರಂಬೂರು

10. ಆಟಿದ ಕೂಟ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಬನ್ನೂರು ಪುತ್ತೂರು
ದಿನೊ: 14.8.2016 ಪೊರ್ತು: ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಬೊಕ್ಕ 3 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಹಲಂಗ, ಬನ್ನೂರು

11. ಆಟಿ ಉಚ್ಛಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನಸ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳ, ಕಪಿಲ ಯುವಕ ಮಂಡಲ
ದಿನೊ: 15.8.2016 ಪೊರ್ತು: 11 ಗಂಟೆ ಬೊಳ್ಪುಗು
ಜಾಗೆ : ಸ.ಹಿ.ಪ್ರಾ. ಶಾಲೆ, ಜಟ್ಟಿಪಳ್ಳ

12. ತುಳುವೆರೆ ಆಟಿ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಘ ವಾಣಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಹಳೆಕೋಟೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ
ದಿನೊ: 13.8.2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 10 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಕಾಲೇಜಿದ ಚಾವಡಿ

13. ಮಾಧ್ಯಮ ಬರವಣಿಗೆ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ದಿನೊ: 13.8.2016ಡ್ದ್ 15.8.2016 ಪೊರ್ತು: ಕಾಂಡೆ 10.15 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ: ಡಾ.ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಸರಕಾರಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್, ಬೆಳ್ಳಾರೆ

14. ತುಳುವೆರೆ ಗಮ್ಮತ್ತ್
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ
ದಿನೊ: 28.8.2016 ಪೊರ್ತು: 9.30 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಉಬಾರ್

15. ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ – 2015
ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ದಿನೊ: 24.9.2016 ಪೊರ್ತು: ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಮಿತ್ತ್ 3.30ಗ್
ಜಾಗೆ : ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ

16. ತುಳು ಮಿನದನ ಒಡಿಪು–2016
ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ದಿನೊ: 15.10.2016 ಪೊರ್ತು: ಕಾಂಡೆ 9.30ಗ್
ಜಾಗೆ : ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್, ಉಡುಪಿ

17. ಬೂಕು ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರಾಟ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರುಣೋದಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು
ದಿನೊ: 23.10.2016 ಪೊರ್ತು: ಬಯ್ಯ 4 ಗಂಟೆ
ಜಾಗೆ : ಕುಲಾಲ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರ, ಮಂಜೇಶ್ವರ

2015ನೇ ಸಾಲಿನ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು

ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
ತುಳುಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್
ತುಳುಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ

2015ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರು

ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ಕವನ ವಿಭಾಗ

ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ

	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ಶಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
1994–1995		
ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ
1995–1997		
ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್
1997–1998		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮೈಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001–2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ– ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೆವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ –ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು

2011

ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು

2012

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ

2013

ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಲು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ

2014

ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್

2015

ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/- ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ– –ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ಡ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂಬುರ್ಳದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಮ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	–ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ

107	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು–50	
122.	ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)	
123.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
124.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
125.	ಬಂಗ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ	

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

126	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
127	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
128	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
129	ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
130	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
131	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
132	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
133	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್	ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
134	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
135	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
136	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
137	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
138	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
139	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
140	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

141 ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
142 ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
143 ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
144 ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
145 ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
146 ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
147 ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–15ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

148. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ**

1. ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
3. ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
5. ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ.ಶೆಟ್ಟಿ

149. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್**

1. ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್
4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು
150. ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
151. ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
152. ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
153. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
154. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
155. ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
156. ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ)	ಅನುವಾದಕೆರ್ : ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂಲ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ

157. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು – 71

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, 'ವಿದ್ಯಾ', ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು – 575 004

ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ಗುತ್ತು, ಮಂಗಳೂರು – 575 004

ಶ್ವೇತಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಗಟ್ಟಿ, ಮಾರ್ನಬೈಲು, ಸಜೀಪಮುನ್ನೂರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – ೫೭೪೨೩೧

ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸುಧಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ, ಸಾಂತಾಕ್ರೂಜ್(E) ಮುಂಬಯಿ – 400098

ಡಾ.ಕೆ. ಜಗದೀಶ, 'ನಿಸರ್ಗ' ಗುರುಕುಲ ಕಾಲೊನಿ, ಚಿತ್ರಾಪು, ಮೂಲ್ಕಿ – ೫೭೪ ೧೫೪

ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು, ಅಂಚೆ ಫರಂಗಿಪೇಟೆ, ಮಂಗಳೂರು – 574 143

ಕೋಡು ಬೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ, 703/704, ಹುರ್ರಾ, ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಜಾಯಿ, ಎಸಿಸಿ ರಸ್ತೆ, ಮುಲ್ಲುಂಡು (W) ಮುಂಬಯಿ–400080

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು, 'ಕ್ಷಿತಿಜಾ', ಸೈಟ್ ನಂಬ್ರ 382, ಚೇಳ್ಯಾರು, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ವಯಾ: ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ, 'ಸೂರ್ಯ ದತ್ತಾ ಕೃಪಾ' ಮಾಸ್ತಿಕಟ್ಟೆ, ತೋಡಾರು, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ – 574 227

ಪೂವಪ್ಪ, ನೇರಳಕಟ್ಟೆ 'ಸೌಶೀಲ್ಯ', ಅಂಚೆ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ವಯಾ ಮಾಣಿ – 574 253

ಲತೀಶ್, 'ಶ್ರೀನಿಲಯ', 2–28/48ಎ, ಪಾಲ್ದಾನೆ, ಕುಡುಪು ಅಂಚೆ ಮಂಗಳೂರು–575 028

ಪಾರ್ವತಿ ಎಂ. ಭಟ್, ಕೂಳಕ್ಕೋಡ್ಲು ಅಂಚೆ, ಪೆರಡಾಳ– 671 551 ಕಾಸರಗೋಡು, ಕೇರಳ

ಸುಭಾಷ್, ಪದ್ಮನಾಭ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಡಂಗಾಡಿ ಮನೆ, ಮಂಚಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಬಂಟ್ವಾಳ–574323

ದೀಕ್ಷಿತಾ ಜಿ, ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಶಂಭೂರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 574 231

ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, 'ನಿತಿನಾ' ನುಳಿಯಾಲು, ನಿಡ್ಪಳ್ಳಿ, ಪುತ್ತೂರು–574 259

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್: **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂರು-3

ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ. ರವಿ ಕುಮಾರ್,** ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ದ.ಕ.

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-15

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿ ಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್, ಡಿಸೈನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತೂರು,

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು-2

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.com
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-576213

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು-3

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239

ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ, ಮಂಗಳೂರು-7

ಶ್ರೀ ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ

ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜ್ ಕಲ್ಯಾಣಪುರಡ್ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ತುಳು ಸಂಘ ಬರೋಡ-ತುಳು ಚಾವಡಿ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ

ತುಳು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆದ ಲೇಸ್.

2015-16ನೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ತುಳು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮಲ್ತಿನ ಸುರೂತ ತಂಡ.

2015ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಪುನ ಲೇಸ್

2015ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲು

2015ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಬೂಕುದ ಇನಾಮು ಪಡೆಯಿನಕ್ಲು

ಉಡುಪಿ ತುಳು ಮಿನದನ– 2016

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563